

Reglering av riksdagens nämnder

Sammanfattning

I framställningen föreslår riksdagsstyrelsen ett delvis nytt regelverk för riksdagens nämndmyndigheter. Förslaget innebär att nämndmyndigheterna, utom Partibidragsnämnden och Riksdagens ansvarsnämnd, enligt denna framställning får nya instruktioner. De nya instruktionerna bygger på äldre motsvarande författningar som har kompletterats i flera avseenden. Riksdagens ansvarsnämnd ska som tidigare ha en instruktion beslutad av riksdagsstyrelsen. De nya instruktioner som föreslås har anpassats efter respektive nämnds uppdrag, men har så långt det varit möjligt getts en enhetlig utformning. Syftet med förslagen är att göra regelverket för nämndmyndigheterna tydligare och att rätta till vissa brister.

Regler om verksamhetsansvar, att varje nämnd ska ha en arbetsordning och att nämnderna ska lämna en verksamhetsredogörelse införs. För vissa nämnder har regler om förordnanden av ledamöter och sekreterare, arvoden, kostnadsersättningar vid resor m.m. saknats eller varit ofullständiga. I fråga om arvodet till ledamöter i nämnderna föreslås att det för samtliga nämnder, med undantag för Riksdagens arvodesnämnd, ska regleras i lagen (1989:185) om arvoden m.m. för uppdrag inom riksdagen, dess myndigheter och organ. Arvode ska betalas i form av antingen årsarvode eller sammanträdesarvode. Slutligen föreslår riksdagsstyrelsen ändringar som syftar till att klarlägga ansvarsfördelningen mellan Riksdagsförvaltningen och nämnderna. Det ska framgå av Riksdagsförvaltningens instruktion att förvaltningen ska biträda nämndmyndigheterna och att förvaltningen ska svara för de utbetalningar som krävs med anledning av beslut som fattas av nämnderna. Riksdagsförvaltningen ska efter överenskommelse med varje nämnd bistå med administrativt stöd. Riksdagsstyrelsen lämnar i denna framställning inget förslag om instruktion för Partibidragsnämnden. Styrelsen har uppdragit åt riksdagsdirektören att ytterligare utreda en reglering av den nämnden.

Ändringsförslagen medför en del följdändringar i andra författningar.

Ändringarna bedöms ge en viss mindre kostnadsökning.

De nya bestämmelserna föreslås träda i kraft den 1 januari 2013.

Innehållsförteckning

Sammanfattning.....	1
Innehållsförteckning.....	2
1 Förslag till riksdagsbeslut.....	5
2 Lagtext.....	6
2.1 Förslag till lag med instruktion för Valprövningsnämnden	6
2.2 Förslag till lag med instruktion för Statsrådsarvodesnämnden.....	10
2.3 Förslag till lag med instruktion för Nämnden för lön till riksdagens ombudsmän och riksrevisorerna	13
2.4 Förslag till lag med instruktion för Riksdagens arvodesnämnd.....	16
2.5 Förslag till lag med instruktion för Riksdagens överklagandenämnd.....	19
2.6 Förslag till lag om ändring i lagen (1980:607) om beslutande organ i frågor om disciplinansvar m.m. beträffande arbetstagare hos riksdagen och dess myndigheter.....	22
2.7 Förslag till lag om ändring i lagen (1989:185) om arvoden m.m. för uppdrag inom riksdagen, dess myndigheter och organ.....	23
2.8 Förslag till lag om ändring i lagen (1989:186) om överklagande av administrativa beslut av Riksdagsförvaltningen och riksdagens myndigheter	29
2.9 Förslag till lag om ändring i arkivlagen (1990:782)	31
2.10 Förslag till lag om ändring i lagen (1991:359) om arvoden till statsråden m.m.....	32
2.11 Förslag till lag om ändring i lagen (1994:1065) om ekonomiska villkor för riksdagens ledamöter.....	33
2.12 Förslag till lag om ändring i lagen (2006:999) med ekonomiadministrativa bestämmelser m.m. för riksdagsförvaltningen, Riksdagens ombudsmän och Riksrevisionen	38
2.13 Förslag till lag om ändring i lagen (2011:745) med instruktion för Riksdagsförvaltningen	39
3 Ärendet och dess beredning.....	42
4 Bakgrund	43
5 Riksdagsstyrelsens överväganden och förslag.....	44
5.1 Partibidragensnämndens organisatoriska hemvist.....	44
5.2 Nya regler för riksdagens nämndmyndigheter – utgångspunkter.....	46
5.3 Nämndmyndigheternas uppgifter m.m.	47
5.4 Ledning.....	48

5.4.1	Ledningsform.....	48
5.4.2	Sammansättning och kvalifikationskrav	49
5.4.3	Verksamhetsansvar	50
5.4.4	Intern styrning och kontroll	53
5.4.5	Arbetsordning	54
5.5	Delegering	56
5.6	Ärendenas handläggning	60
5.6.1	Experthjälp.....	60
5.6.2	Beslutsfattande utan sammanträde.....	61
5.6.3	Dokumentation av beslut	62
5.6.4	Omröstning	62
5.6.5	Underrättelse om vissa beslut	63
5.6.6	Övriga handläggningsfrågor	64
5.7	Att företräda staten i domstol	65
5.8	Verksamhetsredogörelse	66
5.9	Förordnanden av ledamöter och sekreterare	68
5.9.1	Tidsbegränsade förordnanden.....	69
5.9.2	Tillfälliga ersättare i Riksdagens arvodesnämnd	70
5.9.3	Tillfälliga ersättare för sekreterare	71
5.10	Ersättningsfrågor	72
5.10.1	Arvode till ledamöter i nämnderna	72
5.10.2	Arvode till sekreterare och föredragande.....	76
5.10.3	Arvode för ”extra arbete”	79
5.10.4	Resersättning.....	79
5.10.5	Ersättning för inställelse	80
5.11	Överklagande	81
5.11.1	Allmänt om överklagande av beslut av riksdagsorgan	81
5.11.2	Beslut i nämndernas kärnverksamhet	82
5.11.3	Beslut att inte lämna ut en allmän handling.....	84
5.11.4	Beslut om ersättning för inställelse.....	86
5.12	Ekonomisk ansvarsfördelning m.m.	87
5.12.1	Riksdagsförvaltningens ansvar ska förtydligas	88
5.12.2	Ekonomiadministration.....	90
5.12.3	Kanslistöd	92
5.12.4	Arkivfrågor	94
5.13	Ikraftträdande och övergångsbestämmelser	96
5.14	Övriga författningsändringar	97
6	Konsekvenser	98
6.1	Ekonomiska konsekvenser	98
6.2	Övriga konsekvenser	98
7	Författningskommentar	99
7.1	Förslag till lag med instruktion för Valprövningsnämnden	99
7.2	Förslag till lag med instruktion för Statsrådsarvodesnämnden.....	104

7.3	Förslag till lag med instruktion för Nämnden för lön till riksdagens ombudsmän och riksrevisorerna	108
7.4	Förslag till lag med instruktion för Riksdagens arvodesnämnd.....	112
7.5	Förslag till lag med instruktion för Riksdagens överklagandenämnd.....	116
7.6	Förslag till lag om ändring i lagen (1980:607) om beslutande organ i frågor om disciplinansvar m.m. beträffande arbetstagare hos riksdagen och dess myndigheter	121
7.7	Förslag till lag om ändring i lagen (1989:185) om arvoden m.m. för uppdrag inom riksdagen, dess myndigheter och organ.....	121
7.8	Förslag till lag om ändring i lagen (1989:186) om överklagande av administrativa beslut av Riksdagsförvaltningen och riksdagens myndigheter	122
7.9	Förslag till lag om ändring i arkivlagen (1990:782)	123
7.10	Förslag till lag om ändring i lagen (1991:359) om arvoden till statsråden m.m.....	124
7.11	Förslag till lag om ändring i lagen (1994:1065) om ekonomiska villkor för riksdagens ledamöter	124
7.12	Förslag till lag om ändring i lagen (2006:999) med ekonomiadministrativa bestämmelser m.m. för riksdagsförvaltningen, Riksdagens ombudsmän och Riksrevisionen	124
7.13	Förslag till lag om ändring i lagen (2011:745) med instruktion för Riksdagsförvaltningen	125

1 Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen antar riksdagsstyrelsens förslag till

1. lag med instruktion för Valprovsnämnden
2. lag med instruktion för Statsrådsarvodesnämnden
3. lag med instruktion för Nämnden för lön till riksdagens ombudsmän och riksrevisorer.
4. lag med instruktion för Riksdagens arvodesnämnd
5. lag med instruktion för Riksdagens överklagandenämnd
6. lag om ändring i lagen (1980:607) om beslutande organ i frågor om disciplinansvar m.m. beträffande arbetstagare hos riksdagen och dess myndigheter
7. lag om ändring i lagen (1989:185) om arvoden m.m. för uppdrag inom riksdagen, dess myndigheter och organ
8. lag om ändring i lagen (1989:186) om överklagande av administrativa beslut av Riksdagsförvaltningen och riksdagens myndigheter
9. lag om ändring i arkivlagen (1990:782)
10. lag om ändring i lagen (1991:359) om arvoden till statsråden m.m.
11. lag om ändring i lagen (1994:1065) om ekonomiska villkor för riksdagens ledamöter
12. lag om ändring i lagen (2006:999) med ekonomiadministrativa bestämmelser m.m. för riksdagsförvaltningen, Riksdagens ombudsmän och Riksrevisionen
13. lag om ändring i lagen (2011:745) med instruktion för Riksdagsförvaltningen

Stockholm den 26 september 2012

På riksdagsstyrelsens vägnar

Per Westerberg

Kathrin Flossing

I beslutet har deltagit: Per Westerberg, ordförande, Mikael Damberg (S), Anna Kinberg Batra (M), Gunvor G Ericson (MP), Johan Pehrson (FP), Berit Högman (S), Ewa Thalén Finné (M), Hans Hoff (S), Tomas Tobé (M), Carina Adolfsson Elgestam (S), Magdalena Andersson (M).

2 Lagtext

2.1 Förslag till lag med instruktion för Valprövningsnämnden

Härigenom föreskrivs följande.

Uppgifter m.m.

1 § Bestämmelser om Valprövningsnämndens uppgifter finns i regeringsformen, riksdagsordningen, folkomröstningslagen (1979:369), kommunallagen (1991:900), sametingslagen (1992:1433) och vallagen (2005:837).

Nämnden är en myndighet under riksdagen.

Ledning

2 § Myndigheten leds av en nämnd.

Sammansättning

3 § Enligt 3 kap. 12 § regeringsformen består nämnden av en ordförande och sex övriga ledamöter.

Ledningens ansvar

4 § Nämnden ansvarar för verksamheten, om inte annat följer av bestämmelser i lag.

Nämnden ska se till att verksamheten bedrivs effektivt och enligt gällande rätt, att resultatet redovisas på ett tillförlitligt och rättvisande sätt samt att nämnden hushållar väl med statens medel.

Arbetsordning

5 § Nämnden ska besluta om en arbetsordning och i den meddela de närmare föreskrifter som behövs om

1. nämndens organisation,
2. arbetsfördelning,
3. delegering av beslutanderätt,
4. handläggning av ärenden samt
5. formerna i övrigt för verksamheten.

Delegering

6 § Nämnden får i arbetsordningen eller genom särskilda beslut lämna över rätten att fatta beslut eller vidta åtgärder (delegering) i enlighet med vad som anges i andra–fjärde stycket.

Delegering till ordföranden, ersättaren för ordföranden, föredraganden, sekreteraren eller någon hos en myndighet som utför kansligöromål för nämnden får avse

1. att vidta åtgärder och fatta beslut för att bereda ett ärende och
2. att avgöra andra ärenden än de som avses i 1 och 5 §§, om ärendena är av det slaget att de inte behöver prövas av nämnden.

Delegering till ordföranden eller ersättaren för ordföranden får avse att besluta om avskrivning av ärenden efter återkallelse.

Delegering till den som nämnden bestämmer hos Riksdagsförvaltningen eller hos någon annan myndighet som utför kansligöromål för nämnden får ske när det gäller att ta emot och registrera allmänna handlingar samt pröva frågor om utlämnande av allmänna handlingar eller frågor som uppkommer med anledning av överklaganden av nämndens beslut i sådana frågor.

Ärendenas handläggning

7 § Nämnden sammanträder på kallelse av ordföranden.

8 § Nämnden får anlita experter eller annan särskild hjälp som behövs för att nämnden ska kunna fullgöra sina uppgifter.

9 § Bestämmelser om när nämnden är beslutför finns i 15 kap. 11 § vallagen (2005:837).

I fråga om omröstning i nämnden gäller bestämmelserna i 16 kap. rättegångsbalken i tillämpliga delar.

10 § Nämnden får i arbetsordningen föreskriva att ärenden får avgöras genom kontakter mellan ordföranden och de andra ledamöterna.

11 § För varje skriftligt beslut i ett ärende ska det finnas en handling som visar

1. dagen för beslutet,
2. beslutets innehåll,
3. vem som har fattat beslutet,
4. vem som har varit föredragande och
5. vem som har varit med vid den slutliga handläggningen utan att delta i avgörandet.

12 § Om nämnden fattar ett beslut som innebär att medel på ett anslag tas i anspråk, ska nämnden genast underrätta den myndighet som anvisats anslaget om beslutet.

Årlig verksamhetsredogörelse

13 § Nämnden ska senast den 22 februari varje år till riksdagen lämna en redogörelse för sin verksamhet under det senaste kalenderåret.

Organisation

14 § Nämnden har en sekreterare och särskilda föredragande som utses av nämnden.

Ersättningsfrågor

15 § Bestämmelser om arvode till ordföranden och andra ledamöter i nämnden finns i lagen (1989:185) om arvoden m.m. för uppdrag inom riksdagen, dess myndigheter och organ.

Nämnden beslutar om arvode till sekreteraren och andra som tjänstgör hos nämnden.

16 § För resor som ledamöter, sekreterare och andra som tjänstgör hos nämnden gör i sitt uppdrag ska Riksdagsförvaltningen betala resekostnadsersättning och traktamente enligt de bestämmelser som gäller för arbetstagare vid Riksdagsförvaltningen. I fråga om ersättning till den som även är ledamot av riksdagen finns bestämmelser i lagen (1994:1065) om ekonomiska villkor för riksdagens ledamöter.

17 § Nämnden får besluta om skälig ersättning till den som enligt nämndens beslut kallats för att höras i ett ärende vid nämnden.

Överklagande

18 § Enligt 3 kap. 12 § regeringsformen får nämndens beslut med anledning av överklagande av val inte överklagas.

Bestämmelser om överklagande av beslut som rör utlämnande av handlingar och uppgifter finns i lagen (1989:186) om överklagande av administrativa beslut av Riksdagsförvaltningen och riksdagens myndigheter.

19 § Nämndens beslut enligt 17 § överklagas hos allmän förvaltningsdomstol.
Prövningstillstånd krävs för överklagande till kammarrätten.

-
1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 2013, då lagen (1974:1037) med instruktion för Valprövningsnämnden ska upphöra att gälla.
  2. Bestämmelsen i 13 § tillämpas första gången i fråga om verksamhetsåret 2013.

2.2 Förslag till lag med instruktion för Statsrådsarvodesnämnden

Härigenom föreskrivs följande.

Uppgifter m.m.

1 § Statsrådsarvodesnämnden ska enligt 1 § lagen (1991:359) om arvoden till statsråden m.m. fastställa det belopp som månadsvis ska betalas till statsråden och besluta om avgångsersättning till statsråd.

Nämnden är en myndighet under riksdagen.

Ledning

2 § Myndigheten leds av en nämnd.

Sammansättning

3 § Enligt 8 kap. 4 § riksdagsordningen består nämnden av en ordförande och två övriga ledamöter.

Ledningens ansvar

4 § Nämnden ansvarar för verksamheten, om inte annat följer av bestämmelser i lag.

Nämnden ska se till att verksamheten bedrivs effektivt och enligt gällande rätt, att resultatet redovisas på ett tillförlitligt och rättvisande sätt samt att nämnden hushållar väl med statens medel.

Arbetsordning

5 § Nämnden ska besluta om en arbetsordning och i den meddela de närmare föreskrifter som behövs om

1. nämndens organisation,
2. arbetsfördelning,
3. delegering av beslutanderätt,
4. handläggning av ärenden samt
5. formerna i övrigt för verksamheten.

Delegering

6 § Nämnden får i arbetsordningen eller genom särskilda beslut lämna över rätten att fatta beslut eller vidta åtgärder (delegering) i enlighet med vad som anges i andra och tredje stycket.

Delegering till ordföranden, sekreteraren eller någon hos en myndighet som utför kansligöromål för nämnden får avse

1. att vidta åtgärder och fatta beslut för att bereda ett ärende och
2. att avgöra andra ärenden än de som avses i 1 och 5 §§, om ärendena är av det slaget att de inte behöver prövas av nämnden.

Delegering till den som nämnden bestämmer hos Riksdagsförvaltningen eller hos någon annan myndighet som utför kansligöromål för nämnden får ske när det gäller att ta emot och registrera allmänna handlingar samt pröva frågor om utlämnande av allmänna handlingar eller frågor som uppkommer med anledning av överklaganden av nämndens beslut i sådana frågor.

Ärendenas handläggning

7 § Nämnden sammanträder på kallelse av ordföranden.

Nämnden är beslutför när alla ledamöter är närvarande.

8 § Nämnden får anlita experter eller annan särskild hjälp som behövs för att nämnden ska kunna fullgöra sina uppgifter.

9 § Nämnden får i arbetsordningen föreskriva att ärenden får avgöras genom kontakter mellan ordföranden och de andra ledamöterna.

10 § För varje skriftligt beslut i ett ärende ska det finnas en handling som visar

1. dagen för beslutet,
2. beslutets innehåll,
3. vem som har fattat beslutet,
4. vem som har varit föredragande och
5. vem som har varit med vid den slutliga handläggningen utan att delta i avgörandet.

11 § Om nämnden fattar ett beslut som innebär att medel på ett anslag tas i anspråk, ska nämnden genast underrätta den myndighet som anvisats anslaget om beslutet.

Årlig verksamhetsredogörelse

12 § Nämnden ska senast den 22 februari varje år till riksdagen lämna en redogörelse för sin verksamhet under det senaste kalenderåret.

Organisation

13 § Nämnden har en sekreterare som utses av nämnden.

Ersättningsfrågor

14 § Bestämmelser om arvode till ordföranden och andra ledamöter i nämnden finns i lagen (1989:185) om arvoden m.m. för uppdrag inom riksdagen, dess myndigheter och organ.

Nämnden beslutar om arvode till sekreteraren och andra som tjänstgör hos nämnden.

15 § För resor som ledamöter, sekreterare och andra som tjänstgör hos nämnden gör i sitt uppdrag ska Riksdagsförvaltningen betala resekostnadsersättning och traktamente enligt de bestämmelser som gäller för arbetstagare vid Riksdagsförvaltningen.

Överklagande

16 § Nämndens beslut enligt 1 § får enligt 1 § lagen (1991:359) om arvoden till statsråden m.m. inte överklagas.

Bestämmelser om överklagande av beslut som rör utlämnande av handlingar och uppgifter finns i lagen (1989:186) om överklagande av administrativa beslut av Riksdagsförvaltningen och riksdagens myndigheter.

-
1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 2013, då lagen (1993:1427) med instruktion för Statsrådsarvodesnämnden ska upphöra att gälla.
  2. Bestämmelsen i 12 § tillämpas första gången i fråga om verksamhetsåret 2013.

2.3 Förslag till lag med instruktion för Nämnden för lön till riksdagens ombudsmän och riksrevisorerna

Härigenom föreskrivs följande.

Uppgifter m.m.

1 § Nämnden för lön till riksdagens ombudsmän och riksrevisorerna ska bestämma det belopp som månadsvis ska betalas i lön till riksdagens ombudsmän och riksrevisorerna. Nämnden ska också besluta om avgångsersättning och om övriga anställningsförmåner för riksdagens ombudsmän och riksrevisorerna.

Nämnden är en myndighet under riksdagen.

Ledning

2 § Myndigheten leds av en nämnd.

Sammansättning

3 § Enligt 8 kap. 5 § riksdagsordningen består nämnden av en ordförande och två övriga ledamöter.

Ledningens ansvar

4 § Nämnden ansvarar för verksamheten, om inte annat följer av bestämmelser i lag.

Nämnden ska se till att verksamheten bedrivs effektivt och enligt gällande rätt, att resultatet redovisas på ett tillförlitligt och rättvisande sätt samt att nämnden hushållar väl med statens medel.

Arbetsordning

5 § Nämnden ska besluta om en arbetsordning och i den meddela de närmare föreskrifter som behövs om

1. nämndens organisation,
2. arbetsfördelning,
3. delegering av beslutanderätt,
4. handläggning av ärenden samt
5. formerna i övrigt för verksamheten.

Delegering

6 § Nämnden får i arbetsordningen eller genom särskilda beslut lämna över rätten att fatta beslut eller vidta åtgärder (delegering) i enlighet med vad som anges i andra och tredje stycket.

Delegering till ordföranden, sekreteraren eller någon hos en myndighet som utför kansligöromål för nämnden får avse

1. att vidta åtgärder och fatta beslut för att bereda ett ärende och
2. att avgöra andra ärenden än de som avses i 1 och 5 §§, om ärendena är av det slaget att de inte behöver prövas av nämnden.

Delegering till den som nämnden bestämmer hos Riksdagsförvaltningen eller hos någon annan myndighet som utför kansligöromål för nämnden får ske när det gäller att ta emot och registrera allmänna handlingar samt pröva frågor om utlämnande av allmänna handlingar eller frågor som uppkommer med anledning av överklaganden av nämndens beslut i sådana frågor.

Ärendenas handläggning

7 § Nämnden sammanträder på kallelse av ordföranden.

Nämnden är beslutför när alla ledamöter är närvarande.

8 § Nämnden får anlita experter eller annan särskild hjälp som behövs för att nämnden ska kunna fullgöra sina uppgifter.

9 § Nämnden får i arbetsordningen föreskriva att ärenden får avgöras genom kontakter mellan ordföranden och de andra ledamöterna.

10 § För varje skriftligt beslut i ett ärende ska det finnas en handling som visar

1. dagen för beslutet,
2. beslutets innehåll,
3. vem som har fattat beslutet,
4. vem som har varit föredragande och
5. vem som har varit med vid den slutliga handläggningen utan att delta i avgörandet.

11 § Om nämnden fattar ett beslut som innebär att medel på ett anslag tas i anspråk, ska nämnden genast underrätta den myndighet som anvisats anslaget om beslutet.

Årlig verksamhetsredogörelse

12 § Nämnden ska senast den 22 februari varje år till riksdagen lämna en redogörelse för sin verksamhet under det senaste kalenderåret.

Organisation

13 § Nämnden har en sekreterare som utses av nämnden.

Ersättningsfrågor

14 § Bestämmelser om arvode till ordföranden och andra ledamöter i nämnden finns i lagen (1989:185) om arvoden m.m. för uppdrag inom riksdagen, dess myndigheter och organ.

Nämnden beslutar om arvode till sekreteraren och andra som tjänstgör hos nämnden.

15 § För resor som ledamöter, sekreterare och andra som tjänstgör hos nämnden gör i sitt uppdrag ska Riksdagsförvaltningen betala resekostnadsersättning och traktamente enligt de bestämmelser som gäller för arbetstagare vid Riksdagsförvaltningen.

Överklagande

16 § Nämndens beslut enligt 1 § får inte överklagas.

Bestämmelser om överklagande av beslut som rör utlämnande av handlingar och uppgifter finns i lagen (1989:186) om överklagande av administrativa beslut av Riksdagsförvaltningen och riksdagens myndigheter.

-
1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 2013, då lagen (2002:1024) om lön till riksdagens ombudsmän och riksrevisorerna ska upphöra att gälla.
  2. Bestämmelsen i 12 § tillämpas första gången i fråga om verksamhetsåret 2013.

2.4 Förslag till lag med instruktion för Riksdagens arvodesnämnd

Härigenom föreskrivs följande.

Uppgifter m.m.

1 § Riksdagens arvodesnämnd ska i enlighet med

1. 3 kap. 1 § lagen (1994:1065) om ekonomiska villkor för riksdagens ledamöter fastställa det belopp för månad som ledamotsarvode ska betalas med,
2. 13 kap. 16 § samma lag besluta om jämkning av inkomstgaranti,
3. 13 kap. 27 § samma lag besluta om utbetalning av inkomstgaranti på nytt,
4. 9 kap. 12 a § den upphävda lagen (1996:304) om arvode m.m. till Sveriges ledamöter av Europaparlamentet besluta om jämkning av inkomstgaranti och
5. 9 kap. 23 § samma lag besluta om utbetalning av inkomstgaranti på nytt.
Nämnden ska ange vilka överväganden som föranlett beslutet.
Nämnden är en myndighet under riksdagen.

Ledning

2 § Myndigheten leds av en nämnd.

Sammansättning

3 § Nämnden består av en ordförande och två övriga ledamöter. De utses av riksdagsstyrelsen för en tid av fyra år. Om en ledamot av sjukdom eller annan orsak är förhindrad att utföra sitt uppdrag, ska riksdagsstyrelsen utse en ersättare för den tid som hindret varar.

Ledningens ansvar

4 § Nämnden ansvarar för verksamheten, om inte annat följer av bestämmelser i lag.

Nämnden ska se till att verksamheten bedrivs effektivt och enligt gällande rätt, att resultatet redovisas på ett tillförlitligt och rättvisande sätt samt att nämnden hushållar väl med statens medel.

Arbetsordning

5 § Nämnden ska besluta om en arbetsordning och i den meddela de närmare föreskrifter som behövs om

1. nämndens organisation,
2. arbetsfördelning,
3. delegering av beslutanderätt,

4. handläggning av ärenden samt
5. formerna i övrigt för verksamheten.

Delegering

6 § Nämnden får i arbetsordningen eller genom särskilda beslut lämna över rätten att fatta beslut eller vidta åtgärder (delegering) i enlighet med vad som anges i andra–fjärde stycket.

Delegering till ordföranden, sekreteraren eller någon hos en myndighet som utför kansligöromål för nämnden får avse

1. att vidta åtgärder och fatta beslut för att bereda ett ärende och
2. att avgöra andra ärenden än de som avses i 1 och 5 §§, om ärendena är av det slaget att de inte behöver prövas av nämnden.

Delegering till ordföranden eller en annan ledamot av nämnden får avse att fatta beslut om att inleda och skriva av tillsynsärenden. Sådana beslut ska anmälas för nämnden vid nästkommande sammanträde.

Delegering till den som nämnden bestämmer hos Riksdagsförvaltningen eller hos någon annan myndighet som utför kansligöromål för nämnden får ske när det gäller att ta emot och registrera allmänna handlingar samt pröva frågor om utlämnande av allmänna handlingar eller frågor som uppkommer med anledning av överklaganden av nämndens beslut i sådana frågor.

Ärendenas handläggning

7 § Nämnden sammanträder på kallelse av ordföranden.

Nämnden är beslutför när alla ledamöter är närvarande.

8 § Nämnden får anlita experter eller annan särskild hjälp som behövs för att nämnden ska kunna fullgöra sina uppgifter.

9 § Nämnden får i arbetsordningen föreskriva att ärenden får avgöras genom kontakter mellan ordföranden och de andra ledamöterna.

10 § För varje skriftligt beslut i ett ärende ska det finnas en handling som visar

1. dagen för beslutet,
2. beslutets innehåll,
3. vem som har fattat beslutet,
4. vem som har varit föredragande och
5. vem som har varit med vid den slutliga handläggningen utan att delta i avgörandet.

11 § Om nämnden fattar ett beslut som innebär att medel på ett anslag tas i anspråk, ska nämnden genast underrätta den myndighet som anvisats anslaget om beslutet.

Nämnden ska genast underrätta Riksdagsförvaltningen och Statens tjänstepensionsverk om beslut som innebär jämkning av inkomstgaranti och om beslut om utbetalning på nytt av inkomstgaranti.

Årlig verksamhetsredogörelse

12 § Nämnden ska senast den 22 februari varje år till riksdagen lämna en redogörelse för sin verksamhet under det senaste kalenderåret.

Organisation

13 § Nämnden har en sekreterare som utses av nämnden.

Ersättningsfrågor

14 § Riksdagsstyrelsen beslutar om arvoden till nämndens ledamöter.

15 § Nämnden beslutar om arvode till sekreteraren och andra som tjänstgör hos nämnden.

16 § För resor som ledamöter, sekreterare och andra som tjänstgör hos nämnden gör i sina uppdrag ska Riksdagsförvaltningen betala resekostnadsersättning och traktamente enligt de bestämmelser som gäller för arbetstagare vid Riksdagsförvaltningen.

Överklagande

17 § Bestämmelser om överklagande av beslut som avses i 1 § finns i 3 kap. 1 § och 16 kap. 2 § lagen (1994:1065) om ekonomiska villkor för riksdagens ledamöter samt i 12 kap. 1 § den upphävda lagen (1996:304) om arvode m.m. till Sveriges ledamöter av Europaparlamentet.

Bestämmelser om överklagande av beslut som rör utlämnande av handlingar och uppgifter finns i lagen (1989:186) om överklagande av administrativa beslut av Riksdagsförvaltningen och riksdagens myndigheter.

1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 2013, då lagen (1993:1426) med instruktion för Riksdagens arvodesnämnd ska upphöra att gälla.
2. Bestämmelsen i 12 § tillämpas första gången i fråga om verksamhetsåret 2013.

2.5 Förslag till lag med instruktion för Riksdagens överklagandenämnd

Härigenom föreskrivs följande.

Uppgifter m.m.

1 § Bestämmelser om Riksdagens överklagandenämnds uppgifter finns i 9 kap. 5 § riksdagsordningen, lagen (1989:186) om överklagande av administrativa beslut av Riksdagsförvaltningen och riksdagens myndigheter samt i föreskrifter som meddelas av Riksdagsförvaltningen.

Nämnden är en myndighet under riksdagen.

Ledning

2 § Myndigheten leds av en nämnd.

Sammansättning

3 § Enligt 9 kap. 5 § riksdagsordningen består nämnden av en ordförande och fyra övriga ledamöter.

Ledningens ansvar

4 § Nämnden ansvarar för verksamheten, om inte annat följer av bestämmelser i lag.

Nämnden ska se till att verksamheten bedrivs effektivt och enligt gällande rätt, att resultatet redovisas på ett tillförlitligt och rättvisande sätt samt att nämnden hushållar väl med statens medel.

Arbetsordning

5 § Nämnden ska besluta om en arbetsordning och i den meddela de närmare föreskrifter som behövs om

1. nämndens organisation,
2. arbetsfördelning,
3. delegering av beslutanderätt,
4. handläggning av ärenden samt
5. formerna i övrigt för verksamheten.

Delegering

6 § Nämnden får i arbetsordningen eller genom särskilda beslut lämna över rätten att fatta beslut eller vidta åtgärder (delegering) i enlighet med vad som anges i andra–fjärde stycket.

Delegering till ordföranden, sekreteraren eller någon hos en myndighet som utför kansligöromål för nämnden får avse

1. att vidta åtgärder och fatta beslut för att bereda ett ärende och
2. att avgöra andra ärenden än de som avses i 1 och 5 §§, om ärendena är av det slaget att de inte behöver prövas av nämnden.

Delegering till ordföranden får avse att besluta om avskrivning av ärenden efter återkallelse.

Delegering till den som nämnden bestämmer hos Riksdagsförvaltningen eller hos någon annan myndighet som utför kansligöromål för nämnden får ske när det gäller att ta emot och registrera allmänna handlingar samt pröva frågor om utlämnande av allmänna handlingar eller frågor som uppkommer med anledning av överklaganden av nämndens beslut i sådana frågor.

Ärendenas handläggning

7 § Nämnden sammanträder på kallelse av ordföranden.

Nämnden är beslutför när ordföranden och tre övriga ledamöter är närvarande.

8 § Nämnden får anlita experter eller annan särskild hjälp som behövs för att nämnden ska kunna fullgöra sina uppgifter.

9 § Nämnden får i arbetsordningen föreskriva att ärenden får avgöras genom kontakter mellan ordföranden och de andra ledamöterna.

10 § För varje skriftligt beslut i ett ärende ska det finnas en handling som visar

1. dagen för beslutet,
2. beslutets innehåll,
3. vem som har fattat beslutet,
4. vem som har varit föredragande och
5. vem som har varit med vid den slutliga handläggningen utan att delta i avgörandet.

11 § Om nämnden fattar ett beslut som innebär att medel på ett anslag tas i anspråk, ska nämnden genast underrätta den myndighet som anvisats anslaget om beslutet.

Årlig verksamhetsredogörelse

12 § Nämnden ska senast den 22 februari varje år till riksdagen lämna en redogörelse för sin verksamhet under det senaste kalenderåret.

Organisation

13 § Nämnden har en sekreterare som utses av nämnden.

Ersättningsfrågor

14 § Bestämmelser om arvode till ordföranden och andra ledamöter i nämnden finns i lagen (1989:185) om arvoden m.m. för uppdrag inom riksdagen, dess myndigheter och organ.

Nämnden beslutar om arvode till sekreteraren och andra som tjänstgör hos nämnden.

15 § För resor som ledamöter, sekreterare och andra som tjänstgör hos nämnden gör i sitt uppdrag ska Riksdagsförvaltningen betala resekostnadsersättning och traktamente enligt de bestämmelser som gäller för arbetstagare vid Riksdagsförvaltningen. I fråga om ersättning till den som även är ledamot av riksdagen finns bestämmelser i lagen (1994:1065) om ekonomiska villkor för riksdagens ledamöter.

Överklagande

16 § Bestämmelser om överklagande av nämndens beslut finns i lagen (1989:186) om överklagande av administrativa beslut av Riksdagsförvaltningen och riksdagens myndigheter.

-
1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 2013.
  2. Bestämmelsen i 12 § tillämpas första gången i fråga om verksamhetsåret 2013.

2.6 Förslag till lag om ändring i lagen (1980:607) om beslutande organ i frågor om disciplinansvar m.m. beträffande arbetstagare hos riksdagen och dess myndigheter

Härigenom föreskrivs att 4 § lagen (1980:607) om beslutande organ i frågor om disciplinansvar m.m. beträffande arbetstagare hos riksdagen och dess myndigheter ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

4§¹

Riksdagsstyrelsen utfärdar instruktion för Riksdagens ansvarsnämnd och utser dess ledamöter.

Nämnden ska senast den 22 februari varje år till riksdagen lämna en redogörelse för sin verksamhet under det senaste kalenderåret.

1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 2013.
2. Bestämmelsen i 4 § andra stycket tillämpas första gången i fråga om verksamhetsåret 2013.

---

¹ Senaste lydelse 2004:1366.

2.7 Förslag till lag om ändring i lagen (1989:185) om arvoden m.m. för uppdrag inom riksdagen, dess myndigheter och organ

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (1989:185) om arvoden m.m. för uppdrag inom riksdagen, dess myndigheter och organ

dels att 1, 2 och 4 §§ samt rubriken närmast före 2 § ska ha följande lydelse,

dels att det i lagen ska införas två nya paragrafer, 1 a och 1 b §§, samt närmast före 1 a och 1 b §§ nya rubriker av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

1²

Arvoden för vissa uppdrag inom riksdagen, dess myndigheter och organ ska betalas enligt följande:

Organ/befattning	Månadsarvode i procent av arvode som riksdagsledamot
------------------	--

1. Sveriges riksbank

Fullmäktiges ordförande:	27,5
Fullmäktiges vice ordförande:	23
Annan fullmäktig:	14
Suppleant för fullmäktig:	3,5

2. Riksdagsstyrelsen

Vald ledamot i riksdagsstyrelsen:	15
Företrädaren för en partigrupp utan vald ledamot i riksdagsstyrelsen:	15

3. Riksrevisionens parlamentariska råd

Ordförande:	10
Vice ordförande:	7,5
Ledamot som inte är ordförande eller vice ordförande:	2

4. Nordiska rådets svenska delegation

Ordförande:	4
Ledamot av arbetsutskottet som inte är ordförande i delegationen:	1

---

² Senaste lydelse 2010:1418.

Nuvarande lydelse

5. Riksdagens överklagandenämnd

Ordförande:	4
Annan ledamot:	1

6. Valprövningsnämnden

Ordförande:	9,5
Ersättare för ordförande:	7,5

7. Stiftelsen Riksbankens jubileumsfond

Ordförande:	11,5
Vice ordförande:	8
Annan ledamot och suppleant:	5

8. EU-nämnden

Ordförande:	20
Vice ordförande:	15

Föreslagen lydelse

1 §

Arvoden för vissa uppdrag inom riksdagen, dess myndigheter och organ ska betalas enligt följande:

Organ/Befattning	Månadsarvode i procent av arvode som riksdagsledamot
------------------	--

1. Sveriges riksbank

Fullmäktiges ordförande:	27,5
Fullmäktiges vice ordförande:	23
Annan fullmäktig:	14
Suppleant för fullmäktig:	3,5

2. Riksdagsstyrelsen

Vald ledamot i riksdagsstyrelsen:	15
Företrädaren för en partigrupp utan vald ledamot i riksdagsstyrelsen:	15

Föreslagen lydelse

3. Riksrevisionens parlamentariska råd

Ordförande:	10
Vice ordförande:	7,5
Ledamot som inte är ordförande eller vice ordförande:	2

4. Nordiska rådets svenska delegation

Ordförande:	4
Ledamot av arbetsutskottet som inte är ordförande i delegationen:	1

5. Stiftelsen Riksbankens jubileumsfond

Ordförande:	11,5
Vice ordförande:	8
Annan ledamot och suppleant:	5

6. EU-nämnden

Ordförande:	20
Vice ordförande:	15

Årsarvode i riksdagens nämndmyndigheter

1 a §

Årsarvode ska betalas för uppdrag hos riksdagens nämndmyndigheter enligt följande.

<i>Organ/befattning</i>	<i>Årsarvode i procent av månadsarvode som riksdagsledamot</i>
-------------------------	--

1. Valprövningsnämnden

<i>Ordförande:</i>	<i>118</i>
--------------------	------------

2. Riksdagens överklagandenämnd

<i>Ordförande:</i>	<i>52</i>
--------------------	-----------

3. Nämnden för lön till riksdagens ombudsmän och riksrevisorerna

<i>Ordförande:</i>	<i>75</i>
<i>Ledamot:</i>	<i>50</i>

4. Statsrådsarvodesnämnden

Ordförande:	72
Ledamot:	50

Sammanträdesarvode i riksdagens nämndmyndigheter

1 b §

Sammanträdesarvode ska betalas för uppdrag hos riksdagens nämndmyndigheter enligt följande.

Organ/Befattning	Sammanträdesarvode i procent av månadsarvode som riksdagsledamot
------------------	--

1. Riksdagens ansvarsnämnd

Ordförande:	8, dock minst ett sammanträdesarvode per år
Vice ordförande:	8
Ledamot:	4
Ersättare:	4

2. Riksdagens överklagandenämnd

Ersättare för ordföranden:	8
Ledamot:	4
Suppleant:	4

3. Valprövningsnämnden

Ersättare för ordföranden:	8
Ledamot:	1,25
Suppleant:	1,25

Till den som deltar i sammanträde utan att delta i beslut betalas sammanträdesarvode endast om respektive nämndmyndighet beslutar det.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

Sammanträdesarvode i övriga riksdagsorgan

2 §³

För fullgörande av uppdrag som anges i 1 § samt som tjänstgörande ledamot, suppleant och tillfällig ersättare i EU-nämnden betalas särskilt arvode för sammanträdesdag som infaller en måndag, en fredag eller under plenifria perioder (sammanträdesarvode). Sammanträdesarvode betalas dock inte till

a, vald ledamot och företrädare för partigrupp utan vald ledamot i riksdagsstyrelsen eller

b, ordförande och vice ordförande i EU-nämnden.

Sammanträdesarvode betalas även till

Sammanträdesarvode betalas även till

1. ledamot och tjänstgörande ersättare i ledamotsrådet,

1. ledamot och tjänstgörande ersättare i ledamotsrådet,

2. tjänstgörande suppleant och tjänstgörande ersättare för företrädare för partigrupp utan vald ledamot i riksdagsstyrelsen,

2. tjänstgörande suppleant och tjänstgörande ersättare för företrädare för partigrupp utan vald ledamot i riksdagsstyrelsen,

3. ledamot och suppleant i Valprövningsnämnden,

4. suppleant i Nordiska rådets svenska delegations arbetsutskott,

3. suppleant i Nordiska rådets svenska delegations arbetsutskott,

5. suppleant i Riksdagens överklagandenämnd,

6. ledamot och suppleant i Utrikesnämnden för sammanträde som är förlagt till period då riksdagen har plenifri tid,

4. ledamot och suppleant i Utrikesnämnden för sammanträde som är förlagt till period då riksdagen har plenifri tid,

7. riksdagsledamot vid deltagande på uppdrag av riksdagen i Nordiska rådets verksamhet i den mån motsvarande ersättning inte betalas från Nordiska rådet,

5. riksdagsledamot vid deltagande på uppdrag av riksdagen i Nordiska rådets verksamhet i den mån motsvarande ersättning inte betalas från Nordiska rådet,

---

³ Senaste lydelse 2011:747.

Nuvarande lydelse

8. riksdagsledamot vid deltagande på uppdrag av riksdagen i Europarådets verksamhet i den mån motsvarande ersättning inte betalas från Europarådet samt

9. riksdagsledamot vid deltagande på uppdrag av riksdagen i den parlamentariska församlingens verksamhet i Organisationen för säkerhet och samarbete i Europa i den mån motsvarande ersättning inte betalas från den parlamentariska församlingen.

Arvodesbeloppen fastställs av riksdagsstyrelsen.

Till suppleant som deltar i sammanträde utan att delta i beslut betalas sammanträdesarvode endast om respektive organ beslutar det.

Föreslagen lydelse

6. riksdagsledamot vid deltagande på uppdrag av riksdagen i Europarådets verksamhet i den mån motsvarande ersättning inte betalas från Europarådet samt

7. riksdagsledamot vid deltagande på uppdrag av riksdagen i den parlamentariska församlingens verksamhet i Organisationen för säkerhet och samarbete i Europa i den mån motsvarande ersättning inte betalas från den parlamentariska församlingen.

4 §⁴

Den som inte är ledamot av riksdagen och fullgör ett uppdrag som avses i 1 eller 2 § har rätt till ersättning för inkomstförlust enligt vad som sägs i andra eller tredje stycket. Sådan ersättning betalas utöver ersättning enligt 1 och 2 §§.

Den som på grund av sitt uppdrag går miste om avlöningsförmåner har rätt till ersättning med motsvarande belopp.

Den som på grund av sitt uppdrag går miste om inkomster som egenföretagare har rätt till ersättning med högst det belopp per sammanträdesdag som motsvarar den sjukpenninggrundande inkomst, delad med 365, som är fastställd för egenföretagaren enligt 25 och 26 kap. socialförsäkringsbalken.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2013.

---

⁴ Senaste lydelse 2010:1243.

2.8 Förslag till lag om ändring i lagen (1989:186) om överklagande av administrativa beslut av Riksdagsförvaltningen och riksdagens myndigheter

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (1989:186) om överklagande av administrativa beslut av Riksdagsförvaltningen och riksdagens myndigheter
dels att 9⁵ och 10 §§ ska upphöra att gälla,
dels att rubriken närmast före 9 § ska utgå,
dels att 1, 4 och 7 §§ ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Denna lag gäller överklagande av beslut av

- a) Riksdagsförvaltningen
- b) Riksbanken
- c) Riksdagens ombudsmän
- d) Riksrevisionen.

Föreslagen lydelse

1 §⁶

Denna lag gäller överklagande av beslut av

- a) Riksdagsförvaltningen
- b) Riksbanken
- c) Riksdagens ombudsmän
- d) Riksrevisionen.

Bestämmelserna i 4 och 7 §§ ska även tillämpas i fråga om överklagande av beslut av

- a) Riksdagens arvodesnämnd*
- b) Statsrådsarvodesnämnden*
- c) Nämnden för lön till riksdagens ombudsmän och riksrevisorerna*
- d) Riksdagens överklagandenämnd*
- e) Valprövningsnämnden och*
- f) Riksdagens ansvarsnämnd.*

---

⁵ Senaste lydelse 2003:185.

⁶ Senaste lydelse 2011:748.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

4 §

Ett beslut rörande utlämnande av en handling eller en uppgift får överklagas om enligt beslutet

1. en enskild sökandes begäran att få ta del av handlingen avslagits eller handlingen har lämnats ut med förbehåll som inskränker sökandens rätt att yppa dess innehåll eller att eljest förfoga över den, eller
2. en myndighets begäran att få ta del av en handling eller på annat sätt få del av en uppgift har avslagits.

Ett beslut enligt första stycket som har meddelats av riksdagens ombudsmän får dock inte överklagas.

Ett beslut enligt första stycket som har meddelats av riksdagens ombudsmän får dock inte överklagas. *Detsamma gäller beslut som meddelats av Riksdagens överklagandenämnd med anledning av en begäran från en statlig myndighet.*

7 §⁷

Beslut varigenom Riksdagens överklagandenämnd prövat en dit överklagad fråga får inte överklagas.

Ett beslut som avses i 4 § första stycket överklagas hos Högsta förvaltningsdomstolen om talan förs av en enskild eller av en kommunal myndighet.

Ett beslut om inkomstgaranti eller efterlevandeskydd överklagas enligt bestämmelserna i 16 kap. lagen (1994:1065) om ekonomiska villkor för riksdagens ledamöter eller 12 kap. den upphävda lagen (1996:304) om arvode m.m. till Sveriges ledamöter av Europaparlamentet.

Övriga beslut överklagas i enlighet med 9 kap. 5 § riksdagsordningen hos Riksdagens överklagandenämnd.

_____

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2013.

_____

⁷ Senaste lydelse 2010:1504.

2.9 Förslag till lag om ändring i arkivlagen (1990:782)

Härigenom föreskrivs att 12 § arkivlagen (1990:782) ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

12 §

Utöver vad som följer av bestämmelserna i 9, 10 och 11 §§ får en statlig myndighet avhända sig allmänna handlingar endast genom sådant återlämnande eller överlämnande som sker med stöd av

1. lag eller föreskrift som meddelas av regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer, eller

2. särskilt beslut av regeringen.

Första stycket gäller inte handlingar som en myndighet har fått som lån.

För myndigheter under riksdagen finns särskilda bestämmelser om när de får avhända sig allmänna handlingar.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2013.

2.10 Förslag till lag om ändring i lagen (1991:359) om arvoden till statsråden m.m.

Härigenom föreskrivs att 1 § lagen (1991:359) om arvoden till statsråden m.m. ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 §⁸

Arvoden till statsråden *skall* betalas månadsvis med ett belopp som fastställs av Statsrådsarvodesnämnden.

Nämnden beslutar också om avgångsersättning till statsråd.

Arvoden till statsråden *ska* betalas månadsvis med ett belopp som fastställs av Statsrådsarvodesnämnden.

Nämnden beslutar också om avgångsersättning till statsråd.

Nämndens beslut enligt första och andra stycket får inte överklagas.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2013.

---

⁸ Senaste lydelse 1993:1425.

2.11 Förslag till lag om ändring i lagen (1994:1065) om ekonomiska villkor för riksdagens ledamöter

Härigenom föreskrivs att 3 kap. 4 och 5 §§, 8 kap. 4, 5 och 10 §§, 13 kap. 9 § samt 16 kap. 2 § lagen (1994:1065) om ekonomiska villkor för riksdagens ledamöter ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

3 kap.

4 §⁹

Om en ledamot är ledig från sitt uppdrag på grund av sjukdom, *skall* avdrag göras för samma tid från arvodet och tilläggsarvodet och andra fasta arvoden enligt 1 § 2, 4, 5 och 8 lagen (1989:185) om arvoden m.m. för uppdrag inom riksdagen, dess myndigheter och organ i enlighet med de bestämmelser om sjukavdrag som gäller för arbetstagare hos riksdagen. Avdraget *skall* dock beräknas på grundval av arvodet eller arvodena delat med antalet kalenderdagar i månaden.

Om en ledamot är föräldraledig och för samma tid får arvode och tilläggsarvode och andra fasta arvoden enligt 1 § 2, 4, 5 och 8 lagen (1989:185) om arvoden m.m. för uppdrag inom riksdagen, dess myndigheter och organ, *skall* arvodet eller arvodena minskas i enlighet med de bestämmelser som gäller för arbetstagare hos riksdagen.

Om en ledamot är ledig från sitt uppdrag på grund av sjukdom, *ska* avdrag göras för samma tid från arvodet och tilläggsarvodet och andra fasta arvoden enligt 1 § 2, 4 och 6 lagen (1989:185) om arvoden m.m. för uppdrag inom riksdagen, dess myndigheter och organ i enlighet med de bestämmelser om sjukavdrag som gäller för arbetstagare hos riksdagen. Avdraget *ska* dock beräknas på grundval av arvodet eller arvodena delat med antalet kalenderdagar i månaden.

Om en ledamot är föräldraledig och för samma tid får arvode och tilläggsarvode och andra fasta arvoden enligt 1 § 2, 4, och 6 lagen (1989:185) om arvoden m.m. för uppdrag inom riksdagen, dess myndigheter och organ, *ska* arvodet eller arvodena minskas i enlighet med de bestämmelser som gäller för arbetstagare hos riksdagen.

---

⁹ Senaste lydelse 2006:998.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

5 §¹⁰

Om en ledamot av särskilda skäl beviljats ledigt kortare tid än en månad under tid då arbetsplenium pågår, *skall* när ledamoten begär det avdrag göras för samma tid från arvodet och tilläggsarvodet och andra fasta arvoden enligt 1 § 2, 4, 5 och 8 lagen (1989:185) om arvoden m.m. för uppdrag inom riksdagen, dess myndigheter och organ. Avdraget *skall* beräknas på arvodet eller arvodena delat med antalet kalenderdagar i månaden.

Om en ledamot av särskilda skäl beviljats ledigt kortare tid än en månad under tid då arbetsplenium pågår, *ska* när ledamoten begär det avdrag göras för samma tid från arvodet och tilläggsarvodet och andra fasta arvoden enligt 1 § 2, 4 och 6 lagen (1989:185) om arvoden m.m. för uppdrag inom riksdagen, dess myndigheter och organ. Avdraget *ska* beräknas på arvodet eller arvodena delat med antalet kalenderdagar i månaden.

8 kap.

4 §¹¹

Arvode som ligger till grund för pensionsrätt är

1. talmansarvode enligt 2 kap. 1 §,
2. ledamotsarvode enligt 3 kap. 1 §,
3. tilläggsarvode enligt 3 kap. 2 §, och
4. arvode enligt 1 § 2, 4, 5 och 8 lagen (1989:185) om arvoden m.m. för uppdrag inom riksdagen, dess myndigheter och organ.

Arvode som ligger till grund för pensionsrätt är

1. talmansarvode enligt 2 kap. 1 §,
2. ledamotsarvode enligt 3 kap. 1 §,
3. tilläggsarvode enligt 3 kap. 2 §, och
4. arvode enligt 1 § 2, 4 och 6 lagen (1989:185) om arvoden m.m. för uppdrag inom riksdagen, dess myndigheter och organ.

5 §¹²

Pensionsrätt för tid före 2010 utgör

1. för tid som talman 2 520 kronor, multiplicerat med det antal dagar före 2010 som talmansuppdraget har fullgjorts, delat med 30,4
2. för tid som ledamot 773 kronor, multiplicerat med det antal dagar

Pensionsrätt för tid före 2010 utgör

1. för tid som talman 2 520 kronor, multiplicerat med det antal dagar före 2010 som talmansuppdraget har fullgjorts, delat med 30,4
2. för tid som ledamot 773 kronor, multiplicerat med det antal dagar

¹⁰ Senaste lydelse 2006:998.

¹¹ Senaste lydelse 2009:1582.

¹² Senaste lydelse 2009:1582.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

före 2010 som ledamotsuppdraget har fullgjorts, delat med 30,4, och

före 2010 som ledamotsuppdraget har fullgjorts, delat med 30,4, och

3. 2,40 procent av tilläggsarvode enligt 3 kap. 2 §, arvode enligt 1 § 1–4 och 8 lagen (1989:185) om arvoden m.m. för uppdrag inom riksdagen, dess myndigheter och organ som utbetalats under åren 2001–2009 och arvode enligt 1 § 3 nämnda lag i dess lydelse före den 1 juli 2003 för uppdrag i Riksdagens revisorer under tiden 2001–juni 2003.

3. 2,40 procent av tilläggsarvode enligt 3 kap. 2 §, arvode enligt 1 § 1–4 och 6 lagen (1989:185) om arvoden m.m. för uppdrag inom riksdagen, dess myndigheter och organ som utbetalats under åren 2001–2009 och arvode enligt 1 § 3 nämnda lag i dess lydelse före den 1 juli 2003 för uppdrag i Riksdagens revisorer under tiden 2001–juni 2003.

Med tid som ledamot jämställs tid med sjukpension, dock att tid med sjukpension som grundar sig på talmansarvode jämställs med tid som talman.

Med tid som ledamot jämställs tid som ledamot av Europaparlamentet före den 14 juli 2009.

Pensionsrätt enligt denna paragraf tillgodoräknas inte om ledamoten har rätt till egenpension enligt lagen (1988:589) om ersättning m.m. till riksdagens ledamöter eller motsvarande äldre lagstiftning.

Pensionsrätt tillgodoräknas inte för tid som tillgodoräknas ledamoten som pensionsgrundande enligt artikel 28 Europaparlamentets beslut nr 684/2005/EG, Euratom av den 28 september 2005 om antagande av Europaparlamentets ledamotsstadga.

10 §¹³

Jämförelsebeloppet beräknas som antalet fullgjorda hela år, högst tolv, i riksdagen, senast vid utgången av riksmötet 2013/14, delat med talet tolv och multiplicerat med

1. 11,5 procent av den del av underlaget enligt andra stycket som inte överstiger 7,5 förhöjda prisbasbelopp,

2. 65 procent av den del av underlaget som överstiger 7,5 men inte 20 förhöjda prisbasbelopp, samt

3. 32,5 procent av den del av underlaget som överstiger 20 men inte 30 förhöjda prisbasbelopp.

Underlaget för beräkningen av jämförelsebeloppet utgörs av medeltalet av de arvoden enligt tredje stycket som en ledamot haft under fem kalenderår närmast före avgångsåret. Arvodena för de fyra första kalenderåren räknas därvid om till nivån för det sista kalenderåret före avgångsåret med hjälp av

---

¹³ Senaste lydelse 2009:1582.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

prisbasbeloppet. Kan en ledamot inte tillgodoräknas arvoden för fem kalenderår, utgörs underlaget av medeltalet av beloppen för de hela kalenderår som kan tillgodoräknas. Kan endast ett helt kalenderår tillgodoräknas, utgörs underlaget av arvodet för det året. Kan inte helt kalenderår tillgodoräknas, utgörs underlaget av det genomsnittliga arvodet för de hela kalendermånader som kan tillgodoräknas multiplicerat med tolv.

Arvode som avses i andra stycket är

1. talmansarvode enligt 2 kap. 1 §,
2. ledamotsarvode enligt 3 kap. 1 §,
3. tilläggsarvode enligt 3 kap. 2 §,
4. arvode enligt 1 § 1–4 och 8 lagen (1989:185) om arvoden m.m. för uppdrag inom riksdagen, dess myndigheter och organ,
5. arvode enligt 2 kap. 2 § den upphävda lagen (1996:304) om arvode m.m. till Sveriges ledamöter av Europaparlamentet, och
6. arvode till statsråd om statsrådstid inräknas enligt fjärde stycket.

Arvode som avses i andra stycket är

1. talmansarvode enligt 2 kap. 1 §,
2. ledamotsarvode enligt 3 kap. 1 §,
3. tilläggsarvode enligt 3 kap. 2 §,
4. arvode enligt 1 § 1–4 och 6 lagen (1989:185) om arvoden m.m. för uppdrag inom riksdagen, dess myndigheter och organ,
5. arvode enligt 2 kap. 2 § den upphävda lagen (1996:304) om arvode m.m. till Sveriges ledamöter av Europaparlamentet, och
6. arvode till statsråd om statsrådstid inräknas enligt fjärde stycket.

I antalet fullgjorda hela år i riksdagen inräknas tid som ledamot av Europaparlamentet före den 14 juli 2009. I antalet fullgjorda hela år i riksdagen inräknas också tid då en ledamot varit statsråd om statsrådstiden påbörjats före 2003 och inte gett rätt till statsrådspension.

Jämförelsebeloppet anknyts till prisbasbeloppet för året före avgångsåret och räknas om vid förändring av prisbasbeloppet.

13 kap.

9 §¹⁴

Underlaget för beräkning av inkomstgaranti de första fem garantiåren utgörs av följande arvoden som betalas vid avgångstillfället:

1. ledamotsarvodet enligt 3 kap. 1 §,
2. tilläggsarvode enligt 3 kap. 2 §, och
3. arvoden för månad till riksdagsledamot enligt 1 § 2, 4, 5 och 8 lagen (1989:185) om arvoden m.m. för

Underlaget för beräkning av inkomstgaranti de första fem garantiåren utgörs av följande arvoden som betalas vid avgångstillfället:

1. ledamotsarvodet enligt 3 kap. 1 §,
2. tilläggsarvode enligt 3 kap. 2 §, och
3. arvoden för månad till riksdagsledamot enligt 1 § 2, 4 och 6 lagen (1989:185) om arvoden m.m. för

¹⁴ Senaste lydelse 2006:998.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

uppdrag inom riksdagen, dess myndigheter och organ.

Från och med det sjätte garantiåret beräknas inkomstgaranti enbart på det ledamotsarvode som betalas vid avgångstillfället.

uppdrag inom riksdagen, dess myndigheter och organ.

16 kap.

2 §¹⁵

Ett beslut av Riksdagens arvodesnämnd enligt 13 kap. 16 eller 27 § denna lag får överklagas hos allmän förvaltningsdomstol. Vid överklagande till kammarrätten krävs prövningstillstånd.

Nämndens beslut enligt 3 kap. 1 § får inte överklagas.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2013.

---

¹⁵ Senaste lydelse 2006:998.

2.12 Förslag till lag om ändring i lagen (2006:999) med ekonomiadministrativa bestämmelser m.m. för riksdagsförvaltningen, Riksdagens ombudsmän och Riksrevisionen

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (2006:999) med ekonomiadministrativa bestämmelser m.m. för riksdagsförvaltningen, Riksdagens ombudsmän och Riksrevisionen

dels att i lagens rubrik samt i 19, 22 – 25 samt 31 §§ ordet ”riksdagsförvaltningen” ska skrivas med stor begynnelsebokstav,

dels att 1 § ska ha följande lydelse,

dels att rubriken närmast efter 38 § ska sättas närmast före 44 §¹⁶,

dels att rubrikerna närmast före och närmast efter 40 §¹⁷ ska sättas närmast före 45 §¹⁸ respektive 46 §¹⁹.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 §

I denna lag finns bestämmelser i anslutning till 9 kap. regeringsformen.

Bestämmelserna gäller för verksamhet som *riksdagsförvaltningen*, Riksdagens ombudsmän och Riksrevisionen ansvarar för. Bestämmelser om Riksbanken finns i lagen (1988:1385) om Sveriges riksbank.

Bestämmelserna gäller för verksamhet som *Riksdagsförvaltningen*, Riksdagens ombudsmän och Riksrevisionen ansvarar för. Bestämmelser om Riksbanken finns i lagen (1988:1385) om Sveriges riksbank.

Vad som sägs om resultatredovisning i 37 § andra stycket ska dock inte gälla för Riksdagsförvaltningen i fråga om resultatet i riksdagens nämndmyndigheter med undantag för Partibidragsnämnden.

1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 2013.
2. Bestämmelsen i 1 § i dess nya lydelse tillämpas första gången i fråga om verksamhetsåret 2013.

---

¹⁶ Senaste lydelse 2010:1818.

¹⁷ Senaste lydelse 2010:1818.

¹⁸ Senaste lydelse 2010:1818.

¹⁹ Senaste lydelse 2010:1818.

2.13 Förslag till lag om ändring i lagen (2011:745) med instruktion för Riksdagsförvaltningen

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (2011:745) med instruktion för Riksdagsförvaltningen

dels att 1 och 2 §§ ska ha följande lydelse,

dels att det i lagen ska införas en ny paragraf, 7 a §, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 §

Riksdagsförvaltningen är en myndighet under riksdagen med uppgift att biträda riksdagen.

Riksdagsförvaltningen ska

1. tillhandahålla resurser och service för talmannens, kammarens, utskottens och övriga riksdagsorgans verksamhet samt för riksdagsledamöterna och partikanslierna,

2. svara för de myndighetsfunktioner och förvaltningsuppgifter som anges i 9 kap. 4 § riksdagsordningen,

3. informera om riksdagens arbete och frågor som rör EU samt handlägga ärenden om riksdagens internationella kontakter, och

4. vårda och bevara de byggnader och samlingar som riksdagen och Riksdagsförvaltningen disponerar.

Riksdagsförvaltningen ska därutöver biträda riksdagens nämndmyndigheter enligt vad som sägs i 2 och 7 a §§. Riksdagens nämndmyndigheter är

a) Partibidragsnämnden,

b) Riksdagens arvodesnämnd,

c) Statsrådsarvodesnämnden,

d) Nämnden för lön till riksdagens ombudsmän och riksrevisorerna,

e) Riksdagens överklagandenämnd,

f) Valprövningsnämnden och

g) Riksdagens ansvarsnämnd.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 §

Riksdagsförvaltningen ska om annat inte är särskilt föreskrivet

1. upprätta förslag till anslag på statens budget för riksdagen och Riksdagsförvaltningen,

2. utfärda anvisningar för utarbetandet av förslag till anslag på statens budget för riksdagens myndigheter utom Riksbanken,

3. upprätta anslagsdirektiv för var och en av riksdagens myndigheter, utom Riksbanken, över de finansiella villkor som gäller för respektive myndighet med anledning av riksdagens beslut om statens budget,

4. besluta i frågor om ekonomiska förmåner enligt lagen (1994:1065) om ekonomiska villkor för riksdagens ledamöter respektive den upphävda lagen (1996:304) om arvode m.m. till Sveriges ledamöter av Europaparlamentet,

5. ansvara för löner, arvoden och andra ersättningar till arbetstagare och arvodesberättigade hos Riksdagsförvaltningen, riksdagens nämnder och övriga riksdagsorgan samt svara för hanteringen av pensioner och andra förmåner till dessa och deras efterlevande,

6. ingå centrala kollektivavtal samt i övrigt utöva arbetsgivarens befogenheter enligt dessa när det gäller riksdagens myndigheter samt företräda riksdagens myndigheter som arbetsgivare i arbetstvister om kollektivavtal som har slutits av Riksdagsförvaltningen.

6. ingå centrala kollektivavtal samt i övrigt utöva arbetsgivarens befogenheter enligt dessa när det gäller riksdagens myndigheter samt företräda riksdagens myndigheter som arbetsgivare i arbetstvister om kollektivavtal som har slutits av Riksdagsförvaltningen,

7. svara för de utbetalningar som följer av beslut av riksdagens nämndmyndigheter, om kostnaderna ska belasta anslag som anvisats till Riksdagsförvaltningen samt

8. utföra övriga ekonomiadministrativa uppgifter för riksdagens nämndmyndigheter.

Riksdagsförvaltningen ska ge riksdagens myndigheter möjlighet att framföra sina synpunkter på förhandlingsfrågor som direkt berör respektive myndighet.

Riksdagsförvaltningen får till en av riksdagens myndigheter överlämna handläggningen av en avtalsfråga som är av betydelse för den myndigheten.

Riksdagsförvaltningen ska bereda riksdagens nämndmyndigheter tillfälle att lämna synpunkter på behovet av resurser.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

7 a §

Riksdagsförvaltningen ska träffa en överenskommelse med var och en av riksdagens nämndmyndigheter om förvaltningens kanslistöd till nämndmyndigheten.

Riksdagsförvaltningen får efter samråd med nämndmyndigheten träffa överenskommelse med en annan myndighet under riksdagen om att den myndigheten ska lämna kanslistöd till nämndmyndigheten. En sådan överenskommelse får även träffas med en domstol eller en förvaltningsmyndighet under regeringen.

När Riksdagsförvaltningen lämnar kanslistöd till en nämndmyndighet ska förvaltningen beakta nämndens intresse av oberoende.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2013.

3 Ärendet och dess beredning

Riksdagsstyrelsen gav hösten 2008 Riksdagsförvaltningen i uppdrag att genomföra en översyn av regleringen av riksdagens nämnder. Översynen genomfördes som en enmansutredning och redovisades i april 2010, *Reglering av riksdagens nämnder (2009/10:URF2)*.

Enmansutredaren hade bl.a. i uppgift att pröva förutsättningarna för ett enhetligt regelverk för nämnderna. I sitt betänkande presenterade enmansutredaren ett förslag till en generell lag för riksdagens nämnder. Remissinstanserna välkomnade översynen och hade i flera avseenden inte några invändningar mot detaljförslagen men ifrågasatte behovet av och ändamålsenligheten med en gemensam reglering. Vidare hade ytterligare frågor väckts som hör samman med nämnderna, bl.a. frågor om arvodering och förordnande av ordförande, ledamöter och sekreterare.

Riksdagsförvaltningen beslutade den 27 juni 2011 om direktiv för en fortsatt utredning av regleringen av riksdagens nämnder. Enligt direktiven skulle arbetet inriktas på att varje nämnd skulle ges en instruktion som var anpassad efter respektive nämnds uppdrag och verksamhet. I den mån det var möjligt skulle bestämmelserna ges en enhetlig utformning. Utredningsuppdraget genomfördes som en enmansutredning. Utredaren överlämnade sitt förslag i utredningen *Nya instruktioner för riksdagens nämndmyndigheter*. Förslagen har remissbehandlats.

Avseende Partibidragsnämnden innebar utredarens förslag att nämnden skulle bli en myndighet under regeringen. Vid remissbehandlingen framförde Partibidragsnämnden sådana invändningar mot förslaget som föranleder att en reglering av den nämnden utreds ytterligare. Styrelsen har uppdragit åt riksdagsdirektören att ytterligare utreda frågan.

Riksdagsstyrelsen noterar att konstitutionsutskottet, inom ramen för sitt arbete med uppföljning och utvärdering, har beslutat att tillsätta en grupp inom utskottet som har i uppgift att följa upp 2010 års val och då särskilt beakta administrativa och organisatoriska frågor som rör överklagande av val. Resultatet ska redovisas för utskottet under hösten 2012.

4 Bakgrund

Under riksdagen lyder flera nämndmyndigheter med olika slags uppdrag och verksamhet. Det regelverk som gäller för nämndmyndigheterna är svåröverskådligt och i vissa avseenden ofullständigt. Den befintliga regleringen av varje nämnd omfattar i regel bestämmelser om vilka uppgifter nämnden har, nämndens sammansättning och förordnandetid, vilket organ som utser nämnden, beslutförhet och liknande. För nämnderna finns inga sådana generella bestämmelser om t.ex. ledningsform och verksamhetsansvar som det finns för myndigheter under regeringen i myndighetsförordningen (2007:515). För flertalet nämndmyndigheter finns dessutom brister i regleringen av arvoden, kostnadsersättningar vid resor m.m. som behöver åtgärdas. I det nuvarande regelverket saknas också författningsstöd för att överklaga nämndmyndigheters beslut om att avslå, eller inskränka med förbehåll, en begäran om utlämnande av allmänna handlingar.

Riksdagsförvaltningen har enligt 1 § lagen (2011:745) med instruktion för Riksdagsförvaltningen en skyldighet att tillhandahålla resurser och service för talmannens, kammarens, utskottens och övriga riksdagsorgans verksamhet. I begreppet riksdagsorgan ingår riksdagens nämnder. Nämnderna har inga egna anslag eller budgetar, utan är beroende av det stöd de kan få från Riksdagsförvaltningen för sina verksamheter. Att nämnderna står för verksamheten och Riksdagsförvaltningen för resurserna har inneburit oklarheter i ansvarsfördelningen mellan myndigheterna.

5 Riksdagsstyrelsens överväganden och förslag

5.1 Partibidragsnämndens organisatoriska hemvist

Riksdagsstyrelsens bedömning

Partibidragsnämnden ska som tidigare vara en myndighet under riksdagen.

Gällande ordning och bestämmelser

Partibidragsnämnden prövar frågor om stöd enligt lagen (1972:625) om statligt stöd till politiska partier och lagen (2010:473) om statligt stöd till riksdagspartiernas kvinnoorganisationer. Stöd enligt den förstnämnda lagen finansieras genom anslaget 6:6 Stöd till politiska partier (utgiftsområde 1). Stöd lämnas för ett år i taget räknat från den 15 oktober. Stöd enligt lagen om statligt stöd till riksdagspartiernas kvinnoorganisationer lämnas i mån av tillgång till anslagna medel och utgår för ett kalenderår i taget. Stödet finansieras genom anslaget 13:5 Bidrag till riksdagspartiers kvinnoorganisationer (utgiftsområde 17). Bägge anslagen anvisas till regeringen. Regeringen tilldelar sedan Riksdagsförvaltningen anslagen. Utbetalning av stödet sköts av Riksdagsförvaltningen.

Partibidragsnämnden inrättades 1965. Det ansågs då att nämnden borde vara en myndighet under riksdagen. Skälet för den bedömningen var sammanfattningsvis att det i undantagsfall kunde förekomma tolkningstvister och att det bl.a. därför var olämpligt att en myndighet under regeringen skötte fördelningen av bidragen till partierna. I stället borde det för ändamålet utses en opartisk nämnd där ledamöterna utsågs av ett riksdagsorgan. Garantier för opartiskheten skulle åstadkommas genom att ledamöterna skulle utses för sex år och genom att de skulle vara eller ha varit domare med ”högre domartjänst” (prop. 1965:174).

Utredarens överväganden och förslag

Den ordning som gäller i fråga om anslag som finansierar det stöd som Partibidragsnämnden beslutar om är enligt utredaren omständlig och framstår konstitutionellt sett som märklig. Utredaren föreslår att Partibidragsnämnden i stället blir en myndighet under regeringen. De skäl som för snart 50 år sedan åberopades för att Partibidragsnämnden skulle vara en myndighet under riksdagen handlar framför allt om opartiskheten i nämndens bedömningar. Tolkningsfrågor synes dock vara mycket ovanliga anför utredaren. Intresset av opartiskhet tillgodoses dessutom genom att nämnden är sammansatt av personer som är eller har varit ordinarie domare.

Utredaren anser att övervägande skäl talar för att Partibidragsnämnden bör vara en myndighet under regeringen. Det innebär att regeringen ska utse ledamöter i nämnden och besluta om en instruktion för den.

Remissinstanserna

Partibidragsnämnden avstyrker av konstitutionella skäl att nämnden ska vara en myndighet under regeringen. Nämndens uppgift är att pröva frågor om ekonomiskt stöd till politiska partier och till riksdagspartiernas kvinnoorganisationer. Rätten till stöd grundas i regel på antalet mandat vid val till riksdagen. Att regleringen vilar på riksdagsval och det antal mandat som ett parti har fått medför att nämnden från principiell synpunkt har nära anknytning till riksdagen och dess verksamhet. Riksdagen bör vara huvudman för en verksamhet som ytterst gäller upprätthållandet av det partiväsande som är grunden för folkstyret. I fråga om tolkningsfrågor framhåller nämnden att utfallet av en tolkningstvist kan bli att ett parti inte anses berättigat till bidrag. Mot denna bakgrund anser nämnden att en sådan tvist bör prövas av en myndighet under riksdagen.

Justitiedepartementet har inga invändningar mot att Partibidragsnämnden blir en myndighet eller ett organ inom en myndighet under regeringen.

Remissinstanserna i övrigt har inte lämnat några synpunkter på förslaget.

Riksdagsstyrelsens ställningstagande

Riksdagsstyrelsen anser att de skäl som vid Partibidragsnämndens tillkomst låg till grund för att nämnden skulle vara en myndighet under riksdagen fortfarande har aktualitet. Styrelsen anser mot denna bakgrund att utredarens förslag nu inte ska genomföras. I denna framställning lämnar riksdagsstyrelsen, med de undantag som följer av avsnitten nedan, inget förslag om reglering av Partibidragsnämnden. Styrelsen har uppdragit åt riksdagsdirektören att ytterligare utreda en reglering av Partibidragsnämnden och återkomma till styrelsen i frågan.

5.2 Nya regler för riksdagens nämndmyndigheter – utgångspunkter

Riksdagsstyrelsens förslag

Nya regler för riksdagens nämndmyndigheter bör bygga på följande utgångspunkter.

- Samtliga nämnder ska ges nya instruktioner.
- De nya instruktionerna ska ges till alla nämnder – med undantag för Riksdagens ansvarsnämnd - i form av lag.
- Nämndernas oberoende ska värnas.

Gällande bestämmelser

Riksdagens nämnder styrs av särskilda bestämmelser i regeringsformen, riksdagsordningen, instruktioner i form av lagar och andra författningar som reglerar respektive verksamhet samt av generell lagstiftning som gäller för myndigheter eller organ som likställs med myndigheter. Riksdagens arvodesnämnd, Statsrådsarvodesnämnden, Nämnden för lön till riksdagens ombudsmän och riksrevisorerna och Valprovsningsnämnden har instruktioner i form av lag. För Riksdagens ansvarsnämnd gäller föreskriften (RFS 2009:1) med instruktion för riksdagens ansvarsnämnd, vilken beslutats av riksdagsstyrelsen. För Riksdagens överklagandenämnd finns bestämmelser i riksdagsordningen och i lagen (1989:186) om överklagande av administrativa beslut av riksdagsförvaltningen och riksdagens myndigheter.

Utredarens överväganden och förslag

Utredaren föreslår bestämmelser som innebär att nämndernas instruktioner dels blir mer omfattande än vad som är fallet i dag, dels att innehållet i sak ändras i viss begränsad utsträckning. En ny reglering för riksdagens nämnder bör därför ske i helt nya instruktioner. För Riksdagens överklagandenämnd som i dag saknar en sammanhållen instruktion blir det fråga om en helt ny instruktion.

Vid utformningen av de nya bestämmelserna har utredaren sökt vägledning i hur liknande frågeställningar har lösts för myndigheter under regeringen. Mot bakgrund av att riksdagens nämnder är mycket små myndigheter har dock anpassningar gjorts, bl.a. i syfte att begränsa antalet administrativa uppgifter för nämnderna.

En annan utgångspunkt för de nya bestämmelserna bör vara att nämndernas oberoende inte ska trädas för när. Intresset av oberoende varierar dock mellan de berörda nämnderna. För några av dem sammanhänger intresset av oberoende med att de har uppgifter av domstolsliknande karaktär. Detta gäller Valprovsningsnämnden och Riksdagens överklagandenämnd. Även några av de övriga nämnderna har ett intresse av oberoende men av andra skäl.

De nya instruktionerna bör ges i form av lag. Nämndernas intresse av oberoende talar för att deras instruktioner ska beslutas av riksdagen. När det gäller Riksdagens ansvarsnämnd har riksdagsstyrelsen med stöd av 4 § lagen (RFS 1980:4) (1980:607) om beslutande organ i frågor om disciplinansvar m.m. meddelat föreskrift (RFS 2009:1) med instruktion för riksdagens ansvarsnämnd. Bestämmelserna om nämndens verksamhet bör så nära som möjligt ansluta till vad som gäller för Statens ansvarsnämnd. Den sistnämnda nämndens instruktion har getts i form av en förordning. Intresset av att snabbt kunna anpassa bestämmelserna för Riksdagens ansvarsnämnd till vad som gäller för Statens ansvarsnämnd talar för att låta Riksdagsförvaltningen genom riksdagsstyrelsen besluta om instruktionen så som skett beträffande den nu gällande instruktionen.

Remissinstanserna

Remissinstanserna har tillstyrkt eller inte haft några synpunkter på förslaget.

Riksdagsstyrelsens ställningstagande

Riksdagsstyrelsen delar utredarens bedömning.

5.3 Nämndmyndigheternas uppgifter m.m.

Riksdagsstyrelsen förslag

Bestämmelser om nämndmyndigheternas uppgifter ska finnas i de nya instruktionerna. I instruktionerna ska det anges att nämnderna är myndigheter under riksdagen.

Gällande bestämmelser

Bestämmelser om vilka uppgifter som riksdagens nämndmyndigheter har finns som regel i deras instruktioner. I vissa fall är det fråga om hänvisningar till andra författningar, i andra fall anges mer direkt vad som är nämndens uppgift. När det gäller Riksdagens överklagandenämnd finns dock ingen instruktion. Bestämmelser om nämndens uppgifter finns i stället i riksdagsordningen, i lagen (1989:186) om överklagande av administrativa beslut av Riksdagsförvaltningen och riksdagens myndigheter samt i ett par föreskrifter som Riksdagsförvaltningen har beslutat.

Utredarens överväganden och förslag

I likhet med vad som gäller för de nämnder som har instruktioner i dag bör det i de nya instruktionerna finnas en bestämmelse som anger vad nämndens uppgift är. Befintliga bestämmelser i nämndernas instruktioner bör överföras utan ändring i sak till de nya instruktionerna.

För Riksdagens överklagandenämnd bör regleringen i instruktionen göras genom hänvisning till berörda författningar.

Remissinstanserna

Remissinstanserna har inte haft några synpunkter på förslaget.

Riksdagsstyrelsens ställningstagande

Riksdagsstyrelsen delar utredarens bedömning.

5.4 Ledning

5.4.1 Ledningsform

Riksdagsstyrelsens förslag

Varje nämndmyndighet under riksdagen ska ledas av nämnden.

Gällande bestämmelser

För Valprövningsnämnden, Riksdagens överklagandenämnd och de tre löne- och arvodessättande nämnderna saknas bestämmelser om vilken ledningsform som gäller för nämndmyndigheten.

Utredarens överväganden och förslag

För myndigheter under regeringen tillämpas tre ledningsformer. De leds av en myndighetschef (enrådighetsmyndighet), en styrelse (styrelsemyndighet) eller en nämnd (nämndmyndighet). Vilken ledningsform som gäller för en specifik myndighet framgår som regel av myndighetens instruktion.

I frånvaro av någon annan reglering får ledningen av riksdagens nämnder anses ankomma på nämnden i dess helhet, dvs. det kollektiva beslutsorganet. För att förtydliga vad som gäller i detta hänseende bör det införas bestämmelser i nämndernas instruktioner som slår fast att myndigheten leds av en nämnd.

Remissinstanserna

Remissinstanserna har tillstyrkt eller inte haft några synpunkter på förslaget.

Riksdagsstyrelsens ställningstagande

Riksdagsstyrelsen delar utredarens bedömning.

5.4.2 Sammansättning och kvalifikationskrav

Riksdagsstyrelsens förslag

I instruktionen för varje nämndmyndighet ska det finnas en bestämmelse om nämndens sammansättning.

Gällande bestämmelser

Frågor som rör nämndernas sammansättning är reglerade på olika sätt för riksdagens nämnder. När det gäller Riksdagens arvodesnämnd finns bestämmelser i lagen (1993:1426) med instruktion för Riksdagens arvodesnämnd. Lagen (1993:1427) med instruktion för Statsrådsarvodesnämnden hänvisar till bestämmelser i riksdagsordningen. Samma ordning har valts i lagen (2002:1024) om lön till riksdagens ombudsmän och riksrevisorerna. För Riksdagens överklagandenämnd finns bestämmelser om sammansättningen i riksdagsordningen. De innebär att ordföranden ska vara eller ha varit ordinarie domare. Samma kvalifikationskrav ställs beträffande ersättaren för ordföranden. För Valprövningsnämnden finns bestämmelser i 3 kap. 12 § regeeringsformen. Ordföranden ska vara eller ha varit ordinarie domare och får inte tillhöra riksdagen.

Utredarens överväganden och förslag

De bestämmelser som finns i fråga om nämndernas sammansättning och, i förekommande fall, kvalifikationskrav bör föras över till de nya instruktionerna och inte ändras i sak.

Remissinstanserna

Remissinstanserna har inte haft några synpunkter på förslagen.

Riksdagsstyrelsens ställningstagande

Riksdagsstyrelsen har ingen annan uppfattning än utredaren. För Riksdagens överklagandenämnd bör det i nämndens instruktion finnas en hänvisning till de bestämmelser som reglerar nämndens sammansättning.

5.4.3 Verksamhetsansvar

Riksdagsstyrelsens förslag

Varje nämndmyndighet ansvarar för verksamheten om inte annat följer av bestämmelser i lag. Nämnderna ska se till att verksamheten bedrivs effektivt och enligt gällande rätt, att resultatet redovisas på ett tillförlitligt och rättvisande sätt samt att myndigheten hushållar väl med statens medel.

Gällande bestämmelser

För riksdagens nämndmyndigheter finns inga bestämmelser om verksamhetsansvar motsvarande de som gäller för myndigheter under regeringen.

Utredarens överväganden och förslag

För myndigheter under regeringen finns bestämmelser om verksamhetsansvar i 3 § myndighetsförordningen (2007:515). Där anges att ledningen ansvarar inför regeringen för verksamheten samt att den ska se till att verksamheten bedrivs effektivt och enligt gällande rätt och de förpliktelser som följer av Sveriges medlemskap i EU, att verksamheten redovisas på ett tillförlitligt och rättvisande sätt samt att myndigheten hushållar väl med statens medel.

Effektivitet

Myndighetsförordningens krav på effektivitet innebär att myndigheten ska åstadkomma avsedda resultat och uppnå fastställda mål på ett så kostnadseffektivt sätt som möjligt utan att ge avkall på en hög kvalitet i arbetet. Att den verksamhet som bedrivs i nämnderna under riksdagen är av begränsad omfattning är inte ett skäl att avstå från att ställa krav på effektivitet. Det finns heller inga principiella hinder mot att ställa ett sådant krav. Nämndernas oberoende påverkas inte av ett krav på effektivitet. I sammanhanget kan det erinras om att motsvarande krav ställs på chefer för domstolar.

Att följa gällande rätt m.m.

Ett annat krav som gäller enligt myndighetsförordningen (2007:515) är att verksamheten ska bedrivas enligt gällande rätt och de förpliktelser som följer av Sveriges medlemskap i EU. Kravet innebär att myndigheter under regeringen ska fatta materiellt riktiga beslut på grundval av gällande lagar och förordningar samt att regeringsbeslut ska efterlevas. Även om inte alla riksdagens nämnder har uppgifter som innebär en utpräglad rättstillämpning, innebär de redan nu gällande regelverken att nämnderna ska följa vissa förfaranderegler. Det får dessutom anses finnas ett allmänt intresse av att verksamheten bedrivs författningenligt. Med hänsyn till den verksamhet som bedrivs i nämnderna saknas det behov av att göra dem skyldiga att särskilt iaktta de förpliktelser som följer av medlemskapet i EU. Samtliga nämnder bör vara skyldiga att se till att verksamheten bedrivs författningenligt.

Redovisning

Ytterligare ett krav som myndighetsförordningen ställer på myndigheter under regeringen är att verksamheten ska redovisas på ett tillförlitligt och rättvisande sätt. Mot bakgrund av förslaget att nämnderna själva ska redovisa sitt resultat i form av en årlig verksamhetsredogörelse framstår det som rimligt att nämnderna ska vara skyldiga att redovisa verksamhetens resultat på ett rättvisande och tillförlitligt sätt. Någon annan form av redovisning bör nämnderna inte vara skyldiga att sköta. Det bör i stället vara en uppgift för Riksdagsförvaltningen att sköta den redovisning som behövs.

Hushållning med statliga medel

Det föreslås att nämnderna ges rätt att fatta beslut om ersättningen till sina sekreterare och föredragande. Nämnderna föreslås också få en uttrycklig rätt att anlita experter. Mot bakgrund av att vissa – om än begränsade – ekonomiska beslutsbefogenheter föreslås gälla för nämnderna bör de också vara skyldiga att hushålla väl med statens medel.

Ska nämndmyndigheter ansvara inför riksdagen för sin verksamhet?

Att myndigheter under regeringen ansvarar inför regeringen är naturligt. Det är regeringen som har utsett ledningen. Myndigheterna styrs genom instruktioner som ges i form av förordningar, regleringsbrev och särskilda beslut. Regeringen följer upp och kontrollerar myndigheternas verksamhet på olika sätt.

När det gäller riksdagens nämnder är frågan om de bör svara inför riksdagen. Ett alternativ skulle möjligen kunna vara riksdagsstyrelsen eftersom ledamöterna i vissa av nämnderna utses av styrelsen.

Riksdagens nämndmyndigheter har i samtliga fall inrättats genom lag. Nämndernas uppgifter framgår också med några få undantag av bestämmelser som beslutats i lag. Nämnderna är myndigheter under riksdagen, inte under riksdagsstyrelsen.

Sammantaget talar det enligt utredaren för att samtliga nämnder bör åläggas att ansvara inför riksdagen för sin verksamhet. Nämnderna bör endast ha ett begränsat ansvar för redovisning. Det ansvaret bör bestå i att lämna en årlig verksamhetsredogörelse. I övrigt föreslås att Riksdagsförvaltningen ska sköta detta. Bestämmelserna om nämndernas verksamhetsansvar bör mot den bakgrunden utformas så att de upplyser om att ansvaret kan begränsas genom lag.

Remissinstanserna

Statsrådsarvodesnämnden ifrågasätter om det, med hänsyn till verksamhetens karaktär och omfattning, är ändamålsenligt med ett krav på effektivitet för nämnden. Nämnden anser att ordet ”effektivitet” bör utgå i den föreslagna

bestämmelsen eftersom formuleringen ”nämnden hushållar väl med statens medel” tillräckligt reglerar vad som bör gälla för denna typ av verksamhet.

Valprövningsnämnden hänvisar till ett tidigare lämnat yttrande över betänkandet *Reglering av riksdagens nämnder*. Nämnden framhöll då att EU:s stadga om grundläggande rättigheter kräver att överklaganden av valen till Europaparlamentet ska kunna göras till en domstol. Det är väsentligt att det regelverk som styr nämndens verksamhet utformas på ett sådant sätt att nämndens självständiga ställning understryks och så att dess funktion som domstol inte kan ifrågasättas. I 4 § första stycket i förslaget till instruktion för nämnden föreslås en bestämmelse med den innebörden att nämnden ansvarar för verksamheten inför riksdagen, om inte annat följer av bestämmelser i lag. Det framgår inte vad ansvaret närmare avses innebära. Valprövningsnämndens verksamhet utgörs av rättskipning. Nämndens domstolsliknande karaktär innebär att den inte ansvarar inför riksdagen. Inte heller de enskilda ledamöterna i nämnden anses ”lyda” under riksdagen. Mot denna bakgrund ställer sig nämnden avvisande till en bestämmelse med den föreslagna lydelsen.

Riksdagens överklagandenämnd anser att 4 § andra stycket i förslaget, i vilken bl.a. anges att nämnden ska se till att verksamheten bedrivs enligt gällande rätt och att nämnden ska hushålla väl med statens medel, bör utgå. Stycket ter sig enligt nämnden märkligt för en myndighet som har en domstolsliknande sammansättning och vars verksamhet endast består i att pröva rättsenligheten av dit överklagade beslut. Nämnden disponerar inte heller över några medel och kan inte påverka sina kostnader.

Remissinstanserna har i övrigt inte haft några synpunkter på förslagen.

Riksdagsstyrelsens ställningstagande

Riksdagsstyrelsen anser i likhet med utredaren att det bör införas bestämmelser om verksamhetsansvar för riksdagens nämndmyndigheter i respektive nämnds instruktion. Även om nämndernas verksamhet är av begränsad omfattning är det enligt styrelsen rimligt att krav på verksamhetsansvar ställs på riksdagens nämndmyndigheter.

Valprövningsnämnden har framhållit att nämndens domstolsliknande karaktär innebär att den inte ansvarar inför riksdagen och att inte heller de enskilda ledamöterna i nämnden anses ”lyda” under riksdagen. Nämnden anför även att det av utredarens förslag inte framgår vad verksamhetsansvaret i 4 § första stycket i förslaget avses innebära.

Domstolars och förvaltningsmyndigheters självständighet i sin dömande och beslutsfattande verksamhet följer av grundlag (11 kap. 3 § och 12 kap. 2 § regeringsformen). Det står därför klart att i de ärenden där riksdagens nämnder fattar beslut i sak är de oberoende i förhållande till riksdagen. Nämnderna är dock även ledningsorgan i respektive nämndmyndighet och bör som sådana ha det administrativa ansvaret för den verksamhet som bedrivs i nämnderna. Riksdagens nämnders självständighet i förhållande till riksdagen i ett enskilt ärende som nämnden bestämmer hindrar alltså inte ett

administrativt verksamhetsansvar inför den som gett nämnden dess uppdrag, dvs. riksdagen.

Med hänsyn till vad Valprövningsnämnden har anfört föreslår dock riksdagsstyrelsen att det övergripande verksamhetsansvaret för nämnderna formuleras så att nämnden ansvarar för verksamheten, utan att det särskilt anges inför vilket organ som nämnden ansvarar. På så sätt uppstår inga oklarheter när det gäller nämndernas oberoende i förhållande till riksdagen för beslut i icke-administrativa frågor. Nämnderna ska som en del av verksamhetsansvaret se till att verksamheten bedrivs effektivt och enligt gällande rätt, att resultatet redovisas på ett tillförlitligt och rättvisande sätt samt att myndigheten hushållar väl med statens medel.

5.4.4 Intern styrning och kontroll

Riksdagsstyrelsens förslag

Några bestämmelser om intern styrning och kontroll föreslås inte.

Gällande bestämmelser

Den nuvarande regleringen för riksdagens nämnder innehåller inga krav i fråga om intern styrning och kontroll. I lagen (2006:999) med ekonomiadministrativa bestämmelser m.m. för riksdagsförvaltningen, Riksdagens ombudsmän och Riksrevisionen finns dock bestämmelser om intern styrning och kontroll som gäller för de myndigheter som omfattas av lagen.

Utredarens överväganden och förslag

I 4 § 4 myndighetsförordningen (2007:515) anges att myndighetens ledning ska säkerställa att det vid myndigheten finns en intern styrning och kontroll som fungerar på ett betryggande sätt. Denna övergripande bestämmelse är i princip tillämplig på samtliga myndigheter under regeringen. För 2011 ålades 66 myndigheter under regeringen att även följa internrevisionsförordningen (2006:1228) och därmed de mer detaljerade krav på intern styrning och kontroll som följer av 3–6 §§ förordningen (2007:603) om intern styrning och kontroll. Utredaren konstaterar att det bland dessa myndigheter inte finns något exempel på nämndmyndigheter av den storlek som de nu aktuella riksdagsnämnderna.

Riksdagens nämnder bedriver en mycket begränsad verksamhet som är definierad i lag. Någon målstyrning är i praktiken inte aktuell för nämnderna. Två av nämnderna ska pröva överklaganden, och ärendemängden beror på hur många överklaganden som kommer in. Eftersom beslutsfattandet i hög grad är författningsreglerat och nämnderna ska följa gällande rätt skulle ett krav på intern kontroll av beslutsfattandet inte fylla någon beaktansvärd praktisk funktion.

Vid sidan av kärnverksamheten har nämnderna mycket begränsade uppgifter. Beslut om att anlita sekreterare och experthjälp, att svara på remisser och att besluta om ersättning i vissa fall kommer med all sannolikhet genomgående att fattas av nämnderna kollegialt även om delegering inte är utesluten. Det finns inget praktiskt utrymme för styrning eller kontroll i de sammanhangen. Dessutom har nämnderna inga egna it-system, de gör inga upphandlingar, de svarar inte för några utbetalningar, och fakturahanteringen är av mycket liten omfattning. Riskerna i verksamheten är således mycket begränsade.

Slutsatsen är att ett krav på intern styrning och kontroll i praktiken endast skulle innebära att nämnderna ska kontrollera de beslut som fattas efter delegering. I praktiken kommer dock de flesta beslut som fattas efter delegering att avse förberedande åtgärder. I och med de slutliga avgörandena kommer nämndernas samtliga ledamöter i praktiken att uppmärksammas på dessa beslut.

Sammantaget anser utredaren att det allmänna krav på intern styrning och kontroll som framgår av myndighetsförordningen (2007:515) inte bör gälla för riksdagens nämnder.

Remissinstanserna

Riksrevisionen anser att någon form av specifik reglering om intern styrning och kontroll behöver införas trots att riksdagens nämndmyndigheter bedriver en begränsad verksamhet. En sådan reglering förstärker också nämndernas ställning som självständiga myndigheter. Nämndernas begränsade uppgifter torde i praktiken innebära att den interna styrningen och kontrollen inte nämnvärt skulle betunga nämndernas administration.

Remissinstanserna har i övrigt inte haft några synpunkter på förslaget.

Riksdagsstyrelsens ställningstagande

Riksdagsstyrelsen delar utredarens slutsatser och föreslår inga regler om intern styrning och kontroll för nämnderna.

5.4.5 Arbetsordning

Riksdagsstyrelsens förslag

Varje nämndmyndighet ska ha en arbetsordning. I den ska nämnden meddela de närmare föreskrifter som behövs om nämndens organisation, arbetsfördelning, delegering av beslutanderätt, handläggning av ärenden samt formerna i övrigt för verksamheten.

Gällande bestämmelser

För riksdagens nämnder gäller i allmänhet att de har rätt att i en arbetsordning eller i särskilda beslut delegera vissa funktioner till ordföranden eller någon

annan som tjänstgör hos nämnden. För Valprövningsnämnden gäller dock att nämnden i arbetsordningen eller på annat sätt *ska* besluta om exempelvis förande av diarium och protokoll, 6 § lagen (1974:1037) med instruktion för Valprövningsnämnden. För Riksdagens överklagandenämnd saknas reglering i detta avseende. Nämnden har dock beslutat om en arbetsordning.

Utredarens överväganden och förslag

För myndigheter under regeringen gäller ett generellt krav på att det ska finnas en arbetsordning, 4 § 1 och 2 myndighetsförordningen (2007:515). Arbetsordningen ska innehålla de närmare föreskrifter som behövs om myndighetens organisation, arbetsfördelning, delegering av beslutanderätt inom myndigheten, handläggning av ärenden och formerna i övrigt för verksamheten.

Arbetsfördelningen kan vara oklar även i en liten organisation. En arbetsordning kan enligt utredaren fylla en funktion också när vissa frågor sällan aktualiseras. När ledamöter och sekreterare lämnar sina uppdrag kan en arbetsordning utgöra ett stöd vid introduktionen av dem som är nya. Varje nämnd bör alltså åläggas att ha en arbetsordning med samma innehåll som följer av myndighetsförordningen.

Remissinstanserna

Remissinstanserna tillstyrker eller har inte haft några synpunkter på förslagen.

Riksdagsstyrelsens ställningstagande

Riksdagsstyrelsen gör samma bedömning som utredaren.

5.5 Delegering

Riksdagsstyrelsens förslag

Varje nämndmyndighet ska ha rätt att delegera beslutsfattande i ärenden som inte behöver prövas av nämnden. Detsamma ska gälla beslut eller andra åtgärder för beredning av ärenden. Beslut om arbetsordning och beslut som innebär att ärenden inom kärnverksamheten avgörs i sak ska inte kunna delegeras. Delegering ska kunna ske till ordföranden, sekreteraren eller någon annan hos en myndighet som utför kansligöromål för nämnden. Valprövningsnämnden ska även ha rätt att delegera till ersättaren för ordföranden och till föredraganden.

Riksdagens arvodesnämnd ska kunna delegera till ordföranden eller en annan ledamot att besluta om att inleda och skriva av tillsynsärenden. Sådana beslut ska anmälas för nämnden vid nästkommande sammanträde.

Valprövningsnämnden och Riksdagens överklagandenämnd ska kunna delegera till ordföranden, och Valprövningsnämnden även till ersättaren för ordföranden, att fatta beslut som innebär att ett ärende skrivs av efter återkallelse.

Varje nämnd ska kunna delegera handläggningen av frågor som rör allmänna handlingar till någon hos en myndighet som utför kansligöromål för nämnden. Sådan delegering ska också kunna innefatta att pröva framställningar om att lämna ut allmänna handlingar.

Gällande bestämmelser

Riksdagens arvodesnämnd, Nämnden för lön till riksdagens ombudsmän och riksrevisorerna och Statsrådsarvodesnämnden har samma reglering i fråga om vad som kan delegeras. De får i en arbetsordning eller i särskilda beslut lämna över till ordföranden eller någon annan som tjänstgör hos nämnden att avgöra ärenden som är av det slaget att de inte behöver prövas av nämnden. För Valprövningsnämnden gäller att nämnden i en arbetsordning eller på annat sätt ska besluta om rätt för ordföranden eller dennes ersättare eller för sekreterare eller för föredragande att vidta erforderliga åtgärder för ärendenas beredande. För Riksdagens överklagandenämnd saknas bestämmelser om delegering.

Utredarens överväganden och förslag

I 5 § myndighetsförordningen (2007:515) finns bestämmelser som anger ramen för vad en myndighet under regeringen får delegera. Bestämmelserna innebär att beslut i vissa ämnen inte får delegeras. Det gäller beslut som rör arbetsordning, verksamhetsplan, intern styrning och kontroll, frågor av principiell karaktär samt föreskrifter. I övrigt finns ingen särskild begränsning av vad som kan delegeras.

Delegering inom nämndmyndigheternas kärnverksamhet

När det gäller kärnuppgifterna i nämnderna konstaterar utredaren att det är en naturlig utgångspunkt att beslut ska fattas kollektivt vid det slutliga avgörandet. Samtidigt står det klart att några av nämnderna har behov av att kunna delegera beslutsfattande även inom ramen för kärnverksamheten. Riksdagens arvodesnämnd har t.ex. behov av att kunna delegera beslutsfattande inom ramen för den tillsynsverksamhet som nämnden bedriver i fråga om inkomstgarantier. Beslutsfattande som innebär att ett ärende skrivs av efter återkallelse bör också vara möjligt att delegera i den mån en nämnd handlägger ärenden som kan återkallas av enskilda. Detta gäller Valprövningsnämnden och Riksdagens överklagandenämnd.

Frågan om i vilken omfattning nämnderna ska ges möjlighet att delegera beslutsfattande inom ramen för kärnverksamheten måste enligt utredaren bedömas mot bakgrund av de särdrag som finns hos respektive nämnd. De nämnder som ska besluta om löner och arvoden bör inte kunna delegera beslut i sådana frågor. Detsamma bör gälla i fråga om beslut om att bevilja avgångsförmåner eller beslut om andra anställningsvillkor. De nämnder som ska pröva överklaganden bör inte heller kunna delegera beslutsfattandet när det gäller att pröva överklaganden i sak.

Det bör enligt utredaren vara möjligt att delegera uppgifter som rör beredningen av ärenden inom kärnverksamheten. Redan de nu gällande bestämmelserna innebär att sådana uppgifter kan delegeras till ordföranden eller någon annan som tjänstgör hos nämnden, exempelvis en sekreterare. I viss utsträckning bör sådana åtgärder också kunna vidtas av någon som är anställd hos den värdmyndighet som står för kanslistödet till nämnden.

Delegering av administrativa ärenden

Utredaren anser att det finns ett klart behov av att kunna delegera vissa uppgifter av administrativ natur, däremot inte beslut om arbetsordning.

En viktig grupp av administrativa ärenden rör enligt utredaren hanteringen av allmänna handlingar. Här handlar det dels om att ta emot och registrera allmänna handlingar, dels om att fatta beslut med anledning av en begäran om utlämnande av sådana handlingar, dels om att vidta åtgärder med anledning av överklaganden av sådana beslut. Av bestämmelsen i 2 kap. 12 § tryckfrihetsförordningen följer att en begäran om att få ta del av en allmän handling ska behandlas skyndsamt. Nämnderna har svårt att leva upp till det kravet eftersom sekreterare och andra som i praktiken förvarar handlingarna har uppdraget hos nämnden som en bisyssla. Det finns alltså ett klart behov av att kunna delegera hanteringen av allmänna handlingar och det särskilt under semesterperioder.

Till vem bör delegering kunna ske

Utredaren föreslår att delegering ska kunna ske till ordföranden och sekreteraren. Härutöver bör delegering kunna ske till den som är anställd hos en

världmyndighet som utför kansligöromål för nämnden. Beslut som rör tillsynsverksamheten hos Riksdagens arvodesnämnd bör dock förbehållas ordföranden eller annan ledamot. Beslut om att skriva av ärenden efter återkallelse bör förbehållas ordförandena i Valprövningsnämnden och Riksdagens överklagandenämnd.

En särskild fråga i detta sammanhang är till vem beslutanderätt beträffande framställningar om att lämna ut allmänna handlingar bör kunna delegeras. Enligt 2 kap. 14 § första stycket tryckfrihetsförordningen ska en begäran om att få ta del av en allmän handling göras hos den myndighet som förvarar handlingen. Även om en handling i praktiken finns hos den myndighet som utför kansligöromål för nämnden måste handlingen enligt utredaren anses förvarad hos nämnden, inte hos den myndighet som utför kansligöromålen. Därmed blir det en fråga för den aktuella nämnden att – i enlighet med huvudregeln i tryckfrihetsförordningen – pröva frågan om utlämnande av allmänna handlingar. Ett beslut om att delegera till någon hos en världmyndighet att fatta beslut om utlämnande av allmänna handlingar innebär inte att delegering sker till den andra myndigheten. Ett sådant beslut tar sikte på den som nämnden bestämmer hos världmyndigheten. Det kan vara fråga om en person eller funktion. Den som har fått rätten att fatta beslut delegerad till sig fattar beslutet i den delegerande myndighetens namn och inte i världmyndighetens namn.

Regleringens utformning

Utredaren anser att nämndernas behov av att kunna delegera beslutsfattande i hög grad är likartade. Några av nämnderna har dock behov av särregler.

Med utgångspunkt i vad som har anförts i avsnitten ovan föreslår utredaren att följande ska gälla i fråga om delegering. Beslutsfattande i ärenden som är av det slaget att de inte kräver prövning av nämnden ska kunna delegeras. Härutöver bör det föreskrivas att delegering får ske i fråga om förberedande åtgärder och beslut. Av tydlighetsskäl bör möjligheten att delegera beslutsfattande i fråga om allmänna handlingar regleras särskilt. Delegering bör kunna ske till ordföranden, sekreteraren eller någon annan som tjänstgör hos nämnden. Härutöver bör Valprövningsnämnden och Riksdagens överklagandenämnd kunna delegera till ordföranden att fatta beslut som innebär att ett ärende skrivs av efter återkallelse. Slutligen bör Riksdagens arvodesnämnd ges möjlighet att till ordföranden eller annan ledamot delegera beslutsfattande som innebär att ett tillsynsärende inleds och skrivs av. Sådana beslut ska anmälas vid nästkommande sammanträde.

Det bör, anser utredaren, av lagtexten uttryckligen framgå i vilka fall delegering inte bör få ske. Förutom avgöranden i sak av ärenden inom kärnverksamheten bör detta gälla beslut om arbetsordning.

Remissinstanserna

Statsrådsarvodesnämnden anser det tveksamt om det är förenligt med 2 kap. 14 § tryckfrihetsförordningen att delegera rätten att fatta beslut om utläm-

nande av allmänna handlingar till en tjänsteman hos Riksdagsförvaltningen. Nämnden anser att den grundlagsstadgade uppgiften att besluta om utlämnande av allmänna handlingar är alltför viktig för att kunna överlämnas till en tjänsteman som inte är knuten till nämndens verksamhet. Den föreslagna delegationsmöjligheten är därför inte är lämplig och förslaget avstyrks i denna del.

Valprövningsnämnden konstaterar att det i 6 § nu gällande lagen (1974:1037) med instruktion för Valprövningsnämnden bl.a. finns bestämmelser om rätt till delegering för ordföranden eller dennes ersättare eller för sekreteraren eller anlitad föredragande. I 6 § i förslaget finns bl.a. bestämmelser om rätt till delegering, dock endast till ordföranden, sekreteraren eller någon hos en myndighet som utför kansligöromål för nämnden. Nämnden noterar att i 14 kap. 31 § vallagen (2005:837) finns bestämmelser om delegering till ordföranden eller ersättaren för ordföranden när det gäller att på nämndens vägnar granska bevis för en riksdagsledamot m.fl. förtroendevalda. För att åstadkomma en överenskommelse mellan den nu föreslagna bestämmelsen och 14 kap. 31 § vallagen bör enligt nämnden uppräkningsdelen i 6 § andra stycket i förslaget även omfatta ersättaren för ordföranden. Härutöver anser nämnden att föredragande bör finnas med i den grupp av personer som delegering i vissa fall bör kunna ske till. I konsekvens med detta bör 6 § tredje stycket i förslaget ändras så att det omfattar även ersättaren för ordföranden.

Övriga remissinstanser har tillstyrkt eller inte haft några synpunkter på förslagen.

Riksdagsstyrelsens ställningstagande

Riksdagsstyrelsen delar i allt väsentligt utredarens bedömning. Styrelsen anser dock, i enlighet med vad som har anförts av Valprövningsnämnden, att delegering även bör kunna ske till ersättaren för ordföranden i den nämnden.

Riksdagsstyrelsen finner inte skäl att ändra den ordning som gäller för Valprövningsnämnden i dag, dvs. att delegering kan ske även till föredragande i nämnden. Övriga nu aktuella nämnder anlitar inte föredragande, varför behovet inte finns för dem.

5.6 Ärendenas handläggning

5.6.1 Experthjälp

Riksdagsstyrelsens förslag

Riksdagens nämndmyndigheter ska ha rätt att anlita experter om det är nödvändigt för att de ska kunna fullgöra sina uppgifter.

Gällande bestämmelser

Enligt 3 § lagen (1974:1037) med instruktion för Valprövningsnämnden har nämnden bl.a. rätt att anlita experter. Riksdagens överklagandenämnd har också lagstöd för att anlita särskild expertis, 9 § lagen (1989:186) om överklagande av administrativa beslut av Riksdagsförvaltningen och riksdagens myndigheter. Riksdagens arvodesnämnd har genom bemyndigande av riksdagsstyrelsen fått rätt att anlita experthjälp. Beslutet är föranlett av att nämnden sedan 2006 även har till uppgift att pröva om jämkning ska ske av inkomstgaranti för tidigare riksdagsledamöter. För riksdagens övriga nämnder saknas en uttrycklig rätt att anlita experter.

Utredarens överväganden och förslag

Den nu gällande ordningen innebär att endast tre av riksdagens nämnder har en uttrycklig rätt att anlita experter. Det kan dock inte uteslutas att också de andra nämnderna kan ha behov av att anlita utomstående experter. En självständig myndighet måste enligt utredaren i princip anses ha rätt att skaffa sig den kompetens som den behöver för att kunna fullgöra sina uppgifter. Saken kompliceras dock i de fall myndigheten inte förfogar över ett eget anslag för att betala kostnaden. Eftersom kostnaderna för riksdagens nämnder betalas från ett anslag som Riksdagsförvaltningen har anvisats bör det av tydlighets-skäl slås fast att nämnderna har rätt att anlita experter.

Rätten bör begränsas till att hjälpen i fråga ska vara nödvändig för att nämnden ska kunna fullgöra sina uppgifter. Utredaren framhåller att det inte finns anledning att utgå från annat än att omsorgsfulla överväganden kommer att göras i det avseendet och erinrar om förslaget om att nämnderna ska åläggas att hushålla väl med statens medel.

Remissinstanserna

Statsrådsarvodesnämnden anser att det bör tydliggöras att det också i fortsättningen ska vara möjligt för nämnderna att anordna särskilda seminarier. Sådana seminarier kan vara av stor betydelse för kunskapsinhämtning i de frågor som rör nämndens verksamhet. De kan också bidra till att ge en större inblick i nämndens verksamhet.

Remissinstanserna i övrigt har tillstyrkt eller inte haft några synpunkter på förslagen.

Riksdagsstyrelsens ställningstagande

Riksdagsstyrelsen delar utredarens bedömning.

När det gäller rätten för nämnderna att anordna seminarier anser riksdagsstyrelsen att nämnden som en självständig myndighet har rätt att fatta beslut om att anordna sådana som ett led i att kunna utföra sitt uppdrag. Mot denna bakgrund och med hänsyn till att seminarier torde vara relativt sällsynt förekommande behövs dock enligt styrelsen ingen reglering i frågan.

5.6.2 Beslutsfattande utan sammanträde

Riksdagsstyrelsens förslag

Varje nämndmyndighet ska ha möjlighet att avgöra ärenden genom kontakter mellan ordföranden och de andra ledamöterna.

Gällande bestämmelser

För Valprövningsnämnden, Riksdagens överklagandenämnd och de tre löne- och arvodessättande nämnderna finns inga bestämmelser om möjlighet att fatta beslut utan sammanträde.

Utredarens överväganden och förslag

Enligt 16 § myndighetsförordningen (2007:515) får ett ärende avgöras genom kontakter mellan ordföranden och de andra ledamöterna, om det är så brådskande att nämnden inte hinner sammanträda för att behandla det. Om inte heller detta hinns med eller är lämpligt får ordföranden ensam avgöra ärendet. Ett sådant beslut ska anmälas vid nästa sammanträde med nämnden.

Behovet av att kunna fatta beslut utan sammanträde varierar mellan nämnderna. Här spelar ärendenas karaktär och behovet av snabba beslut en viktig roll. Med en möjlighet att fatta beslut på detta sätt förbättras förutsättningarna för nämnderna att bedriva sin verksamhet på ett effektivt sätt. Utredaren föreslår att samtliga nämnder därför bör ges en uttrycklig möjlighet att fatta beslut utan sammanträde. Någon särskild begränsning när det gäller möjligheterna att fatta beslut utan sammanträde bör inte införas.

Remissinstanserna

Remissinstanserna har inte haft några synpunkter på förslagen.

Riksdagsstyrelsens ställningstagande

Riksdagsstyrelsen delar utredarens bedömning.

5.6.3 Dokumentation av beslut

Riksdagsstyrelsens förslag

För varje skriftligt beslut i en nämndmyndighet ska det finnas en handling som visar dagen för beslutet, beslutets innehåll, vem som har fattat beslutet, vem som har varit föredragande och vem som har varit med vid den slutliga handläggningen utan att delta i avgörandet.

Gällande bestämmelser

För Riksdagens arvodesnämnd, Nämnden för lön till riksdagens ombudsmän och riksrevisorerna, Statsrådsarvodesnämnden, Valprovsningsnämnden och Riksdagens överklagandenämnd saknas motsvarande bestämmelser om dokumentation av beslut.

Utredarens överväganden och förslag

I 21 § myndighetsförordningen (2007:515) föreskrivs att det för varje beslut i ett ärende ska finnas en handling som visar dagen för beslutet, beslutets innehåll, vem som har fattat beslutet, vem som har varit föredragande och vem som har varit med vid den slutliga handläggningen utan att delta i avgörandet.

Nämnderna bör vara skyldiga att dokumentera beslut i samma ordning som gäller för andra myndigheter. I likhet med vad som anses gälla för myndigheter under regeringen bör bestämmelsen bara gälla skriftliga beslut.

Remissinstanserna

Remissinstanserna har tillstyrkt eller inte haft några synpunkter på förslaget.

Riksdagsstyrelsens ställningstagande

Riksdagsstyrelsen föreslår att utredarens förslag genomförs.

5.6.4 Omröstning

Riksdagsstyrelsens förslag

Den ordning som gäller i dag i fråga om omröstning i riksdagens nämndmyndigheter bör behållas.

Gällande bestämmelser

Omröstningsregler finns för Valprovsningsnämnden i 5 § lagen (1974:1037) med instruktion för Valprovsningsnämnden där det sägs att bestämmelserna i 16 kap. rättegångsbalken ska gälla. Bestämmelserna handlar om omröstning i tvistemål. Innebörden av dem är i huvudsak att ledamöterna ska yttra sig i viss ordning och att den mening som omfattas av mer än hälften av ledamöterna ska gälla. Om någon mening har fått hälften av rösterna och ordförandens är bland dem gäller den meningen.

För de nämnder där en uttrycklig reglering saknas gäller 18 § förvaltningslagen (1986:223). Av den bestämmelsen följer att ordföranden ska lägga fram de förslag som har väckts. När de som deltar i beslutet har tagit ställning till de framlagda förslagen ska ordföranden ange vad som enligt hans eller hennes mening har beslutats. Detta gäller sedan som beslut om inte omröstning begärs. Vid omröstning ska – om det förekommer fler än två förslag – en förberedande omröstning äga rum så att det till slut finns ett huvudförslag och ett motförslag. Utgången bestäms genom enkel majoritet.

Utredarens överväganden och förslag

Bestämmelserna om hur omröstning ska ske vid oenighet varierar mellan nämnderna. Det saknas skäl enligt utredarens uppfattning att i detta sammanhang ändra på detta. Den befintliga bestämmelsen för Valprövningsnämnden bör överföras till den nya instruktionen.

Remissinstanserna

Remissinstanserna har inte haft några synpunkter på förslagen.

Riksdagsstyrelsens ställningstagande

Riksdagsstyrelsen finner, i likhet med utredaren, inte anledning att ändra på den ordning om omröstning som gäller i dag.

5.6.5 Underrättelse om vissa beslut

Riksdagsstyrelsens förslag

Om en nämndmyndighet fattar ett beslut som innebär att medel från ett anslag tas i anspråk ska nämnden underrätta den myndighet som har använt anslaget. Riksdagens arvodesnämnd ska underrätta Riksdagsförvaltningen och Statens tjänstepensionsverk om beslut som rör inkomstgaranti.

Gällande bestämmelser

Enligt 6 § lagen (1993:1426) med instruktion för Riksdagens arvodesnämnd ska nämnden genast underrätta Riksdagsförvaltningen om beslut om fastställande av ledamotsarvode. En sådan underrättelseskyldighet gäller även för beslut om jämkning av inkomstgaranti och om utbetalning på nytt av en sådan garanti. För riksdagens övriga nämnder finns ingen motsvarande underrättelseskyldighet.

Utredarens överväganden och förslag

Flera nämnder fattar beslut som påverkar anslag. Beslut som fattas av Nämnden för lön till riksdagens ombudsmän och riksrevisorerna påverkar anslaget 2:4 Riksdagens ombudsmän (utgiftsområde 1) och anslaget 1:15 Riksrevisionen (utgiftsområde 2). Dessa anslag disponeras av Riksdagens ombudsmän

respektive Riksrevisionen. Riksdagens arvodesnämnd beslutar om månadsarvode för ledamöter av riksdagen. De besluten påverkar anslaget 2:1 Riksdagens ledamöter och partier m.m. (utgiftsområde 1), som disponeras av Riksdagsförvaltningen. Statsrådsarvodesnämndens beslut om arvoden och avgångsförmåner till statsråden belastar anslaget 4:1 Regeringskansliet m.m. (utgiftsområde 1).

Utredaren konstaterar att det står klart att nämnder som har till uppgift att fatta beslut om löner, arvoden, ekonomiska ersättningar och bidrag ska vara skyldiga att underrätta den berörda anslagsmyndigheten. Utöver de nu nämnda besluten kan emellertid också andra beslut innebära att anslag tas i anspråk. Som exempel kan nämnas beslut om ersättning till experter. Kostnader av det slaget belastar sedan budgetåret 2012 anslaget 2:2 Riksdagens förvaltningsanslag. För Riksdagsförvaltningen – som disponerar anslaget – är det viktigt att känna till även dessa beslut. Skyldigheten att informera om anslagspåverkande beslut bör alltså omfatta även de besluten.

Sammantaget innebär detta att om en nämnd fattar ett beslut som innebär att ett anslag påverkas ska nämnden vara skyldig att informera den berörda anslagsmyndigheten om beslutet. Riksdagens arvodesnämnd bör dessutom även i fortsättningen underrätta Riksdagsförvaltningen om beslut som rör inkomstgaranti. En sådan underrättelse bör även lämnas till Statens tjänstepensionsverk, som sköter administrationen av inkomstgarantierna.

Remissinstanserna

Remissinstanserna tillstyrker eller har inte haft några synpunkter på utredarens slutsats.

Riksdagsstyrelsens ställningstagande

Riksdagsstyrelsen delar utredarens bedömning.

5.6.6 Övriga handlägningsfrågor

Riksdagsstyrelsens förslag

Riksdagens nämndmyndigheter ska sammanträda på kallelse av ordföranden. De nya instruktionerna ska innehålla bestämmelser om när nämnden är beslutför.

Gällande bestämmelser

I instruktionerna för de tre löne- och arvodessättande nämnderna finns bestämmelser som innebär att det är ordföranden som kallar till sammanträde och att nämnderna är beslutföra i sina kärnuppgifter när samtliga ledamöter är närvarande. När det gäller Riksdagens överklagandenämnd föreskrivs i 9 § lagen (1989:186) om överklagande av administrativa beslut av Riksdagsförvaltningen och riksdagens myndigheter att nämnden är beslutför med ordfö-

rande och tre övriga ledamöter. Enligt 2 § lagen med instruktion för Valprövningsnämnden ska nämnden sammanträda på kallelse av ordföranden. Nämndens beslutförhet regleras i 15 kap. 11 § vallagen (2005:837). Enligt den bestämmelsen ska samtliga ledamöter närvara när nämnden prövar ett överklagande.

Utredarens överväganden och förslag

Av de nya instruktionerna för riksdagens nämnder bör det framgå att nämnden sammanträder på kallelse av ordföranden. Vidare bör det framgå vad som gäller i fråga om beslutförhet.

I den utsträckning de nuvarande instruktionerna innehåller bestämmelser i nu aktuella hänseenden föreslår utredaren att de förs över till de nya instruktionerna. Bestämmelserna om när de tre löne- och arvodesbestämmande nämnderna är beslutföra bör dock inte begränsas till kärnuppgifterna utan gälla generellt. Den befintliga bestämmelsen om beslutförhet för Riksdagens överklagandenämnd bör föras över till den föreslagna lagen med instruktion för nämnden.

När det gäller Valprövningsnämnden kan det konstateras att vallagen innehåller ett kapitel (15 kap.) om överklagande av val. Intresset av att hålla ihop regleringen talar för att inte flytta beslutförhetsregeln till nämndens instruktion. I den föreslagna lagen med instruktion för Valprövningsnämnden bör i stället en hänvisning lämnas till vallagen.

Remissinstanserna

Remissinstanserna har tillstyrkt eller inte haft några synpunkter på förslagen.

Riksdagsstyrelsens ställningstagande

Riksdagsstyrelsen delar utredarens bedömning.

5.7 Att företräda staten i domstol

Riksdagsstyrelsens bedömning

Det behövs inte några bestämmelser om rätten att inom sitt verksamhetsområde företräda staten i domstol.

Gällande bestämmelser

För riksdagens nämnder finns det inga bestämmelser om rätten att företräda staten vid domstol.

Utredarens överväganden

I 27 § myndighetsförordningen (2007:515) föreskrivs att myndigheten företäder staten vid domstol inom sitt verksamhetsområde. Särskilda regler gäller dock i fråga om skadeståndsanspråk; där är processbehörigheten fördelad

mellan Kammarkollegiet, Justitiekanslern och centrala förvaltningsmyndigheter. Bestämmelser om det finns i förordningen (1995:1301) om handläggning av skadeståndsanspråk mot staten. I arbetstvister är det som regel Arbetsgivarverket som företräder staten. Det följer av förordningen (1976:1021) om statliga kollektivavtal, m.m.

En första fråga är enligt utredaren om det finns behov av någon reglering av nämndernas möjligheter att företräda staten i domstol. Det kan t.ex. tänkas att en nämnd anlitar en konsult och att det uppkommer en avtalstvist. Det kan heller inte uteslutas att det kan uppkomma situationer där en talan riktas mot staten med anledning av ett beslut som en nämnd har fattat. Sådana tvister kan dock förväntas bli ytterligt sällsynta, menar utredaren. Hittills har såvitt känt någon sådan inte förekommit. Dessutom är behovet av klagörande inte så framträdande som det kan tänkas vara när det gäller myndigheter under regeringen. För de myndigheterna är kompetensen delad mellan flera myndigheter. Någon motsvarande kompetensfördelning med risk för oklarheter finns inte när det gäller riksdagens myndigheter.

Utredaren hänvisar till den rättsliga litteraturen (Fitger, Rättegångsbalken m.m., kommentaren till 11 kap. 2 §) där det hävdas att Riksbanken torde ha egen partsbehörighet. Ställningstagandet bygger på rättsfallet NJA 1959 s. 385. I departementspromemorian Myndigheternas bevakning av statens rätt (Ds Ju 1983:5) anförs att myndigheter som lyder under riksdagen behandlas som självständiga rättssubjekt i processuellt hänseende.

Utredaren konstaterar att behovet av bestämmelser om att nämndmyndigheterna kan företräda staten i domstol framstår som tveksamt.

Remissinstanserna

Remissinstanserna har inte haft några synpunkter på utredarens slutsats.

Riksdagsstyrelsens ställningstagande

Riksdagsstyrelsen gör ingen annan bedömning än utredaren.

5.8 Verksamhetsredogörelse

Riksdagsstyrelsens förslag

Varje nämndmyndighet ska senast den 22 februari varje år lämna en redogörelse för sin verksamhet till riksdagen.

Gällande bestämmelser

I lagen (2006:999) med ekonomiadministrativa bestämmelser m.m. för riksdagsförvaltningen, Riksdagens ombudsmän och Riksrevisionen åläggs de nämnda myndigheterna bl.a. att redovisa de resultat som har uppnåtts. Närmare bestämmelser om vad den redovisningen ska innehålla finns i 7 kap. 6–9 §§ föreskriften (RFS 2006:10) om tillämpningen av den angivna lagen. Dessa

regler gäller inte för riksdagens nämnder. Det finns för de tre löne- och arvodsättande nämnderna, Valprovsnämnden och Riksdagens överklagandenämnd inga bestämmelser om i vilken utsträckning riksdagens nämnder ska redovisa sin verksamhet. Riksdagens ansvarsnämnd ska enligt 14 § föreskriften (2009:1) med instruktion för riksdagens ansvarsnämnd senast den 22 februari varje år lämna en årlig redogörelse till riksdagsstyrelsen om sin verksamhet det senaste kalenderåret.

Utredarens överväganden och förslag

Även om det saknas bestämmelser som innebär en förpliktelse att redovisa nämndernas verksamhet och resultat finns det sedan några år tillbaka vissa uppgifter i dessa hänseenden i Riksdagsförvaltningens årsredovisning. I årsredovisningen för 2010 (s. 43) finns sålunda uppgifter om antalet sammanträden, hur många ledamöter som respektive nämnd har samt kostnaderna för verksamheterna.

Det kan, anser utredaren, ifrågasättas om det är en lämplig ordning att Riksdagsförvaltningen, som i dag, redovisar nämndernas verksamhet. Riksdagsförvaltningen har ju inte något rättsligt ansvar för verksamheten i nämnderna. Från ett allmänt informationsperspektiv framstår den nuvarande ordningen också som mindre ändamålsenlig. Upplysningarna om nämnderna får i praktiken en undanskymd roll i Riksdagsförvaltningens årsredovisning. Den som söker information om nämnderna har med dagens ordning svårt att hitta den. Nämndernas resultat bör alltså inte redovisas i Riksdagsförvaltningens årsredovisning.

Frågan blir då vilka krav som bör ställas på nämnderna i detta avseende. De detaljerade bestämmelser som gäller för Riksdagsförvaltningen, Riksdagens ombudsmän och Riksrevisionen bör inte göras tillämpliga på nämnderna. Utredaren menar att det skulle innebära en alltför stor administrativ påfrestning på dem. En sådan ordning skulle inte heller vara sakligt motiverad.

En bättre lösning skulle kunna vara att riksdagens nämnder lämnar en årlig verksamhetsredogörelse. Ett sådant krav gäller för en del nämndmyndigheter under regeringen som har en värdmyndighet men inget eget anslag. Ett sådant krav gäller redan för Riksdagens ansvarsnämnd.

Det kan naturligtvis invändas att redan ett krav på en årlig verksamhetsredogörelse är ett onödigt administrativt krav. Enligt utredaren ska risken för en ökad arbetsbörda dock inte överdrivas. Nämnderna finansieras med allmänna medel. Det finns därmed ett berättigat krav på att någon form av resultatredovisning lämnas, låt vara att den måste anpassas till verksamhetens omfattning. Några av nämnderna bedriver dessutom en verksamhet som åtminstone ibland är föremål för allmänhetens och mediernas intresse. För dessa nämnder finns ett tydligt allmänintresse av information om verksamheten. Med egna verksamhetsredogörelser blir det också tydligare att nämnderna utgör självständiga myndigheter.

Utredarens slutsats är att varje nämnd bör åläggas att lämna en årlig redogörelse för sin verksamhet.

När det gäller vilket organ som ska ta emot verksamhetsredogörelsen överväger utredaren två alternativ: Den kan lämnas till riksdagen eller till Riksdagsförvaltningen genom riksdagsstyrelsen. Fyra av nämnderna har valts av riksdagen. För dem är det mest naturligt att verksamhetsredogörelsen lämnas till riksdagen. Det är svårt att motivera en avvikande lösning för de övriga nämnderna. En invändning som skulle kunna resas mot att verksamhetsredogörelsen lämnas till riksdagen är dock att den då – enligt 3 kap. 11 § riksdagsordningen – skulle kunna utlösa motionsrätt. Detta kan dock knappast förutses medföra någon avsevärd arbetsbelastning vare sig för kammaren eller för utskotten. Verksamhetsredogörelsen bör mot denna bakgrund lämnas till riksdagen. Bestämmelser om det bör införas i respektive nämnds instruktion.

I 3 kap. 8 § tredje stycket riksdagsordningen anges att särskilda bestämmelser om redogörelser till riksdagen från ett riksdagsorgan finns i lag. Mot den bakgrunden bör bestämmelsen om att Riksdagens ansvarsnämnd ska lämna en verksamhetsredogörelse till riksdagen inte tas med i nämndens instruktion, som ges i form av en föreskrift, utan i lag. Lämpligen bör en sådan bestämmelse tas in i lagen (1980:607) om beslutande organ i frågor om disciplinansvar m.m. beträffande arbetstagare hos riksdagen och dess myndigheter.

Remissinstanserna

Riksrevisionen delar utredarens bedömning. Riksdagens ansvarsnämnd har för sin del tillstyrkt förslaget.

Riksdagens överklagandenämnd hänvisar till tidigare lämnat yttrade över betänkandet *Reglering av riksdagens nämnder*. Nämnden pekade då på att den sammanträder mellan en och två gånger per år och inte har några kostnader utöver arvoden, vilka är reglerade i annan ordning. Enligt nämndens uppfattning är förslaget om en verksamhetsredogörelse mot denna bakgrund opåskallat.

Övriga remissinstanser har tillstyrkt förslaget eller inte haft något att erinra.

Riksdagsstyrelsens ställningstagande

Riksdagsstyrelsen är av samma uppfattning som utredaren.

5.9 Förordnanden av ledamöter och sekreterare

Gällande bestämmelser

Bestämmelser om hur ledamöter i nämnderna utses finns i olika författningar. När det gäller Valprövningsnämnden finns grundläggande bestämmelser i 3 kap. 12 § regeringsformen. Nämnden består av en ordförande och sex övriga ledamöter. Ordföranden ska vara eller ha varit ordinarie domare. Han eller hon får inte tillhöra riksdagen. Ledamöterna väljs av riksdagen efter

varje ordinarie val, så snart valet har vunnit laga kraft. De väljs för tiden till dess att ett nytt val till nämnden har ägt rum. Av 8 kap. 2 § riksdagsordningen följer att det ska väljas en ersättare för ordföranden i nämnden. För de övriga ledamöterna ska det väljas suppleanter, 7 kap. 8 § riksdagsordningen.

När det gäller Statsrådsarvodesnämnden och Nämnden för lön till riksdagens ombudsmän och riksrevisorerna anges i 8 kap. 4 resp. 5 §§ riksdagsordningen att nämnderna består av en ordförande och två andra ledamöter. Dessa väljs av riksdagen efter varje ordinarie val för tiden till dess att ett nytt val till nämnden har ägt rum. Suppleanter ska inte utses. Om någon får förhinder väljer riksdagen en ersättare för den tid som hindret varar.

I fråga om Riksdagens överklagandenämnd finns bestämmelser i 9 kap. 5 § riksdagsordningen. Nämnden ska bestå av en ordförande som ska vara eller ha varit ordinarie domare och som inte är ledamot av riksdagen. I övrigt består nämnden av fyra ledamöter som väljs inom riksdagen. Valet till nämnden avser valperioden. För ordföranden ska det finnas en ersättare. För de övriga ledamöterna ska det väljas suppleanter, 7 kap. 8 § riksdagsordningen.

Enligt 2 § lagen (1993:1426) med instruktion för Riksdagens arvodesnämnd ska nämnden ha tre ledamöter, varav en ordförande. Enligt 7 § samma lag utses ordföranden och de två övriga ledamöterna i nämnden av riksdagsstyrelsen för en bestämd tid.

Sekreterare i nämnderna utses i huvudsak av nämnderna. Någon tidsbegränsning i fråga om sekreterarnas förordnande förekommer i regel inte.

5.9.1 Tidsbegränsade förordnanden

Riksdagsstyrelsens förslag

Ledamöterna i Riksdagens arvodesnämnd ska utses för en tid av fyra år.

Utredarens överväganden och förslag

Utredaren anser att det finns goda skäl för att tidsbegränsa förordnanden av ledamöter i riksdagens nämnder. Utan en sådan begränsning finns det en risk att uppdragstagaren i praktiken kommer att tappa en naturlig kontaktyta gentemot arbetslivet. De erfarenheter de har med sig vid tidpunkten för förordnandet kan därför med tiden bli föråldrade. Med en tidsbegränsning blir det naturligt för de organ som bereder frågor om val m.m. när det gäller nämnderna att med jämna mellanrum överväga frågan om personen i fråga ska ges ett nytt förordnande eller inte. Något förbud mot omval bör inte införas.

Enligt gällande bestämmelser följer att förordnandena av ledamöter i riksdagens nämnder – med undantag för Riksdagens ansvarsnämnd – ska ske för en viss tid. Mot bakgrund av de fördelar som finns med tidsbegränsade förordnanden finns det inte anledning att ändra på det. När det gäller Riksdagens arvodesnämnd finns dock – till skillnad från vad som gäller för övriga nämnder – ingen reglering som anger hur tiden för förordnanden ska bestämmas.

Det framstår som lämpligt att förordnanden ges för fyra år, vilket är den tid som de flesta övriga nämnders ledamöter utses för.

Vad gäller sekreterarna i riksdagens nämnder finns det också skäl som talar för att förordnandena ska tidsbegränsas. Samtidigt skulle en reglering som innebär att förordnanden måste tidsbegränsas kunna uppfattas som ett onödigt ingrepp i nämndernas verksamhet. Det förhållandet att förordnanden har gällt tills vidare har inte gett upphov till några praktiska problem. Det bör vara en fråga för varje nämnd att bedöma om ett förordnande ska tidsbegränsas. I instruktionerna bör det således inte införas bestämmelser med innebörden att förordnanden av sekreterare ska ske för en begränsad tid.

Remissinstanserna

Remissinstanserna har tillstyrkt eller inte haft några invändningar mot förslaget.

Riksdagsstyrelsens ställningstagande

Riksdagsstyrelsen delar utredarens bedömning.

5.9.2 Tillfälliga ersättare i Riksdagens arvodesnämnd

Riksdagsstyrelsens förslag

En tillfällig ersättare ska kunna utses även när en ledamot i Riksdagens arvodesnämnd får förhinder att fullgöra sitt uppdrag.

Utredarens överväganden och förslag

Utredaren konstaterar att en ledamot av en nämndmyndighet naturligtvis kan få förhinder att utföra sitt uppdrag. Ett sådant förhinder kan bero på jäv men också andra orsaker kan tänkas. För de flesta av de nu aktuella nämnderna har det utsetts eller kan utses ersättare när en ordinarie ledamot har fått förhinder. När det gäller Riksdagens arvodesnämnd finns dock inte någon sådan uttrycklig möjlighet. Nämnden är sårbar eftersom den består av endast tre ledamöter. Den är beslutför endast när alla tre är närvarande. Det finns alltså ett behov av att kunna ersätta en ledamot som är förhindrad att tjänstgöra.

Det kan sägas ligga inom ramen för riksdagsstyrelsens rätt att utse ledamöter i Riksdagens arvodesnämnd att också besluta om tillfälliga ersättare. Eftersom det för vissa nämnder har angetts att ersättare kan utses i viss ordning skulle frånvaron av en reglering kunna uppfattas som att det saknas lagliga möjligheter att utse ersättare. För att det inte ska råda något tvivel på den punkten bör det uttryckligen slås fast att det finns möjlighet att utse tillfälliga ersättare. En bestämmelse om det bör införas i nämndens instruktion.

Remissinstanserna

Riksdagens arvodesnämnd har tillstyrkt förslaget. Övriga remissinstanser har inte haft något att erinra.

Riksdagsstyrelsens ställningstagande

Riksdagsstyrelsen delar utredarens bedömning.

5.9.3 Tillfälliga ersättare för sekreterare

Riksdagsstyrelsens bedömning

Det behövs ingen författningsreglering för att en nämndmyndighet ska kunna utse tillfälliga ersättare för sekreteraren i nämnden.

Utredarens överväganden

En sekreterare i en nämnd kan av olika skäl bli förhindrad att fullgöra sitt uppdrag. I sådana fall behövs en tillfällig ersättare för honom eller henne. Det framstår inte som befogat enligt utredaren att ålägga nämnderna generellt att utse ersättare för sekreteraren. I stället bör sådana beslut fattas när behovet uppkommer. Något särskilt författningsstöd för att kunna göra det torde inte behövas utöver den rätt att utse sekreterare som annars bör gälla.

Remissinstanserna

Remissinstanserna har tillstyrkt eller inte haft några invändningar mot förslaget.

Riksdagsstyrelsens ställningstagande

Riksdagsstyrelsen gör ingen annan bedömning än utredaren.

5.10 Ersättningsfrågor

5.10.1 Arvode till ledamöter i nämnderna

Riksdagsstyrelsens förslag

Till ordförandena i Statsrådsarvodesnämnden, Nämnden för lön till riksdagens ombudsmän och riksrevisorerna, Riksdagens arvodesnämnd, Valprovsningsnämnden och Riksdagens överklagandenämnd ska ersättning betalas i form av årsarvode. Detsamma ska gälla ledamöter i Statsrådsarvodesnämnden, Riksdagens arvodesnämnd och Nämnden för lön till riksdagens ombudsmän och riksrevisorerna. Till ledamöter i övriga nämnder och till ordföranden i Riksdagens ansvarsnämnd ska ersättningen betalas i form av sammanträdesarvode. Till ersättare och suppleanter ska ersättning betalas i form av sammanträdesarvode.

Årsarvode och sammanträdesarvode ska utgöra en procentuell andel av det arvode som betalas till ledamöter av riksdagen. För ledamöterna i Riksdagens arvodesnämnd ska arvodet dock beslutas av riksdagsstyrelsen.

Gällande bestämmelser

Arvoden till ledamöter i riksdagens nämnder betalas som månadsarvoden och – i viss mån – sammanträdesarvoden. Arvodena regleras för en del nämnder i lagen (1989:185) om arvodet m.m. för uppdrag inom riksdagen, dess myndigheter och organ (arvodeslagen). Enligt den lagen utgör månadsarvodet en procentuell andel av det arvode som betalas till riksdagens ledamöter. Denna ordning gäller för ledamöterna i Valprovsningsnämnden och Riksdagens överklagandenämnd. Sammanträdesarvode betalas också förutsatt att sammanträdet ägt rum på en måndag, en fredag eller under plenifria perioder, 2 §. För övriga nämnder är det riksdagsstyrelsen som beslutar om arvodena. Dessa beslut innebär att såväl månads- som sammanträdesarvode ska betalas. Till ledamöterna i Riksdagens ansvarsnämnd betalas dock inget arvode.

Utredarens överväganden och förslag

Arvodesformer

Utredaren anför att utgångspunkten bör vara att arvodet ska återspegla ansvaret i befattningen och arbetsinsatsens omfattning. Flera av nämnderna har en mycket begränsad verksamhet. Månadsarvoden lämpar sig mindre väl för verksamheter där det kanske endast är fråga om ett par sammanträden per år. Dagens ordning kräver också mer administration eftersom det är två separata arvoden som ska betalas ut.

Mot denna bakgrund bör arvoderingsystemet övergå till en modell där arvodet betalas i form av antingen årsarvode eller sammanträdesarvode. Till dem som har en mer omfattande löpande verksamhet bör årsarvode betalas.

Detta gäller ordföranden i Valprövningsnämnden och samtliga ledamöter i Riksdagens arvodesnämnd. Årsarvode bör också betalas till de ordförande och ledamöter vars arbetsbelastning typiskt sett inte varierar så mycket från år till år. Det gäller ordförande och ledamöter i Statsrådsarvodesnämnden och Nämnden för lön till riksdagens ombudsmän och riksrevisorerna. I Riksdagens överklagandenämnd kan verksamheten variera men är ändå ganska jämn sett över tid. Ersättningen till ordföranden i den nämnden bör därmed också kunna betalas i form av årsarvode. Till ordföranden i Riksdagens ansvarsnämnd och till övriga nämndledamöter bör endast sammanträdesarvode betalas. Eftersom vice ordförande i nämnderna, ersättare för ordförandena och suppleanter sällan behöver träda i funktion är det mest lämpligt att dessa endast får sammanträdesarvode.

I Riksdagens ansvarsnämnd är det inte säkert att nämnden har något ärende i kärnverksamheten varje år. Trots det krävs det en viss beredskap för att sköta nämndens administrativa funktioner, såsom att upprätta en verksamhetsredogörelse. Till ordföranden bör mot denna bakgrund alltid ett sammanträde betalas årligen.

Arvodesnivåer

Hur högt ett arvode ska vara bör enligt utredaren bero på verksamhetens art och omfattningen av arbetsinsatsen. När det gäller verksamhetens art kan det konstateras att flera av nämnderna har kärnuppgifter som har stor betydelse för tilltron till det demokratiska statsskicket. Det gäller de tre löne- och arvodesättande nämnderna och Valprövningsnämnden. Den sistnämnda nämnden har – liksom Riksdagens överklagandenämnd – domstolsliknande uppgifter, och besluten kan inte överklagas.

När det gäller den andra faktorn som bör få betydelse – dvs. arbetsbördan – kan det konstateras att den varierar mellan nämnderna. Riksdagens ansvarsnämnd har under senare år inte haft något ärende i sin kärnverksamhet. Statsrådsarvodesnämnden och Nämnden för lön till riksdagens ombudsmän och riksrevisorerna fastställer en gång per år arvoden respektive löner. De prövar också frågor om avgångsersättningar. För Statsrådsarvodesnämndens del blir ärenden om avgångsersättningar mest aktuellt efter regeringsombildningar. Nämnden för lön till riksdagens ombudsmän och riksrevisorerna har sällan anledning att pröva frågor om avgångsersättning. Riksdagens överklagandenämnd har i genomsnitt tre ärenden per år och sammanträder som regel en gång per ärende. Riksdagen arvodesnämnd sammanträder fyra till fem gånger per år. Tyngdpunkten i verksamheten är numera den tillsyn över inkomstgarantier som nämnden fick i uppdrag att sköta 2006. Valprövningsnämnden har också en mer betydande löpande verksamhet. Mest intensivt är arbetet efter det att val har hållits. Samtliga nämnder svarar på remisser. Genom förslagen i denna promemoria kommer arbetsbördan i viss mån att öka. Samtliga nämnder ska upprätta en verksamhetsredogörelse och en arbetsordning. De ska också fatta beslut om ersättning till sina sekreterare.

Om man skulle lägga ihop de månadsarvoden som betalas ut under ett år för ett uppdrag i en av riksdagens nämnder och ta hänsyn till antalet sammanträden kan arvoden till ledamöter i riksdagens nämnder framstå som höga i förhållande till vad som gäller för nämnder av motsvarande storlek under regeringen. De uppgifter som anförtrotts riksdagens nämnder är dock av sådan vikt att nämnderna ansetts böra ligga under riksdagen och inte under regeringen. Vid en jämförelse måste det också beaktas att de beslut som de löne- och arvodesättande nämnderna fattar har betydelse inte bara för de enskilda som direkt berörs av besluten. Tilltron till de politiska beslutsorganen och det demokratiska statskicket påverkas också av dessa nämnders verksamhet. I sammanhanget måste hänsyn också tas till att de nuvarande arvodesnivåerna för flera nämnder gällt under en lång tid. Härtill kommer att såväl Nämnden för lön till riksdagens ombudsmän och riksrevisorerna som Riksdagens arvodesnämnd har fått nya arbetsuppgifter sedan de senaste besluten om arvode fattades 2003.

En samlad bedömning av de faktorer som nu nämnts bör göras. Flera av de arvoden som gäller i dag beslutades 2003. Mot den bakgrunden framstår det inte som rimligt att eventuella förändringar nu ska innebära sänkningar av de arvoden. Ersättningsnivån till ordförandena i de två nämnder som fått nya uppgifter bör höjas. Detta gäller Nämnden för lön till riksdagens ombudsmän och riksrevisorerna samt Riksdagens arvodesnämnd. För en viss höjning av nivåerna talar också att förslagen till nya regler innebär en ökad arbetsbörda.

För vissa ledamöter gäller i dag att arvodet är knutet till det arvode som betalas till riksdagens ledamöter. I dessa fall har alltså en justering skett löpande. Den ökade arbetsmängd som förslagen innebär motiverar dock en mindre justering av nivån.

Ordning för bestämmande av arvode

Det finns enligt utredaren flera fördelar med en ordning som innebär att arvodet för samtliga ledamöter i riksdagens nämnder regleras i arvodeslagen. Med en sådan lösning finns det inget behov av att låta Riksdagsförvaltningen ha något ansvar för arvoden och vid behov ändra dem. En sådan ordning innebär alltså en arbetsbesparing. Dessutom skulle en sådan ordning stärka nämndernas oberoende.

Samtidigt är en lösning som innebär att arvodet regleras i arvodeslagen inte helt invändningsfri. Om arvodesnivån skulle behöva justeras – exempelvis som en följd av att nämndens arbetsbörda ökat – krävs en lagändring för att åstadkomma en förändring. Med en noggrann beredning av lagstiftningsärenden bör dock behovet av arvodesjusteringar uppmärksammas och leda till justeringar i arvodeslagen. En annan invändning är att arbetsbördan i en nämnd kan variera från år till år också utan någon formell förändring av nämndernas uppgifter. Arbetsmängden för Valprovsningsnämnden och Riksdagens överklagandenämnd kan t.ex. öka som en följd av fler överklaganden. För Riksdagens arvodesnämnd kan arbetsmängden öka som en följd av att antalet garantitagare som granskas inom ramen för bestämmelserna om jämk-

ning av inkomstgaranti har ökat. Variationer av denna typ påverkar dock typiskt sett mest sekreterarna. Deras ersättning bör bestämmas av nämnderna själva som därmed kan anpassa ersättningen.

Vid en avvägning av dessa argument konstaterar utredaren att den arbetsbesparing som kan göras genom att frågan regleras i arvodeslagen visserligen inte framstår som särskilt stor. Intresset av att stärka nämndernas oberoende är starkt för vissa av nämnderna men inte för alla. Vidare bör en enhetlig lösning av arvodesfrågan eftersträvas. Det bör alltså inte komma i fråga att utan starka skäl ha skilda regler för de olika nämnderna om hur arvoden ska bestämmas.

Sammantaget leder detta till slutsatsen att arvodet till ledamöterna i riksdagens nämnder bör regleras i arvodeslagen hellre än genom beslut av riksdagsstyrelsen. I de föreslagna lagarna med instruktioner för nämnderna bör det meddelas upplysningsbestämmelser av den innebörden att arvodesfrågan regleras i arvodeslagen. När det gäller ledamöterna i Riksdagens arvodesnämnd måste dock en särlösning gälla. Nämnden beslutar ju om ledamotsarvodet, och det är därför inte lämpligt att låta nämndens eget arvode vara beroende av det beslutet. Arvodet till ledamöterna i Riksdagens arvodesnämnd bör mot den bakgrunden beslutas av riksdagsstyrelsen.

Remissinstanserna

Statsrådsarvodesnämnden välkomnar förslaget om att arvoden till ordföranden och ledamöterna i nämnden betalas ut som årsarvode och utgår i form av en procentandel av månadsarvodet för en riksdagsledamot. Nämnden vill dock erinra om att de gällande arvodesnivåerna inte har ändrats sedan 2003. Vid en bedömning av på vilken nivå ett årsarvode nu bör ligga bör därför en utgångspunkt vara hur de gällande arvodesnivåerna förhåller sig till det arvode för riksdagsledamöter som gällde 2003. Med en sådan utgångspunkt kan det finnas anledning att fastställa andra procentsatser än de som föreslås.

Nämnden för lön till riksdagens ombudsmän och riksrevisorerna välkomnar att reglerna om arvoden och kostnadsersättningar till nämndledamöter, sekreterare och andra som bistår nämnderna har setts över och fått en mer enhetlig och tydlig utformning. Nämnden anser dock att det kan innebära principiella problem att en av nämnderna, Riksdagens arvodesnämnd, i praktiken kommer att bestämma ändringar i alla nämndledamöters arvoden med undantag för sina egna. Vidare ifrågasätts om expertuppdrag, som det här handlar om, ska behandlas efter samma kriterier som politikeruppdrag. Nämnden pekar också på att nämndens uppdrag har utvidgats fr.o.m. 2009 och att bl.a. detta motiverar en justering av nämndledamöternas arvode. Det är mot denna bakgrund förvånande att enbart ordförandens arvode justeras, medan övriga ledamöters arvode sänks.

Valprövningsnämnden konstaterar att både ordförande och vice ordförande i nämndmyndigheter under regeringen i regel endast har årsarvode. Nämnden föreslår att motsvarande ska gälla för nämnden. Nämnden har vidare anfört att den uppräknade ersättningsberättigande som finns i den nuvarande in-

struktionen för nämnden bör föras över till den nya instruktionen och inte, som utredaren föreslår, ändras till mer generella beskrivningar.

Övriga remissinstanser har tillstyrkt eller inte haft några synpunkter på förslagen.

Riksdagsstyrelsens ställningstaganden

Riksdagsstyrelsen finner utredarens skäl för förslagen och slutsatser väl övervägda. Genom förslaget blir arvodesregleringen för nämnderna enhetlig och tydlig. Nämnden för lön till riksdagens ombudsmän och riksrevisorerna ifrågasätter om utgångspunkten för nämndarvodena ska vara kriterier som gäller för politikeruppdrag. Styrelsen vill här framhålla att så redan har varit fallet för flera nämnder och att det i praktiken visat sig vara en ordning som fungerar. Det blir med förslaget, med undantag för Riksdagens arvodesnämnd, samma grunder för arvodets bestämmande för alla nämnder, vilket är tilltalande och rättvist. Den nu splittrade ordningen med olika system är otillfredsställande. Samma nämnd invänder också att det är förvånande att enbart ordförandens arvode justeras medan övriga ledamöters arvode sänks då nämnden har fått utvidgade arbetsuppgifter. Det är enligt styrelsens uppfattning väl avvägda arvoden i förslaget när man ser till nämnderna och deras uppdrag som helhet, och det finns därför inte anledning att ändra dessa.

Valprövningsnämnden har framfört att den uppräknade ersättningsberättigade som finns i nämndens nuvarande instruktion bör finnas kvar i oförändrat skick. Riksdagsstyrelsen anser dock att utredarens förslag är tydligt och att det finns ett intresse av att bestämmelserna i respektive nämnds instruktion är likformiga så långt det är möjligt.

5.10.2 Arvode till sekreterare och föredragande

Riksdagsstyrelsens förslag

Varje nämndmyndighet ska besluta om arvode till sekreterare, föredragande och andra som tjänstgör hos nämnden.

Gällande ordning

Bestämmelser om arvoden till sekreterare, föredragande och assistenter finns i flera av de instruktioner som gäller för nämnderna. För de flesta av nämnderna bestäms arvodena av Riksdagsförvaltningen. Bestämmelser av den innebörden finns i 6 § lagen (2002:1024) om lön till riksdagens ombudsmän och riksrevisorerna, 10 § lagen (1993:1426) med instruktion för Riksdagens arvodesnämnd och 6 § lagen (1993:1427) med instruktion för Statsrådsarvodesnämnden. När det gäller Valprövningsnämnden har det däremot föreskrivits att ersättningen till sekreterare och föredragande fastställs av nämnden, 3 § lagen (1974:1037) med instruktion för Valprövningsnämnden. För sekreterarna i Riksdagens överklagandenämnd finns ingen författningsreglering om ersättning.

I praktiken bestäms arvoden till samtliga sekreterare, föredragandena i Valprövningsnämnden och lönetilläggen till de assistenter som är knutna till Valprövningsnämnden och Riksdagens överklagandenämnd genom ett kollektivavtal som Riksdagsförvaltningen har träffat med Riksdagens Saco-S-förening.

Utredarens överväganden och förslag

Utredaren konstaterar att det finns tre metoder för att reglera frågan om arvoden. En tänkbar lösning är att låta den nuvarande ordningen bestå men ge Riksdagsförvaltningen uttryckligt författningsstöd för att ingå ett sådant kollektivavtal som nu är aktuellt. En annan lösning skulle kunna vara att låta nämnderna – på det sätt som redan gäller för Valprövningsnämnden – självständigt fatta sådana beslut. Ett tredje alternativ är att låta Riksdagsförvaltningen fatta beslut om arvoden efter hörande av respektive nämnd.

När det gäller det första alternativet kan det ifrågasättas om kollektivavtal över huvud taget är en lämplig ordning för att reglera arvoden av denna typ. Den lokala Saco S-föreningen som är verksam inom riksdagsområdet saknar i praktiken förutsättningar att ta till vara de intressen som sekreterarna i nämnderna har. Arvoden av detta slag regleras inte heller i kollektivavtal när det gäller nämnder under regeringen. Här kan också framhållas att en detaljerad kollektivavtalsreglering av ersättningsnivån rimmar illa med hur lönebildningen i samhället utvecklats.

Vad gäller det alternativet att Riksdagsförvaltningen ska bestämma arvoden kan det konstateras att också en sådan ordning avviker från vad som gäller för myndigheter under regeringen. Enligt 8 § förordningen (1992:1299) om ersättning för uppdrag i statliga styrelser, nämnder och råd m.m. beslutas ersättning till sakkunniga, experter och sekreterare av myndigheten. Den fördel från arbetsbelastningssynpunkt som – ur nämndernas perspektiv – skulle kunna vara förknippad med att Riksdagsförvaltningen beslutar om arvoden är inte framträdande.

Det finns flera skäl enligt utredaren som talar för att riksdagens nämnder själva bör få fatta beslut om arvodet till sekreterare m.fl. som tjänstgör hos nämnderna. Med en sådan ordning kan hänsyn tas till deras kompetens, verksamhetens omfattning och fördelningen av arbetsuppgifter inom nämnden. Det är oklart i vilken mån sådana faktorer beaktas inom ramen för den nuvarande ordningen. Härtill ska läggas att nämndernas oberoende stärks genom en sådan lösning.

Om nämnderna själva får besluta ersättning till sekreterare kan arvoden komma att variera i högre grad mellan sekreterarna. Detta är dock enligt utredaren helt naturligt.

Sekreterarna i nämnderna har inte heller en sådan roll i nämndernas verksamhet att de kan sägas ha ett intresse av oberoende som skulle kunna utgöra hinder mot att låta nämnderna fatta beslut om deras arvode.

Sammantaget finns det alltså starka skäl som talar för att nämnderna själva bör få besluta om arvode till sina sekreterare, föredragande och andra som

tjänstgör hos dem. En sådan ersättning bör också kunna beslutas till den som är anställd hos en värdmyndighet som lämnar kanslistöd till nämnden. Hur dessa beslut utformas bör vara en sak för varje nämnd att avgöra. Någon författningsreglering bör inte ske av arvodenas konstruktion.

Av förslaget om underrättelseskyldighet avseende anslagspåverkande beslut följer att nämnderna ska informera Riksdagsförvaltningen om beslut om arvode till sekreterare och andra som tjänstgör hos nämnden.

Remissinstanserna

Statsrådsarvodesnämnden anger att en förutsättning för att kunna besluta om ersättning till sekreterare är att det finns en samordning hos Riksdagsförvaltningen av dessa ersättningar. På så sätt kan nämnden besluta om ersättning utifrån en samlad bild av ersättningsnivåerna i nämndmyndigheterna och ges möjlighet att ha någon form av principiell utgångspunkt för beslutet.

Valprövningsnämnden konstaterar att det i 3 § nu gällande lagen (1974:1037) med instruktion för Valprövningsnämnden anges att ersättning till sekreterare, föredragande och experter bestäms av nämnden. Nämnden anser att kategorierna föredragande och experter ska anges uttryckligen i uppräkningslistan och inte, som utredaren har föreslagit, ersättas av uttrycket ”andra som tjänstgör hos nämnden”.

Remissinstanserna i övrigt har inte haft några synpunkter på förslaget.

Riksdagsstyrelsens ställningstaganden

Riksdagsstyrelsen finner att utredarens förslag medför en och samma ordning för ersättningar till nämndernas biträdeshjälp. Förslaget bör genomföras av de skäl som utredaren har anfört. Eftersom Riksdagsförvaltningen kommer att svara för utbetalningen av ersättningarna kommer det vara möjligt att hos förvaltningen få tillgång till uppgifter om ersättningsnivåerna, som Statsrådsarvodesnämnden efterfrågar.

Valprövningsnämnden har invänt mot att kategorierna föredragande och experter i 15 § andra stycket förslaget till lag med instruktion för nämnden ges en gemensam benämning. Med hänsyn till intresset av enhetlighet mellan bestämmelserna i respektive nämnds instruktion anser dock riksdagsstyrelsen att bestämmelsen bör utformas i enlighet med utredarens förslag.

5.10.3 Arvode för ”extra arbete”

Riksdagsstyrelsens bedömning

Det behövs ingen särskild författningsreglering som avser ”extra arbeten”.

Utredarens överväganden

När det gäller sekreterare och andra som tjänstgör hos nämnderna bör det vara en uppgift för varje nämnd att fatta beslut om arvodet. Utgångspunkten för de beslut om arvoden som ska fattas bör vara att arvodet ska täcka den arbetsinsats som normalt sett är förenad med uppdraget. Det ligger inom ramen för den föreslagna befogenheten beträffande arvodesbesluten att fatta beslut om ytterligare arvode när det kan vara befogat. Någon särskild författningsreglering om detta behövs inte.

Även när det gäller nämndernas ledamöter kan det ifrågasättas om det verkligen finns ett reellt behov av en reglering som innebär att arvode kan lämnas utöver det arvode som följer av förslaget. Det förslaget innebär att ordförandena som regel ska ersättas genom årsarvode som anknyter till arvodet till riksdagens ledamöter. Här ska särskilt framhållas att variationer i arbetsbelastningen som regel påverkar nämndernas sekreterare och inte deras ledamöter. För vissa nämnder gäller redan att arvodet anknyter till arvodet för riksdagsledamöter, och erfarenheterna av den ordningen synes vara goda.

Sammantaget innebär det som sagts nu att det inte bör införas någon särskild författningsreglering om extra arvode.

Remissinstanserna

Remissinstanserna har inte haft något att invända.

Riksdagsstyrelsens ställningstaganden

Riksdagsstyrelsen delar utredarens bedömning.

5.10.4 Reseersättning

Riksdagsstyrelsens förslag

Ersättning för kostnader i samband med resor ska betalas till ledamöter och sekreterare i riksdagens nämndmyndigheter. Ersättningen ska betalas enligt samma bestämmelser som gäller för arbetstagare i Riksdagsförvaltningen.

Gällande bestämmelser

Bestämmelser om reseersättning finns i lagen (1989:185) om arvode m.m. för uppdrag inom riksdagen, dess myndigheter och organ. Bestämmelserna är dock endast tillämpliga på ledamöterna i Valprövningsnämnden och Riksdagens överklagandenämnd. Innebörden av dem är att till de nämndledamöter som är riksdagsledamöter lämnas resekostnadsersättning och traktamente

enligt bestämmelserna i lagen (1994:1065) om ekonomiska villkor för riksdagens ledamöter (ersättningslagen), dock samordnas ersättningen med den övriga ersättning som lämnas av Riksdagsförvaltningen. För ledamöter i de angivna nämnderna som inte är riksdagsledamöter ska samma bestämmelser tillämpas som för arbetstagare i Riksdagsförvaltningen. För dessa gäller i sin tur bestämmelserna i det allmänna förmånsavtalet för riksdagens myndigheter (RALF-T).

För ledamöter i övriga nämnder och för sekreterare i nämnderna saknas bestämmelser om ersättning i samband med resor.

Utredarens överväganden och förslag

Bestämmelser om resekostnadsersättning finns endast för ledamöterna i Valprovsnämnden och Riksdagens överklagandenämnd. För de övriga nämnderna bör det införas en uttrycklig rätt till ersättning för kostnader i samband med resor. Utgångspunkten för regleringen bör vara att samma regler ska gälla för samtliga nämnder, ledamöter och sekreterare. För ledamöter som är riksdagsledamöter finns det dock inte anledning att ändra på den ordning som redan gäller. För samtliga övriga ledamöter och för sekreterarna bör de bestämmelser som gäller för anställda vid Riksdagsförvaltningen tillämpas. Bestämmelser av denna innebörd bör införas i respektive instruktion.

Remissinstanserna

Remissinstanserna har inte haft några synpunkter på förslaget.

Riksdagsstyrelsens ställningstaganden

Riksdagsstyrelsen gör samma bedömning som utredaren.

5.10.5 Ersättning för inställelse

Riksdagsstyrelsens bedömning

Möjligheterna att fatta beslut om ersättning för inställelse för den som lämnar uppgifter inför en nämnd bör inte utvidgas.

Gällande bestämmelser

Valprovsnämnden har enligt 4 § lagen (1974:1037) med instruktion för Valprovsnämnden rätt att besluta om ersättning till den som enligt nämndens beslut har kallats att höras i ärende vid nämnden. Ersättning ska lämnas med skäligt belopp.

Utredarens överväganden

Sedan Riksdagens arvodesnämnd fick uppgiften att pröva frågor om jämkning av inkomstgaranti har det förekommit att garantitagare har beretts tillfälle att lämna uppgifter inför nämnden. Den kan mot den bakgrunden ifrågasättas om

inte också Riksdagens arvodesnämnd bör ges en rätt att fatta beslut om ersättning för inställelse i de nu aktuella fallen.

Bestämmelser om ersättning för inställelse till sammanträden m.m. finns i en stor mängd författningar. Vanligtvis är det fråga om situationer där den berörde har kallats att närvara. Dessutom förekommer begränsningar såsom att det ska finnas särskilda skäl för att ersättning ska lämnas. I de nu aktuella fallen hos Riksdagens arvodesnämnd är det dock inte fråga om någon skyldighet att närvara. Utredaren konstaterar att det därför saknas tillräckliga skäl att införa en möjlighet att lämna ersättning också i det nu aktuella fallet.

Remissinstanserna

Remissinstanserna har inte haft några synpunkter på förslaget.

Riksdagsstyrelsens ställningstaganden

Riksdagsstyrelsen delar utredarens bedömning.

5.11 Överklagande

5.11.1 Allmänt om överklagande av beslut av riksdagsorgan

I 9 kap. 5 § riksdagsordningen föreskrivs att beslut av ett riksdagsorgan i ett förvaltningsärende som får överklagas enligt särskilda bestämmelser prövas av allmän förvaltningsdomstol i de fall som riksdagen bestämmer och i övriga fall av Riksdagens överklagandenämnd. Sådana särskilda bestämmelser om överklagbarhet har meddelats i lagen (1989:186) om överklagande av administrativa beslut av Riksdagsförvaltningen och riksdagens myndigheter (överklagandelagen). Lagen gäller dock endast för beslut som har meddelats av Riksdagsförvaltningen, Riksbanken, Riksdagens ombudsmän och Riksrevisionen.

5.11.2 Beslut i nämndernas kärnverksamhet

Riksdagsstyrelsens förslag

Beslut som fattas av Riksdagens överklagandenämnd med anledning av ett överklagande får inte överklagas. En bestämmelse om det tas in i lagen (1989:186) om överklagande av administrativa beslut av Riksdagsförvaltningen och riksdagens myndigheter.

Att överklagandeförbud gäller i fråga om beslut i

- Statsrådsarvodesnämndens kärnverksamhet ska framgå av lagen (1991:359) om arvoden till statsråden m.m.
- Riksdagens arvodesnämnd om riksdagsledamöters arvode ska framgå av lagen (1994:1065) om ekonomiska villkor för riksdagens ledamöter, och
- kärnverksamheten hos Nämnden för lön till riksdagens ombudsmän och riksrevisorerna ska framgå av nämndens instruktion.

Gällande bestämmelser

I de nuvarande instruktionerna för riksdagens nämndmyndigheter finns vissa bestämmelser om överklagande. Av 5 § lagen (2002:1024) om lön till riksdagens ombudsmän och riksrevisorerna följer att beslut om lön och andra förmåner inte får överklagas. Överklagandeförbud gäller också i fråga om beslut som fattas av Statsrådsarvodesnämnden, 5 § lagen (1993:1427) med instruktion för Statsrådsarvodesnämnden. Vidare följer av 9 § lagen (1993:1426) med instruktion för Riksdagens arvodesnämnd att nämndens beslut om ledamotsarvode inte får överklagas. Nämndens beslut som rör inkomstgaranti får överklagas hos allmän förvaltningsdomstol enligt 16 kap. 2 § lagen (1994:1065) om ekonomiska villkor för riksdagens ledamöter.

När det gäller Valprövningsnämnden framgår det av 3 kap. 12 § regeringsformen att nämndens beslut inte kan överklagas.

Det finns inga bestämmelser om överklagande av beslut som meddelats av Riksdagens överklagandenämnd.

I fråga om Riksdagens ansvarsnämnd gäller att beslut av nämnden i dess kärnverksamhet inte kan överklagas, lagen (1987:439) om inskränkning i rätten att överklaga. Nämndens beslut kan i stället angripas genom en talan enligt lagen (1974:371) om rättegången i arbetstvister.

Utredarens överväganden och förslag

För samtliga nämnder utom Riksdagens överklagandenämnd finns det uttryckliga förbud mot överklagande av beslut i nämndernas kärnverksamhet. Det finns i detta sammanhang inte anledning att överväga en ändring i sak av de befintliga förbuden mot överklagande.

Inom förvaltningsrätten anses numera gälla som en utgångspunkt att beslut kan överklagas om inte annat är föreskrivet. Något behov av att kunna erbjuda en domstolsprövning av de beslut som fattas av Riksdagens överkla-

gandenämnd finns dock inte. Nämndens sammansättning talar för att nämnden bör kunna bedömas uppfylla de krav som kan ställas på domstolsprövning. Att nämndens prövning av beslut i tillsättningsärenden under vissa förutsättningar skulle kunna innebära en prövning av civila rättigheter eller skyldigheter utgör således inte något hinder mot att nämnden tar slutlig ställning i dessa frågor (jfr RÅ 2006 ref. 65). Den ovan nämnda bestämmelsen i 9 kap. 5 § riksdagsordningen kan inte sägas ge ett klart och entydigt besked om att nämndens beslut inte kan överklagas. Det bör således införas ett uttryckligt förbud mot överklagande av beslut som fattas av Riksdagens överklagandenämnd.

En särskild fråga i detta sammanhang är i vilka författningar bestämmelserna om överklagandeförbud bör placeras. Till en början kan det konstateras att för Valprövningsnämndens del gäller ett överklagandeförbud enligt 3 kap. 12 § regeringsformen. Beträffande övriga nu gällande regler om överklagande i nämndernas kärnverksamhet finns det inte någon enhetlig linje i denna fråga. Utgångspunkten bör dock vara att bestämmelserna tas in i den författning som reglerar den fråga som beslutet avser. För var och en av nämnderna innebär detta följande.

Riksdagens arvodesnämnd fattar beslut om ledamotsarvode och om jämkning av inkomstgaranti. Bestämmelser om ledamotsarvodet finns i lagen (1994:1065) om ekonomiska villkor för riksdagens ledamöter (ersättningslagen). Att beslut i fråga om arvodet inte kan överklagas bör framgå av den lagen, inte av nämndens instruktion. I ersättningslagen samt i den upphävda lagen (1996:304) om arvode m.m. till Sveriges ledamöter av Europaparlamentet finns bestämmelser om inkomstgaranti. Beslut i dessa ämnen kan överklagas enligt befintliga bestämmelser i de angivna lagarna. I sistnämnda delar behövs alltså inte någon ändring.

Statsrådsarvodesnämnden beslutar om arvode och avgångsförmåner för statsråd. Förbud mot överklagande av nämndens beslut i dessa ämnen följer i dag av nämndens instruktion. En bestämmelse om att beslut i dessa avseenden inte kan överklagas bör i linje med vad som har sagts ovan i stället införas i lagen (1991:359) om arvoden till statsråden m.m.

Beträffande Riksdagens överklagandenämnd bör det som framgått ovan införas ett uttryckligt förbud mot överklagande av nämndens beslut om beslutet innebär prövning av ett överklagande. En sådan bestämmelse bör placeras i överklagandelagen.

När det gäller Nämnden för lön till riksdagens ombudsmän och riksrevisorerna finns det ingen författning som reglerar de förmåner som nämnden beslutar om. Här finns alltså bara det alternativet att placera bestämmelsen om överklagandeförbud i nämndens nya instruktion.

Remissinstanserna

Remissinstanserna har tillstyrkt eller inte haft några synpunkter på förslagen.

Riksdagsstyrelsens ställningstagande

Riksdagsstyrelsen är av samma uppfattning som utredaren.

5.11.3 Beslut att inte lämna ut en allmän handling

Riksdagsstyrelsens förslag

Ett beslut om utlämnande av en handling eller en uppgift får överklagas om beslutet innebär att en enskild sökandes begäran att få ta del av handlingen har avslagits eller om handlingen har lämnas ut med förbehåll som inskränker den enskildes rätt att röja innehållet eller annars förfoga över den. Överklagande får också göras om en myndighets begäran att få ta del av en handling eller på annat sätt få del av en uppgift har avslagits.

Överklagande ska göras hos Högsta förvaltningsdomstolen om klaganden är en enskild eller en kommunal myndighet. I övriga fall överklagas beslutet hos Riksdagens överklagandenämnd.

Beslut som meddelas av Riksdagens överklagandenämnd som första instans ska dock inte kunna överklagas av en statlig myndighet.

Gällande bestämmelser

I 2 kap. 15 § tryckfrihetsförordningen (TF) finns grundläggande bestämmelser om överklagande av beslut om att inte lämna ut en allmän handling. I princip alla beslut som i detta avseende går den enskilde emot ska kunna överklagas till domstol. I 6 kap. offentlighets- och sekretesslagen (2009:400), förkortad OSL, finns närmare bestämmelser om vad som gäller i detta avseende. I 6 kap. 7 § föreskrivs att en enskild får överklaga ett beslut av en myndighet att inte lämna ut en handling till den enskilde. Han eller hon får också överklaga ett beslut som innebär att en handling lämnas ut med förbehåll som inskränker den enskildes rätt att förfoga över den. Härtill kommer att den enskilde får överklaga ett beslut att avslå en begäran om att få del av uppgifter genom att ta del av dataupptagningar elektroniskt. Också myndigheter har rätt att överklaga en annan myndighets beslut att avslå en begäran om att få ta del av en handling eller en uppgift.

I 6 kap. 7 § sista stycket OSL anges att särskilda bestämmelser gäller för överklagande av beslut som fattas av en myndighet som lyder under riksdagen. De bestämmelser som avses är bestämmelserna i lagen (1989:186) om överklagande av administrativa beslut av riksdagsförvaltningen och riksdagens myndigheter, kallad överklagandelagen (Lenberg m.fl., Offentlighets- och sekretesslagen). Den lagen gäller dock endast beslut som fattats av Riksdagsförvaltningen, Riksbanken, Riksrevisionen och Riksdagens ombudsmän. Någon reglering som tar sikte på beslut som har fattats av riksdagens nämndmyndigheter finns inte. Det får därför anses oklart vad som närmare bestämt gäller i fråga om överklagande av de beslut som nu diskuteras.

Utredarens överväganden och förslag

Av TF följer – med några här inte aktuella undantag – att enskilda ska kunna överklaga beslut som innebär att en allmän handling inte lämnas ut. Eftersom det följer av grundlag att enskilda ska kunna överklaga hos domstol kan det i denna situation tänkas att ett överklagande av en nämnds beslut i här aktuella frågor skulle kunna prövas av kammarrätt, i enlighet med huvudregeln i 6 kap. 8 § första stycket OSL.

Det är oklart vad som gäller för sådana överklaganden när det gäller beslut som fattas av riksdagens nämndmyndigheter. Därför bör det införas klargörande bestämmelser om vad som gäller i detta avseende. Beslut av riksdagens nämnder bör enligt utredaren kunna överklagas i samma utsträckning som beslut meddelade av andra myndigheter under riksdagen. Bestämmelser om det finns i överklagandelagen. De innebär att sådana beslut får överklagas om beslutet innebär att en enskild sökandes begäran att få ta del av handlingen har avslagits eller om handlingen har lämnas ut med förbehåll som inskränker den enskildes rätt att röja innehållet eller annars föfoga över den. Överklagande får också ske om en myndighets begäran att få ta del av en handling eller på annat sätt få del av en uppgift har avslagits. Motsvarande ordning bör gälla också i fråga om beslut som har fattats av riksdagens nämndmyndigheter. När det gäller beslut som fattas av Riksdagens överklagandenämnd som första instans bör dock statliga myndigheter undantas från denna möjlighet.

Det skulle kunna göras gällande att överklaganden av nu aktuella beslut enligt gällande rätt ska överklagas hos kammarrätt. En sådan ordning avviker dock från vad som gäller för de beslut som har meddelats av de övriga myndigheterna under riksdagen. För dessa myndigheter gäller att överklaganden prövas av Högsta förvaltningsdomstolen om talan förs av en enskild sökande eller av en kommunal myndighet. Om det är en statlig myndighet som överklagar prövas överklagandet av Riksdagens överklagandenämnd. Motsvarande ordning bör tillämpas i fråga om beslut som har meddelats av riksdagens nämnder.

Riksdagens överklagandenämnd har bl.a. i uppgift att pröva statliga myndigheters överklaganden av beslut som innebär att en allmän handling inte lämnas ut från en myndighet under riksdagen. Det bör gälla ett uttryckligt förbud att överklaga nämndens beslut i dessa fall.

Från de nyss nämnda fallen får man skilja dem där en handling förvaras hos Riksdagens överklagandenämnd. Uppgifter som förekommer i de handlingar som finns hos nämnden synes i vart fall i dagsläget inte vara föremål för sekretess. Behovet av att kunna erbjuda en överprövning av beslut om avslag på en begäran att få ta del av en sådan handling framstår således som ytterst begränsat. Samtidigt står det klart att en enskild enligt TF har rätt att få frågan överprövad av domstol. Om en sådan handling begärs utlämnad bör det alltså gå att få ett avslagsbeslut överprövat i en domstol. I dessa fall bör prövningen – i linje med vad som har föreslagits ovan när enskilda överklagar beslut av riksdagens övriga nämnder – ske i Högsta förvaltningsdomstolen.

Samma ordning bör gälla i fråga om beslut med anledning av kommunala myndigheters framställningar.

När det å andra sidan gäller statliga myndigheters framställningar om att få ut en allmän handling som förvaras hos nämnden kan det konstateras att sådana framställningar kan förväntas vara ytterst ovanliga. I praktiken synes det inte förekomma några sådana framställningar. När det gäller myndigheter under regeringen har sådana frågor lösts så att frågan om myndigheten ska lämna ut handlingen prövas av regeringen. I den nu aktuella – och det ska understrykas högst hypotetiska – situationen finns dock inte något motsvarande organ som lämpligen bör anförtros prövningen. Att låta frågan avgöras i domstol skulle dessutom avvika från hur saken har lösts i övrigt. Sammantaget bör detta leda till att avslagsbeslut som nämnden fattar med anledning av en begäran från en statlig myndighet inte bör kunna överklagas. För att tydliggöra det bör ett tillägg göras i 4 § andra stycket överklagandelagen.

Remissinstanserna

Remissinstanserna har inte haft några synpunkter på förslagen.

Riksdagsstyrelsens ställningstagande

Riksdagsstyrelsen delar utredarens bedömning.

5.11.4 Beslut om ersättning för inställelse

Riksdagsstyrelsens förslag

En uttrycklig bestämmelse bör införas med innebörden att beslut som rör ersättning för inställelse hos Valprovsnämnden överklagas hos allmän förvaltningsdomstol.

Gällande bestämmelser

Valprovsnämnden kan enligt gällande bestämmelser bevilja ersättning för inställelse för den som har kallats att höras inför nämnden.

Utredarens överväganden och förslag

Beslut av det angivna slaget bör enligt utredaren kunna underkastas en rättslig kontroll i form av överklagande hos domstol. Av 11 kap. 2 § regeringsformen följer att sådana bestämmelser ska meddelas i form av lag. När det gäller beslut om sådan ersättning som har fattats av Riksdagens ansvarsnämnd – vars instruktion inte ges i lag – har frågan om överklagande lösts så att det i nämndens instruktion har tagits in en hänvisning till 22 § förvaltningslagen. Enligt den paragrafen överklagas beslut hos allmän förvaltningsdomstol. Denna lösning bör dock inte användas i fråga om överklagande av beslut av Valprovsnämnden. I den nämndens instruktion kan – i enlighet med vad som föreskrivs i regeringsformen – regleringen ske direkt i lag genom bestämmelser i nämndens instruktion.

Remissinstanserna

Remissinstanserna har inte haft några synpunkter på förslagen.

Riksdagsstyrelsens ställningstagande

Utredarens förslag bör genomföras.

5.12 Ekonomisk ansvarsfördelning m.m.

Gällande ordning och bestämmelser

Riksdagens nämnder har inga egna anslag för sina förvaltningskostnader. Sådana kostnader belastar anslaget 2:2 Riksdagens förvaltningsanslag (utgiftsområde 1).

Det är en uppgift för Riksdagsförvaltningen att upprätta förslag i statsbudgeten för det berörda anslaget. Nämnderna lämnar inte några budgetunderlag och några underhandskontakter om kommande resursbehov förekommer inte i någon större utsträckning. Av det berörda anslaget framgår att det bekostar nämndernas verksamhet. I Riksdagsförvaltningens internbudget finns en budgetpost som tar sikte på nämnderna. Det finns vissa bestämmelser som har betydelse för den ekonomiska ansvarsfördelningen mellan nämnderna och Riksdagsförvaltningen. Av 1 § första stycket 1 lagen (2011:745) med instruktion för Riksdagsförvaltningen följer att förvaltningen ska tillhandahålla resurser och stöd för – förutom exempelvis utskotten – övriga riksdagsorgans verksamhet. Av lagmotiven (framst. 2010/11:RS3 s. 23) framgår att härmed också avses riksdagens nämnder. Lagen (2006:999) med ekonomiadministrativa bestämmelser m.m. för riksdagsförvaltningen, Riksdagens ombudsmän och Riksrevisionen (ekonomiadministrationslagen) innehåller bestämmelser om användandet av de anslag som riksdagen har anvisat de myndigheter som lagen gäller. Till lagen anknyter tillämpningsföreskriften RFS 2006:10. Detta regelverk gäller inte för nämnderna. I Riksdagsförvaltningens årsredovisning lämnas vissa uppgifter om nämndernas verksamhet och kostnader för dem.

5.12.1 Riksdagsförvaltningens ansvar ska förtydligas

Riksdagsstyrelsens förslag

Riksdagsförvaltningens instruktion förtydligas så att det framgår att förvaltningen ska biträda riksdagens nämndmyndigheter. Av instruktionen ska det framgå vilka nämndmyndigheterna är.

Riksdagsförvaltningen ska svara för de utbetalningar som krävs med anledning av beslut som fattas av riksdagens nämndmyndigheter. Förvaltningen ska ge nämndmyndigheterna tillfälle att lämna synpunkter på sina resursbehov.

Utredarens överväganden och förslag

Det förhållandet att nämnderna inte förfogar över egna anslag för sin verksamhet medför att de i viss utsträckning kan sägas vara beroende av Riksdagsförvaltningen. Det är förvaltningen som har anvisats det anslag som finansierar nämndernas förvaltningskostnader. Regleringen i Riksdagsförvaltningens instruktion – som går ut på att förvaltningen ska tillhandahålla resurser och stöd – är allmänt hållen. Texten som ansluter till budgetförslaget i budgetpropositionen innebär visserligen att förvaltningen ska använda anslaget för att finansiera nämndernas verksamhet men i vilken utsträckning klargörs inte. Det kan enligt utredaren tänkas uppkomma situationer där Riksdagsförvaltningen och en nämnd har olika uppfattningar när det gäller frågan om en kostnad är befogad eller inte. I ekonomiska termer är detta kanske inte något stort problem eftersom kostnaden för riksdagens nämnder utgör en mycket liten del av det anslag som belastas av kostnaderna. Utredaren anser dock att det rent principiellt är en brist att det inte finns någon reglering som klargör vad som gäller om en nämnd och Riksdagsförvaltningen skulle ha skilda uppfattningar om en kostnad är befogad. Det finns därför ett behov av att klargöra den ekonomiska ansvarsfördelningen mellan Riksdagsförvaltningen och nämnderna.

Vid övervägandet av hur ansvarsfördelningen ska utformas finns det flera intressen att ta hänsyn till. Riksdagsförvaltningen har ett intresse av förutsebarhet inom budgetprocessen. Det ska också beaktas att förvaltningen har ett ansvar för det anslag som riksdagen har anvisat. För nämndernas del står intresset av oberoende i förgrunden. De måste kunna bedriva sin verksamhet utan att i förväg behöva förankra beslut som leder till kostnader. Nämnderna har också ett behov av en enkel och smidig hantering.

Mot bakgrund bl.a. av nämndernas egen inställning i frågan och den arbetsinsats som skulle krävas anser utredaren inte att nämnderna bör ges egna anslag eller att det bör inrättas ett gemensamt anslag för dem. Utredaren anser inte heller att nämndernas kostnader bör framgå av en särskild anslagspost i det anslagsdirektiv som Riksdagsförvaltningen beslutar om i fråga om anslaget som finansierar nämnderna. En sådan lösning tydliggör i och för sig hur anslaget används, men den är opraktisk eftersom riksdagsstyrelsen måste fatta ett nytt beslut om ytterligare medel skulle behövas. Dessutom tillgodoser den

inte nämndernas intresse av oberoende. Utredaren överväger även om det i anslagsdirektivet skulle kunna anges att kostnader för riksdagens nämnder får avräknas från anslaget. Modellen används för en del nämndmyndigheter under regeringen. Riksdagens nämnder lyder dock inte under vare sig Riksdagsförvaltningen eller riksdagsstyrelsen. För att modellen ska fungera för nämnderna skulle därför riksdagen, som ett överordnat organ, behöva besluta att kostnaderna för nämnderna ska avräknas från riksdagens förvaltningsanslag. Denna lösning är enligt utredaren tänkbar men är mindre tydlig än en lagreglering.

Sammanfattningsvis anser utredaren att den bästa lösningen är att lagreglera ansvarsförhållandet. En sådan reglering bör innebära ett förtydligande i förhållande till dagens reglering i fråga om i vilken utsträckning nämnderna ska ges resurser. Vidare måste nämndernas behov av oberoende beaktas. Den administrativa bördan för nämnderna bör inte utökas. Utredaren föreslår mot denna bakgrund att det i Riksdagsförvaltningens instruktion föreskrivs att förvaltningen ska svara för de utbetalningar som krävs med anledning av beslut som fattas av riksdagens nämnder. Vilket anslag som ska belastas bör inte lagregleras utan det bör kunna framgå av budgetförslaget som behandlas av riksdagen. Det bör dock tydliggöras att det bara är fråga om kostnader som ska belasta anslag som riksdagen har anvisat till Riksdagsförvaltningen.

Den lösning som föreslås kräver att Riksdagsförvaltningens intresse av förutsebarhet inom budgetberedningen tillgodoses på något sätt. Det kan ske genom att nämnderna ges tillfälle att lämna synpunkter på sina resursbehov inför upprättandet av anslagsförslaget. Nämndernas uppgifter bör sedan ligga till grund för upprättandet av Riksdagsförvaltningens internbudget.

I lagen med instruktion för Riksdagsförvaltningen anges att förvaltningen ska tillhandahålla resurser till riksdagsorganen. Av lagmotiven framgår att därmed också avses riksdagens nämndmyndigheter. För att tydliggöra att Riksdagsförvaltningen ska biträda nämndmyndigheterna bör en uttrycklig bestämmelse om det införas. I en sådan bestämmelse bör det dessutom klargöras vilka nämndmyndigheterna är.

Remissinstanserna

Riksrevisionen delar bedömningen att det inte är lämpligt att nämnderna anvisas egna anslag eller att det förs upp ett gemensamt anslag för dem. Det är dock viktigt att reda ut oklarheterna i ansvarsförhållandena mellan Riksdagsförvaltningen och riksdagens nämnder. Riksrevisionen ifrågasätter om den ordning som nu har föreslagits ger tillräcklig tydlighet, dels vad gäller de uppskattade kommande kostnaderna för nämndernas verksamhet, dels vad gäller användningen av Riksdagsförvaltningens anslag. Riksrevisionen anser att en anslagspost för nämndmyndigheterna som har beslutats av Riksdagsförvaltningen är att föredra. Risken för att en sådan ordning skulle inkräkta på nämndernas oberoende genom att anslagsposten kan bestämmas på ett sätt som innebär att nämndernas verksamhet påverkas är liten. Den ordning som nu föreslås innebär att ingen egentlig prövning av nämndernas kostnader

kommer att göras, vare sig av riksdagen, riksdagsstyrelsen eller Riksdagsförvaltningen.

Övriga remissinstanser har inte haft några synpunkter på förslagen.

Riksdagsstyrelsens ställningstaganden

Utredaren har utförligt redovisat de olika sätt på vilket det ekonomiska ansvaret kan fördelas mellan Riksdagsförvaltningen och riksdagens nämnder, och föreslagit att Riksdagsförvaltningens instruktion förtydligas så att det framgår att förvaltningen ska svara för de utbetalningar som krävs med anledning av beslut som fattas av riksdagens nämndmyndigheter. Riksrevisionen har å sin sida förordat en lösning där Riksdagsförvaltningen genom riksdagsstyrelsen beslutar om en särskild anslagspost för nämndmyndigheterna.

Riksdagsstyrelsen anser som utredaren att en ordning med en särskild anslagspost för riksdagens nämnders förvaltningskostnader inte är lämplig med hänsyn till vikten av att upprätthålla nämndernas oberoende ställning. Styrelsen ser vidare praktiska problem med en särskild anslagspost. För det fall en nämnd skulle överskrida det belopp den har tilldelats krävs ett nytt beslut i riksdagsstyrelsen innan ytterligare medel kan tas i anspråk. Vidare inställer sig frågan hur man ska hantera ett överskott i anslagsposten.

Sammanfattningsvis anser riksdagsstyrelsen att den ekonomiska ansvarsfördelningen bör förtydligas i enlighet med utredarens förslag.

Utredaren föreslår att det i Riksdagsförvaltningens instruktion tydliggörs vilka riksdagens nämndmyndigheter är. Partibidragsnämnden är en myndighet under riksdagen. Även om denna framställning inte omfattar ett förslag om instruktion för Partibidragsnämnden ska den nämnden ändå ingå i uppräkningsen. Detta innebär att den föreslagna regleringen i Riksdagsförvaltningens instruktion om förvaltningens skyldigheter i förhållande till riksdagens nämnder kommer att omfatta även den nämnden.

5.12.2 Ekonomiadministration

Riksdagsstyrelsens förslag

Riksdagsförvaltningen ska utföra ekonomiadministrativa uppgifter för riksdagens nämndmyndigheter. Bestämmelserna om resultatredovisning i lagen (2006:999) med ekonomiadministrativa bestämmelser m.m. för riksdagsförvaltningen, Riksdagens ombudsmän och Riksrevisionen ska inte tillämpas av Riksdagsförvaltningen när det gäller riksdagens nämndmyndigheter.

Gällande bestämmelser

Med ekonomiadministrativa uppgifter avses sådant som rör användandet av ekonomiska resurser. Som exempel kan nämnas redovisning, hantering av fakturor m.m. I praktiken sköter Riksdagsförvaltningen dessa uppgifter för riksdagens nämndmyndigheter.

Bestämmelser finns i lagen (2006:999) om ekonomiadministrativa bestämmelser m.m. för riksdagsförvaltningen, Riksdagens ombudsmän och Riksrevisionen (ekonomiadministrationslagen). Lagen innehåller bestämmelser om användandet av de anslag som riksdagen har anvisat de myndigheter som lagen gäller för. Till lagen anknyter tillämpningsföreskriften RFS 2006:10.

Utredarens överväganden och förslag

Utredaren anför att nämnderna i praktiken saknar förutsättningar att sköta utbetalningar och andra ekonomiadministrativa uppgifter. Riksdagsförvaltningen bör därför även i fortsättningen svara för detta. Detta bör framgå av Riksdagsförvaltningens instruktion.

En annan fråga är vad som närmare bestämt ska gälla när Riksdagsförvaltningen utför dessa uppgifter. Ekonomiadministrationslagen innehåller bestämmelser som gäller i den verksamhet som Riksdagsförvaltningen ansvarar för, 1 § andra stycket. Det är emellertid inte rimligt enligt utredaren att förvaltningen ska ha det ansvar som följer av den lagen fullt ut när det gäller redovisning.

Bestämmelser om redovisning finns i 35–38 §§. Av 37 § följer att en årsredovisning ska lämnas varje år och att den ska innehålla bl.a. en redovisning av resultatet. Riksdagsförvaltningen har emellertid inget ansvar för den verksamhet som bedrivs av nämnderna. Att förvaltningen ska redovisa deras resultat framstår mot den bakgrunden som mindre lämpligt. Det ansvaret bör i stället åvila nämnderna själva. Ett förslag av den innebörden lämnas i avsnitt 5.8. Eftersom nämnderna ska lämna en årlig verksamhetsredogörelse finns det inget behov av att Riksdagsförvaltningen redovisar nämndernas resultat i sin årsredovisning.

Frågan är då om det behöver göras någon ändring i ekonomiadministrationslagen. Här ska då inledningsvis påminnas om att det i lagen med instruktion för Riksdagsförvaltningen bör framgå att förvaltningen ska ombesörja de utbetalningar som följer av nämndernas beslut samt att förvaltningen ska sköta nämndernas ekonomiadministration. Vidare ska nämnderna själva redovisa sina resultat. Mot denna bakgrund skulle det kunna hävdas att innebörden av 1 § andra stycket ekonomiadministrationslagen kan anses vara att Riksdagsförvaltningen inte har något ansvar för nämndernas resultatredovisning. En sådan tolkning är dock inte självklar. Av tydlighetsskäl bör det därför uttryckligen framgå av ekonomiadministrationslagen att bestämmelsen om resultatredovisning inte ska gälla för Riksdagsförvaltningen i fråga om riksdagens nämndmyndigheter.

Remissinstanserna

Riksrevisionen konstaterar att den årliga revision som Riksrevisionen utför består av två delar. Dels granskas och bedöms om myndigheternas redovisning med underliggande räkenskaper är rättvisande, dels granskas om ledningen följer tillämpliga regler och särskilda beslut som påverkar årsredovis-

ningen. Enligt 3 § lagen (2002:1022) om revision av statlig verksamhet m.m. ska Riksrevisionen granska årsredovisningen för bl.a. Riksdagsförvaltningen. Förslaget i promemorian innebär att förvaltningens ansvar för redovisningen av nämndernas verksamhet begränsas till den finansiella redovisningen och alltså inte omfattar resultatredovisningen. Detta kommer att innebära en begränsning i Riksrevisionens möjligheter att bedriva årlig revision av riksdagens nämndmyndigheter. Riksrevisionen anser dock att den möjlighet som ges att genomföra den årliga revisionen är tillräcklig för att kunna ge en rättvisande bild, med hänsyn tagen till att den verksamhet som bedrivs av nämndmyndigheterna är av mindre omfattning. Den granskningsverksamhet som Riksrevisionen bedriver inom ramen för effektivitetsrevisionen torde också omfatta nämndmyndigheternas verksamhet även om någon sådan granskning hittills inte ägt rum.

Övriga remissinstanser har tillstyrkt eller inte haft några synpunkter på förslagen.

Riksdagsstyrelsens ställningstagande

Riksdagsstyrelsen delar utredarens bedömning, men gör följande överväganden.

Riksdagsstyrelsen lämnar inom ramen för denna framställning inte något förslag om instruktion för Partibidragsnämnden. Någon bestämmelse om skyldighet för nämnden att lämna en verksamhetsredogörelse till riksdagen föreslås därför heller inte. Mot denna bakgrund bör Riksdagsförvaltningen ha en skyldighet att alltjämt redovisa Partibidragsnämndens resultat. Den nämnden ska därför, till skillnad från övriga nämnder, inte undantas från det krav att redovisa resultat som enligt ekonomiadministrationslagen gäller för Riksdagsförvaltningen. Styrelsen föreslår att detta uttryckligen anges i det föreslagna 1 § 3 ekonomiadministrationslagen.

5.12.3 Kanslistöd

Riksdagsstyrelsens förslag

Riksdagsförvaltningens kanslistöd till riksdagens nämndmyndigheter ska regleras i en överenskommelse. Riksdagsförvaltningen får efter samråd med en nämndmyndighet träffa överenskommelse med en annan myndighet under riksdagen, en domstol eller en förvaltningsmyndighet som lyder under regeringen om att den myndigheten ska lämna kanslistöd till nämndmyndigheten.

När Riksdagsförvaltningen lämnar kanslistöd till riksdagens nämndmyndigheter ska förvaltningen beakta nämndmyndigheternas intresse av oberoende.

Gällande bestämmelser

Av 1 § första stycket 1 lagen (2011:745) med instruktion för Riksdagsförvaltningen följer att förvaltningen ska tillhandahålla resurser och stöd för – förutom exempelvis utskotten – övriga riksdagsorgans verksamhet. Av lagmotiven framgår att härmed också avses riksdagens nämnder. För Riksdagens arvodesnämnd, Nämnden för lön till riksdagens ombudsmän och riksrevisorerna, Statsrådsarvodesnämnden, Valprövningsnämnden och Riksdagens överklagandenämnd finns ingen reglering av frågan om vilken myndighet som svarar för kanslistödet.

Utredarens överväganden och förslag

Utgångspunkten för hur kanslistödet ska utformas och vilken omfattning det ska ha måste enligt utredarens uppfattning vara att det är nämndernas sekreterare, föredragande, m.fl. som svarar för kansligöromålen i nämnderna. I praktiken är nämnderna dock beroende av stöd och service i flera avseenden.

Nämnderna får redan i dag stöd från Riksdagsförvaltningen som i huvudsak svarar mot deras behov. Visst ytterligare stöd bör dock lämnas, bl.a. bör den externa informationen om nämnderna förbättras. Vidare bör nämnderna kunna använda riksdagens lokaler för sina sammanträden och de bör tillhandahållas kopieringspapper, kuvert och frimärken. Kanslistödet bör också kunna omfatta att ta hand om allmänna handlingar för en nämnds räkning, antingen permanent eller tillfälligt när behov uppkommer. Riksdagsförvaltningen bör också, vilket i dag redan sker avseende vissa nämnder, kunna bistå nämnderna med diarieföring av allmänna handlingar.

Behovet av stöd varierar mellan nämnderna. Frågan om kanslistödets innehåll och form lämpar sig således inte för en författningsreglering. En mer ändamålsenlig lösning är att stödet regleras genom överenskommelser mellan berörd nämnd och Riksdagsförvaltningen. Det bör vidare finnas en möjlighet för Riksdagsförvaltningen att överlåta ansvaret på någon annan myndighet. En sådan överenskommelse bör kunna ingås med en myndighet under riksdagen, en domstol eller en förvaltningsmyndighet under regeringen. Innan Riksdagsförvaltningen ingår en sådan överenskommelse bör samråd ske med den nämnd som berörs. För att förvaltningen ska kunna ingå en sådan överenskommelse med en annan myndighet bör frågan regleras i lag och då lämpligen i lagen med instruktion för Riksdagsförvaltningen.

I syfte att säkerställa att nämnderna får det stöd de behöver av Riksdagsförvaltningen bör det inrättas en funktion för nämndsamordning hos Riksdagsförvaltningen. Bestämmelser om en sådan samordningsfunktion kan tas in i en föreskrift som meddelas av Riksdagsförvaltningen.

Det bör i instruktionen för Riksdagsförvaltningen föras in en bestämmelse med innebörden att förvaltningen, när den lämnar kanslistöd, ska beakta nämndens intresse av oberoende. Behovet av en sådan bestämmelse skulle kunna ifrågasättas eftersom det framstår som osannolikt att Riksdagsförvaltningen skulle ha något intresse av att inkräkta på nämndernas oberoende. I de avseenden som nu är aktuella rör det sig dessutom inte om nämndernas kärn-

uppgifter varför behovet av en särskild reglering också av det skälet kan ifrågasättas. Samtidigt ska betydelsen av en bestämmelse av angivet slag inte underskattas. Den markerar att nämnderna ska vara oberoende. I sammanhanget kan det också påpekas att en liknande bestämmelse finns i 1 § andra stycket förordningen (2007:1073) med instruktion för Domstolsverket. Enligt den bestämmelsen ska verket i sitt arbete med att ge administrativt stöd åt domstolarna iakttä deras självständighet enligt regeringsformen.

Remissinstanserna

Statsrådsarvodesnämnden instämmer i bedömningen att det mest ändamålsenliga är att respektive nämnd träffar en överenskommelse med Riksdagsförvaltningen för att fastställa formen och innehållet för det kanslistöd som nämnden behöver.

Nämnden för lön till riksdagens ombudsmän och riksrevisorerna välkomnar att det föreslås tydligare regler om vilket stöd nämnderna kan räkna med från Riksdagsförvaltningen. Kvarstående problem kan lösas genom de överenskommelser om kanslistöd som föreslås. Det är också positivt att det föreslås en funktion för samordning av stödet till riksdagens nämndmyndigheter.

Övriga remissinstanser har tillstyrkt eller inte haft några synpunkter på förslagen.

Riksdagsstyrelsens ställningstagande

Riksdagsstyrelsen finner på av utredaren angivna grunder att förslaget bör genomföras. Det innebär att regleringen även bör omfatta Partibidragsnämnden.

5.12.4 Arkivfrågor

Riksdagsstyrelsens förslag

I arkivlagen (1990:782) införs en bestämmelse som upplyser om att det i fråga om överlämnande av allmänna handlingar finns särskilda bestämmelser för myndigheter under riksdagen.

Gällande bestämmelser

I arkivlagen (1990:782) finns bestämmelser som är tillämpliga på alla statliga myndigheter. I 6 § 2 föreskrivs att det ska upprättas en arkivbeskrivning och en arkivförteckning. Här ska också nämnas 12 § som innebär att en statlig myndighet inte får avhända sig allmänna handlingar i andra fall än de som anges i arkivlagen. Det får dock därutöver ske med stöd i lag eller på vissa andra sätt som saknar praktiskt betydelse här. Enligt 6 § första stycket förordningen (2009:1593) med instruktion för Riksarkivet framgår bl.a. att arkivet får ta emot arkivhandlingar från riksdagen och dess verk.

För riksdagens myndigheter finns bestämmelser i Riksdagsförvaltningens föreskrift (RFS 2004:4) om arkiv och gallring för riksdagen och dess organ.

Föreskriften är inte tillämplig på Riksbanken och Riksrevisionen. Bestämmelserna innebär bl.a. att det ska finnas dokumenthanteringsplaner samt diarie- och dossierplaner (14 §) samt att arkiv ska överlämnas till riksdagens arkiv och registratur varvid ansvaret för handlingarna övergår dit (18 §).

Utredarens överväganden och förslag

Bestämmelsen om dokumenthanteringsplaner m.m. i Riksdagsförvaltningens föreskrift fyller samma funktion som bestämmelserna i arkivlagen om arkivbeskrivning och arkivförteckning. Såvitt känt har dock endast några av nämnderna dokumenthanteringsplaner samt diarie- och dossierplaner. Det tycks bero på att nämnderna saknar kunskap om innehållet i föreskriften. Något behov av ytterligare författningsreglering finns enligt utredaren dock inte i denna del.

Bestämmelsen i 12 § arkivlagen ger inte stöd för att riksdagens nämndmyndigheter lämnar över sina allmänna handlingar till riksdagens arkiv och registratur. Ett sådant stöd finns dock i den ovan angivna föreskriften om arkiv och gallring för riksdagen och dess organ. Denna ordning innebär att det kan förefalla oklart vad som gäller. Det bör klargöras att riksdagens nämndmyndigheter kan lämna ifrån sig allmänna handlingar till en annan myndighet som förvarar nämndens arkiv. Frågan blir då hur det bör ske. En lösning är att placera en bestämmelse om detta i arkivlagen. Ett alternativ skulle möjligen kunna vara att regler i stället placeras i lagen med instruktion för Riksdagsförvaltningen.

För en reglering i arkivlagen talar att 12 § i den lagen närmast ger intryck av att uttömmande reglera i vilken utsträckning en myndighet får avhända sig allmänna handlingar. Med en reglering i arkivlagen åstadkommer man alltså en sammanhållen reglering. Här ska också framhållas att det i lagen med instruktion för Riksdagsförvaltningen inte rimligen bör införas bestämmelser som i praktiken riktar sig till riksdagens nämndmyndigheter.

Sammantaget anser utredaren att det bör göras ett tillägg i arkivlagen. Regleringen bör utformas så att den informerar om att särskilda bestämmelser gäller för myndigheter under riksdagen.

Remissinstanserna

Remissinstanserna har inte haft några synpunkter på förslaget.

Riksdagsstyrelsens ställningstagande

Riksdagsstyrelsen föreslår att utredarens förslag genomförs. Regleringen bör därför gälla även Partibidragsnämnden.

5.13 Ikraftträdande och övergångsbestämmelser

Riksdagsstyrelsens förslag

Lagändringarna träder i kraft den 1 januari 2013.

Bestämmelserna i nämndmyndigheternas instruktioner som tar sikte på verksamhetsredogörelser tillämpas första gången i fråga om verksamhetsåret 2013.

Från och med budgetåret 2013 ska Riksdagsförvaltningen, med undantag för Partibidragsnämnden, inte längre redovisa resultatet för riksdagens nämndmyndigheter.

Riksdagsstyrelsens överväganden och förslag

Det finns flera skäl som talar för att samtliga författningsändringar bör träda i kraft den 1 januari 2013.

Förslaget till ändringar i lagen (1989:185) om arvoden m.m. för uppdrag inom riksdagen, dess myndigheter och organ innebär att årsarvode ska betalas i vissa fall. Det är därför lämpligt att de lagändringarna träder i kraft vid ett årsskifte. Det kan tidigast bli fråga om den 1 januari 2013. Dessutom innebär förslagen bl.a. att befintliga instruktionsförfattningar ska ersättas med nya. I de författningar som föreslås bli upphävda finns bestämmelser som ger författningsstöd för att betala ersättning till ledamöter. Dessa författningar måste åtminstone i fråga om ersättningarna fortsätta att gälla till dess att ändringarna i arvodeslagen träder i kraft.

Härtill kommer att nämndmyndigheterna föreslås bli skyldiga att lämna en verksamhetsredogörelse och att Riksdagsförvaltningen inte längre ska redovisa nämndernas resultat, med undantag för Partibidragsnämnden. Bestämmelserna i dessa delar bör lämpligen träda i kraft vid ett årsskifte.

Samtliga förslag bör alltså träda i kraft den 1 januari 2013. Det kollektivavtal som innehåller bestämmelser om arvode till nämndernas sekreterare m.fl. bör med en sådan framförhållning kunna omförhandlas i sådan tid att en dubbelreglering undviks.

Även om de nya bestämmelserna träder i kraft den 1 januari 2013 finns det inget som hindrar att Riksdagsförvaltningen före ikraftträdandet tar upp frågan om nämndernas resursbehov för budgetåret 2013.

Från och med budgetåret 2013 föreslås nämnderna redovisa sitt resultat. I praktiken betyder det att de första verksamhetsredogörelserna kommer att lämnas till riksdagen i februari 2014. Av tydlighetsskäl bör en övergångsbestämmelse av denna innebörd tas in i de nya instruktionerna samt i ekonomistyrningslagen. Riksdagsförvaltningen kommer, som anmärkts ovan, dock alltjämt vara skyldig att redovisa Partibidragsnämndens resultat.

Riksdagsstyrelsen lämnar inte något förslag om en instruktion för Partibidragsnämnden. De ändringar som föreslagits i lagen (2011:745) med instrukt-

ion för Riksdagsförvaltningen i syfte att klarlägga ansvarsfördelningen mellan förvaltningen och nämnderna bör dock gälla även Partibidragsnämnden.

5.14 Övriga författningsändringar

Riksdagsstyrelsens förslag

Upplysningsbestämmelserna som rör sammansättning och arvodering i Riksdagens överklagandenämnd, som nu finns i lagen (1989:186) om överklagande av administrativa beslut av Riksdagsförvaltningen och riksdagens myndigheter, upphävs.

Bestämmelserna om ersättning för inkomstförlust i lagen (1989:185) om arvoden m.m. för uppdrag inom riksdagen, dess myndigheter och organ anpassas så att även de som har uppdrag hos riksdagens nämndmyndigheter har rätt till sådan ersättning.

Flera paragrafer i lagen (1994:1065) om ekonomiska villkor för riksdagens ledamöter – som innehåller hänvisningar till lagen om arvoden m.m. inom riksdagen, dess myndigheter och organ – justeras.

Riksdagsstyrelsens överväganden och förslag

De förslag som lämnats i det föregående medför behov av vissa följdändringar.

Följdändringar krävs i lagen (1989:186) om överklagande av administrativa beslut av Riksdagsförvaltningen och riksdagens myndigheter. I 9 och 10 §§ finns bestämmelser om Riksdagens överklagandenämnds sammansättning, beslutförhållande och arvodering. Bestämmelser om detta bör i stället tas in i den föreslagna lagen med instruktion för Riksdagens överklagandenämnd. Befintliga regler kan därför upphävas.

I lagen (1989:185) om arvoden m.m. för uppdrag inom riksdagen, dess myndigheter och organ (arvodeslagen) finns bestämmelser om ersättning för inkomstförlust. De anknyter till ett par paragrafer som ändrats som en följd av att ersättning numera föreslås utgå i form av antingen årsarvode eller sammanträdesarvode. För att ersättning för inkomstförlust även i fortsättningen ska kunna betalas krävs en mindre justering i den angivna lagen.

I lagen (1994:1065) om ekonomiska villkor för riksdagens ledamöter (ersättningslagen) finns i flera paragrafer hänvisningar till arvodeslagen. Som en konsekvens av ändringarna i 1 § arvodeslagen behövs ändringar också i ersättningslagen.

6 Konsekvenser

Riksdagsstyrelsens bedömning

Förslagen i denna framställning förväntas endast leda till begränsade kostnadsökningar som belastar riksdagens förvaltningsanslag.

6.1 Ekonomiska konsekvenser

Förslagen innebär endast i begränsad utsträckning att nya arbetsuppgifter tillförs nämnderna eller Riksdagsförvaltningen.

Riksdagens nämnder föreslås få nya arbetsuppgifter enligt följande. Samtliga nämnder ska upprätta en arbetsordning. För att kunna utarbeta en sådan måste varje nämnd gå igenom sina rutiner. Upprättandet av en arbetsordning kräver en arbetsinsats initialt. Därefter bör endast ändringar i arbetsordningen föranleda arbetsinsatser.

En annan ny uppgift är att lämna en verksamhetsredogörelse. Man kan räkna med att den första redogörelsen kräver ett visst merarbete. Under därpå följande år kan den första verksamhetsredogörelsen användas som förebild. I ett längre perspektiv blir det knappast fråga om några större kostnader.

Det föreslås vidare att nämnderna ska ha i uppgift att fatta beslut i några ytterligare avseenden jämfört med vad som gäller i dag. Här handlar det bl.a. om arvode till nämndernas sekreterare.

När det gäller Riksdagsförvaltningen kan det konstateras att förvaltningen redan i dag lämnar kanslistöd till nämnderna. Effekterna av förslagen blir delvis beroende av i vilken utsträckning nämnderna kommer att använda kanslistöd. Några mer omfattande förändringar i förhållande till den situation som gäller i dag kan dock inte förutses. Den föreslagna samordningsfunktionen för nämnderna kan läggas på någon redan befintlig enhet inom Riksdagsförvaltningen.

Sammantaget innebär det som sagts nu att en viss mindre kostnadsökning blir följd av de nu lämnade förslagen. En del av denna kostnadsökning är en följd av en viss ökning av arbetsbördan för nämndernas sekreterare. För ledamöternas del ligger kostnadsökningen i de nya arvodesbelopp som föreslås.

6.2 Övriga konsekvenser

Det föreslås bl.a. att arvode till sekreterare ska bestämmas av nämnderna själva. Det kollektivavtal som nu finns bör därför omförhandlas så att det inte längre tar upp de uppdragstagare som omfattas av detta förslag.

7 Författningskommentar

7.1 Förslag till lag med instruktion för Valprövningsnämnden

Uppgifter m.m.

1 §

Paragrafen handlar om Valprövningsnämndens uppgifter m.m. Övervägandena finns i avsnitt 5.3. Av bestämmelsen i första stycket framgår i vilka författningar det finns bestämmelser om nämndens uppgifter. Den överensstämmer i huvudsak med 1 § i den tidigare lagen (1974:1037) med instruktion för Valprövningsnämnden. Bestämmelsen anger dock uttryckligen vilka lagar – förutom regeringsformen och riksdagsordningen – som innehåller bestämmelser om nämndens uppgifter.

Genom bestämmelsen i andra stycket klargörs att nämnden är en myndighet under riksdagen.

Ledning

2 §

Paragrafen handlar om nämndens ledningsform. Övervägandena finns i avsnitt 5.4.1. Innebörden av bestämmelsen är att det är nämnden som kollektivt som ansvarar för ledningen av myndigheten.

Sammansättning

3 §

Paragrafen handlar om nämndens sammansättning. Övervägandena finns i avsnitt 5.4.2. Bestämmelsen motsvarar delvis 1 § i den tidigare lagen med instruktion för Valprövningsnämnden. Närmare bestämmelser om nämndens sammansättning och om val till nämnden finns i den angivna bestämmelsen i regeringsformen och i 8 kap. 2 § riksdagsordningen.

Ledningens ansvar

4 §

Paragrafen reglerar vissa delar av ledningsansvaret. Övervägandena finns i avsnitt 5.4.3. Bestämmelsen i första stycket reglerar nämndens verksamhetsansvar. Nämndens verksamhetsansvar är begränsat på det ekonomiadministrativa området. Bestämmelser som lägger huvuddelen av det ansvaret på Riksdagsförvaltningen finns i 2 § första stycket 7 och 8 lagen (2011:745) med instruktion för Riksdagsförvaltningen, jfr dock 1 § tredje stycket lagen

(2006:999) med ekonomiadministrativa bestämmelser m.m. för riksdagsförvaltningen, Riksdagens ombudsmän och Riksrevisionen.

I andra stycket anges den närmare innebörden av verksamhetsansvaret. Regleringen överensstämmer i huvudsak med vad som gäller för myndigheter under regeringen. En skillnad är dock att nämnden endast svarar för redovisning av sitt resultat. Den finansiella redovisningen sköts av Riksdagsförvaltningen, vilket följer av de nyss nämnda bestämmelserna.

Arbetsordning

5 §

Paragrafen innehåller ett krav på arbetsordning. Övervägandena finns i avsnitt 5.4.5. Bestämmelsen innebär att nämnden ska ha en arbetsordning. Uppgiften att besluta om arbetsordning är en del av ledningsansvaret och kan inte delegeras. Bestämmelsen motsvarar i huvudsak 6 § i den tidigare lagen med instruktion för Valprövningsnämnden. I förhållande till den äldre bestämmelsen har en språklig modernisering skett.

Delegering

6 §

Paragrafen handlar om delegering. Övervägandena finns i avsnitt 5.5. Bestämmelsen i första stycket anger vad som menas med delegering.

Av andra stycket framgår vilka slags beslut som kan delegeras till ordföranden, ersättaren för ordföranden, sekreteraren, föredraganden eller någon som utför kansligöromål för nämnden. Den motsvarar i huvudsak 6 § i den tidigare lagen med instruktion för Valprövningsnämnden. Med stöd av första punkten kan delegering ske av rätten att fatta beslut och vidta andra åtgärder som behövs för beredningen av ett ärende, t.ex. att kommunicera skrifter. Med stöd av andra punkten kan delegering ske i fråga om remisser. Beslutsfattande som innebär prövning i sak av överklaganden och beslut om arbetsordning kan inte delegeras.

I det tredje stycket finns en bestämmelse som medger att nämnden delegerar rätten att fatta beslut om avskrivning efter återkallelse till ordföranden eller ersättaren för ordföranden.

Bestämmelsen i fjärde stycket innebär att beslutsfattande i fråga om utlämnande av allmänna handlingar kan delegeras till någon som är anställd hos en värdmyndighet. Delegering kan ske till en på förhand angiven person eller en funktion hos den andra myndigheten. Den som efter en sådan delegering fattar beslut med anledning av en begäran om att få ta del av en allmän handling fattar beslutet i nämndens namn.

Ärendenas handläggning

7 §

Paragrafen anger när nämnden ska sammanträda. Övervägandena finns i avsnitt 5.6.6. Bestämmelsen motsvarar 2 § i den tidigare lagen med instruktion för Valprövningsnämnden men har moderniserats språkligt.

8 §

Paragrafen handlar om experthjälp. Övervägandena finns i avsnitt 5.6.1.

Bestämmelsen innebär att nämnden alltid har rätt att anlita experter om det behövs för att nämnden ska kunna fullgöra sina uppgifter. Bestämmelsen motsvarar delvis 3 § i den tidigare lagen med instruktion för Valprövningsnämnden.

9 §

Paragrafen handlar om beslutsfattandet i nämnden. Övervägandena finns i avsnitten 5.6.4 och 5.6.6. I första stycket finns en bestämmelse som anger var frågan om beslutförhet är reglerad.

Bestämmelsen i andra stycket klargör vad som gäller när nämnden inte är enig. Den motsvarar 5 § i den tidigare lagen med instruktion för Valprövningsnämnden.

10 §

Paragrafen handlar om s.k. per capsulambeslut. Övervägandena finns i avsnitt 5.6.2. Bestämmelsen innebär att nämnden får avgöra ärenden utan att sammanträda. Vid sådant beslutsfattande gäller sedvanliga regler om beslutförhet. Möjligheten att fatta beslut på detta sätt bör inte användas om det inte råder enighet om beslutet.

Beslutsfattande enligt denna paragraf förutsätter inte – till skillnad från den generella regleringen i myndighetsförordningen – att saken är brådskande. Det ligger dock i sakens natur att det ofta är i sådana fall som per capsulambeslut kan vara ändamålsenliga. Frågan om ifall beslut ska fattas utan sammanträde eller inte är ytterst en fråga om huruvida det är lämpligt att saken avgörs på det sättet.

11 §

Paragrafen handlar om dokumentation av beslut. Övervägandena finns i avsnitt 5.6.3.

Bestämmelsen innebär att nämnden ska dokumentera beslut som fattas. I bestämmelsen anges vilka krav som ställs på en sådan handling. Det finns inget som hindrar att beslutet dokumenteras elektroniskt om nämnden har möjlighet till det.

12 §

Paragrafen handlar om underrättelse om vissa beslut. Övervägandena finns i avsnitt 5.6.5. Det anslag som kan påverkas av beslut av nämnden är med nuvarande anslagsbeteckning Riksdagens förvaltningsanslag (utgiftsområde 1). Bestämmelsen innebär att nämnden ska underrätta Riksdagsförvaltningen om sådana beslut som innebär att anslaget tas i anspråk. Bestämmelsen tar bl.a. sikte på beslut som rör arvode till sekreterare och föredragande.

Årlig verksamhetsredogörelse

13 §

Paragrafen handlar om nämndens resultatredovisning. Övervägandena finns i avsnitt 5.8. Bestämmelsen anger när och till vilket organ verksamhetsredogörelsen ska lämnas. Tidpunkten överensstämmer med vad som gäller för andra myndigheter som lämnar årsredovisning eller verksamhetsredogörelse.

När det gäller innehållet i verksamhetsredogörelsen ställer bestämmelsen inte upp några särskilda krav. En verksamhetsredogörelse bör dock innehålla uppgifter om nämndens arbetsuppgifter, ledamöter, hur verksamheten bedrivs och de övriga upplysningar som behövs för att ge en rättvisande bild av verksamheten.

Organisation

14 §

Paragrafen handlar om förordnande av sekreterare, se beskrivningen av gällande bestämmelser i avsnitt 5.9. Den motsvarar i huvudsak 3 § första meningen i den tidigare lagen med instruktion för Valprovsnämnden.

Bestämmelsen innebär att det är nämndens ansvar att se till att det finns en sekreterare.

Uppgiften att fatta beslut om sekreterare kan delegeras till ordföranden. Bestämmelsen innehåller inga anvisningar i frågan ifall om förordnanden ska ges för en begränsad tid eller inte. Det är nämnden som avgör den saken. Om nämnden har behov av det kan tillfälliga sekreterare utses.

Ersättningsfrågor

15 §

Paragrafen handlar om arvoden. Övervägandena finns i avsnitten 5.10.1 och 5.10.2.

Bestämmelsen i första stycket anger var frågan om arvode till ledamöter är reglerad. I den angivna lagen finns en reglering som innebär att arvodet är knutet till det arvode som betalas till riksdagsledamöter. Bestämmelsen motsvarar 8 § i den tidigare lagen med instruktion för Valprovsnämnden.

Av andra stycket framgår att det är nämnden som ska fatta beslut om arvode till sekreterare och andra som tjänstgör hos nämnden. Uppgiften kan

delegeras till ordföranden. Bestämmelsen motsvarar 3 § andra meningen i den tidigare lagen med instruktion för Valprövningsnämnden.

16 §

Paragrafen handlar om ersättning för resekostnader. Övervägandena finns i avsnitt 5.10.4. Bestämmelsen innebär att reseersättning ska lämnas i enlighet med vad som gäller för anställda vid Riksdagsförvaltningen. Bestämmelser om sådan ersättning finns i 3 kap. i det allmänna löne- och förmånsavtalet för riksdagen och dess myndigheter (RALF-T). För ledamöter av Valprövningsnämnden som också är riksdagsledamöter ska ersättningen samordnas med den ersättning som lämnas enligt lagen (1994:1065) om ekonomiska villkor för riksdagens ledamöter.

17 §

Paragrafen handlar om ersättning för inställelse hos nämnden. Den motsvarar 4 § i den tidigare lagen med instruktion för Valprövningsnämnden. Övervägandena finns i avsnitt 5.10.5.

Bestämmelsen innebär att ersättning kan betalas med ett skäligt belopp till den som kallats till nämnden. Någon ändring i sak är inte avsedd i förhållande till den tidigare bestämmelsen. Beslut om ersättning kan överklagas, se 19 §.

Överklagande

18 §

Paragrafen innehåller upplysningar om vad som gäller i fråga om överklagande av vissa beslut. Övervägandena finns i avsnitten 5.11.2 och 5.11.3.

Bestämmelsen i första stycket tar sikte på beslut i nämndens kärnverksamhet. Av bestämmelserna i den lag som anges i andra stycket framgår att beslut som innebär avslag på en begäran om att få ta del av en allmän handling överklagas hos Högsta förvaltningsdomstolen eller hos Riksdagens överklagandenämnd.

19 §

Paragrafen handlar om överklagande av beslut om ersättning för inställelse. Övervägandena finns i avsnitt 5.11.4.

Bestämmelsen innebär att beslut om ersättning för inställelse överklagas hos allmän förvaltningsdomstol. I första instans prövas överklagandet hos förvaltningsrätten. Av bestämmelsen framgår också att det krävs prövningstillstånd för att kammarrätten ska ta upp ett överklagande av förvaltningsrättens avgörande. Grunderna för att meddela prövningstillstånd framgår av 34 a § förvaltningsprocesslagen (1971:291).

7.2 Förslag till lag med instruktion för Statsrådsarvodesnämnden

Uppgifter m.m.

1 §

Paragrafen handlar om Statsrådsarvodesnämndens uppgifter m.m. Övervägandena finns i avsnitt 5.3.

Bestämmelsen anger nämndens uppgifter och klargör att den är en myndighet under riksdagen. Den motsvarar 1 § i den tidigare lagen (1993:1427) med instruktion för Statsrådsarvodesnämnden.

Ledning

2 §

Paragrafen handlar om nämndens ledningsform. Övervägandena finns i avsnitt 5.4.1. Innebörden av bestämmelsen är att det är nämnden som kollektivt som ansvarar för ledningen av myndigheten.

Sammansättning

3 §

Paragrafen handlar om nämndens sammansättning. Övervägandena finns i avsnitt 5.4.2. Bestämmelsen motsvarar 2 § i den tidigare lagen med instruktion för Statsrådsarvodesnämnden. Av den åsyftade bestämmelsen i riksdagsordningen framgår också hur valet av ledamöter ska gå till.

Ledningens ansvar

4 §

Paragrafen reglerar vissa delar av ledningsansvaret. Övervägandena finns i avsnitt 5.4.3. Bestämmelsen i första stycket reglerar nämndens verksamhetsansvar. Nämndens verksamhetsansvar är begränsat på det ekonomiadministrativa området. Bestämmelser som lägger huvuddelen av det ansvaret på Riksdagsförvaltningen finns i 2 § första stycket 7 och 8 lagen med instruktion för Riksdagsförvaltningen, jfr dock 1 § tredje stycket lagen med ekonomiadministrativa bestämmelser m.m. för riksdagsförvaltningen, Riksdagens ombudsmän och Riksrevisionen.

I andra stycket anges den närmare innebörden av verksamhetsansvaret. Regleringen överensstämmer i huvudsak med vad som gäller för myndigheter under regeringen. En skillnad är dock att nämnden endast svarar för redovisning av sitt resultat. Den finansiella redovisningen sköts av Riksdagsförvaltningen, vilket följer av de nyss nämnda bestämmelserna.

Arbetsordning

5 §

Paragrafen innehåller ett krav på arbetsordning. Övervägandena finns i avsnitt 5.4.5. Bestämmelsen innebär att nämnden ska ha en arbetsordning. Uppgiften att besluta om arbetsordning är en del av ledningsansvaret och kan inte delegeras. Bestämmelsen motsvarar delvis 4 § tredje stycket i den tidigare lagen med instruktion för Statsrådsarvodesnämnden. Den bestämmelsen innebar dock endast att arbetsordningen fick innehålla föreskrifter om delegering i viss utsträckning. Till skillnad från vad som gällde enligt den äldre bestämmelsen är nämnden skyldig att ha en arbetsordning.

Delegering

6 §

Paragrafen handlar om delegering. Övervägandena finns i avsnitt 5.5. Bestämmelsen i första stycket anger vad som menas med delegering.

Av andra stycket framgår vilka slags beslut som kan delegeras till ordföranden, sekreteraren eller någon som utför kansligöromål för nämnden. Den motsvarar i huvudsak 4 § tredje stycket i den tidigare lagen med instruktion för Statsrådsarvodesnämnden. Med stöd av första punkten kan delegering ske av rätten att fatta beslut och vidta andra åtgärder som behövs för beredningen av ett ärende, t.ex. att kommunicera skrifter. Med stöd av andra punkten kan delegering ske i fråga om remisser. Beslutsfattande som innebär prövning i sak av förmaner till statsråden och beslut om arbetsordning kan inte delegeras.

Bestämmelsen i tredje stycket innebär att beslutsfattande i fråga om utlämnande av allmänna handlingar kan delegeras till någon som är anställd hos en värdmyndighet. Delegering kan ske till en på förhand angiven person eller en funktion hos den andra myndigheten. Den som efter en sådan delegering fattar beslut med anledning av en begäran om att få ta del av en allmän handling fattar beslutet i nämndens namn.

Ärendenas handläggning

7 §

Paragrafen handlar om beslutförhet m.m. Övervägandena finns i avsnitt 5.6.6. Bestämmelsen motsvarar 4 § första och andra styckena i den tidigare lagen med instruktion för Statsrådsarvodesnämnden. Kravet på att alla ledamöter ska vara närvarande gäller i alla ärenden där nämnden ska fatta beslut och beslutsfattandet inte delegerats.

8 §

Paragrafen handlar om experthjälp. Övervägandena finns i avsnitt 5.6.1.

Bestämmelsen innebär att nämnden alltid har rätt att anlita experter om det behövs för att nämnden ska kunna fullgöra sina uppgifter.

9 §

Paragrafen handlar om s.k. per capsulambeslut. Övervägandena finns i avsnitt 5.6.2. Bestämmelsen innebär att nämnden får avgöra ärenden utan att sammanträda. Vid sådant beslutsfattande gäller sedvanliga regler om beslutförhet. Möjligheten att fatta beslut på detta sätt bör inte användas om det inte råder enighet om beslutet.

Beslutsfattande enligt denna paragraf förutsätter inte – till skillnad från den generella regleringen i myndighetsförordningen – att saken är bråds-kande. Det ligger dock i sakens natur att det ofta är i sådana fall som per capsulambeslut kan vara ändamålsenliga. Frågan om ifall beslut ska fattas utan sammanträde eller inte är ytterst en fråga om huruvida det är lämpligt att saken avgörs på det sättet.

10 §

Paragrafen handlar om dokumentation av beslut. Övervägandena finns i avsnitt 5.6.3. Bestämmelsen innebär att nämnden ska dokumentera beslut som fattas. I bestämmelsen anges vilka krav som ställs på en sådan handling. Det finns inget som hindrar att beslutet dokumenteras elektroniskt om nämnden har möjlighet till det.

11 §

Paragrafen handlar om underrättelse om vissa beslut. Övervägandena finns i avsnitt 5.6.5. Bestämmelsen innebär att nämnden ska underrätta Riksdagsförvaltningen om sådana beslut som innebär att anslaget 2:2 Riksdagens förvaltningsanslag (utgiftsområde 1) tas i anspråk. Det gäller exempelvis beslut som rör arvode till sekreterare och föredragande. När det gäller beslut som rör statsrådets arvode ska Regeringskansliet underrättas eftersom kostnaden för dessa arvoden belastar anslaget 4:1 Regeringskansliet m.m. (utgiftsområde 1).

Årlig verksamhetsredogörelse

12 §

Paragrafen handlar om nämndens resultatredovisning. Övervägandena finns i avsnitt 5.8. Bestämmelsen anger när och till vilket organ verksamhetsredogörelsen ska lämnas. Tidpunkten överensstämmer med vad som gäller för andra myndigheter som lämnar årsredovisning eller verksamhetsredogörelse.

När det gäller innehållet i verksamhetsredogörelsen ställer bestämmelsen inte upp några särskilda krav. En verksamhetsredogörelse bör dock innehålla uppgifter om nämndens arbetsuppgifter, ledamöter, hur verksamheten bedrivs och de övriga upplysningar som behövs för att ge en rättvisande bild av verksamheten.

Organisation

13 §

Paragrafen handlar om förordnande av sekreterare, se beskrivningen av gällande bestämmelser i avsnitt 5.9. Den motsvarar 3 § i den tidigare lagen med instruktion för Statsrådsarvodesnämnden.

Bestämmelsen innebär att det är nämndens ansvar att se till att det finns en sekreterare.

Uppgiften att fatta beslut om sekreterare kan delegeras till ordföranden. Bestämmelsen innehåller inga anvisningar i frågan om förordnanden ska ges för en begränsad tid eller inte. Det är nämnden som avgör den saken. Om nämnden har behov av det kan tillfälliga sekreterare utses.

Ersättningsfrågor

14 §

Paragrafen handlar om arvoden. Övervägandena finns i avsnitten 5.10.1 och 5.10.2.

Bestämmelsen i första stycket anger var frågan om arvode till ledamöter är reglerad. I den angivna lagen finns en reglering som innebär att arvodet är knutet till det arvode som utgår till riksdagsledamöter.

Av andra stycket framgår att det är nämnden som ska fatta beslut om arvode till sekreteraren och andra som tjänstgör hos nämnden. Uppgiften kan delegeras till ordföranden.

15 §

Paragrafen handlar om ersättning för resekostnader. Övervägandena finns i avsnitt 5.10.4. Bestämmelsen innebär att reseersättning ska lämnas i enlighet med vad som gäller för anställda vid Riksdagsförvaltningen. Bestämmelser om sådan ersättning finns i 3 kap. i det allmänna löne- och förmånsavtalet för riksdagen och dess myndigheter (RALF-T).

Överklagande

16 §

Paragrafen innehåller upplysningar om vad som gäller i fråga om överklagande av vissa beslut. Övervägandena finns i avsnitten 5.11.2 och 5.11.3.

Bestämmelsen i första stycket tar sikte på beslut i nämndens kärnverksamhet. Den materiella regleringen av överklagandeförbudet fanns tidigare i 5 § i den nu upphävda lagen med instruktion för Statsrådsarvodesnämnden. Överklagandeförbudet är numera infört i lagen om arvoden till statsråden m.m.

Av bestämmelserna i den lag som nämns i andra stycket framgår att beslut som innebär avslag på en begäran om att få ta del av en allmän handling överklagas hos Högsta förvaltningsdomstolen eller hos Riksdagens överklagandenämnd.

7.3 Förslag till lag med instruktion för Nämnden för lön till riksdagens ombudsmän och riksrevisorerna

Uppgifter m.m.

1 §

Paragrafen handlar om nämndens uppgifter m.m. Övervägandena finns i avsnitt 5.3. Bestämmelsen anger vilka uppgifter nämnden har och klargör att den är en myndighet under riksdagen. Bestämmelsen motsvarar 1 § i den tidigare lagen (2002:1024) om lön till riksdagens ombudsmän och riksrevisorerna.

Ledning

2 §

Paragrafen handlar om nämndens ledningsform. Övervägandena finns i avsnitt 5.4.1. Innebörden av bestämmelsen är att det är nämnden som kollektivt som ansvarar för ledningen av myndigheten.

Sammansättning

3 §

Paragrafen handlar om nämndens sammansättning. Övervägandena finns i avsnitt 5.4.2. Bestämmelsen motsvarar 2 § i den tidigare lagen om lön till riksdagens ombudsmän och riksrevisorerna. Av den åsyftade bestämmelsen i riksdagsordningen framgår också hur valet av ledamöter ska gå till.

Ledningens ansvar

4 §

Paragrafen reglerar vissa delar av ledningsansvaret. Övervägandena finns i avsnitt 5.4.3. Bestämmelsen i första stycket reglerar nämndens verksamhetsansvar. Nämndens verksamhetsansvar är begränsat på det ekonomiska området. Bestämmelser som lägger huvuddelen av det ansvaret på Riksdagsförvaltningen finns i 2 § första stycket 7 och 8 lagen med instruktion för Riksdagsförvaltningen, jfr dock 1 § tredje stycket lagen med ekonomiska bestämmelser m.m. för riksdagsförvaltningen, Riksdagens ombudsmän och Riksrevisionen.

I andra stycket anges den närmare innebörden av verksamhetsansvaret. Regleringen överensstämmer i huvudsak med vad som gäller för myndigheter under regeringen. En skillnad är dock att nämnden endast svarar för redovisning av sitt resultat. Den finansiella redovisningen sköts av Riksdagsförvaltningen, vilket följer av de nyss nämnda bestämmelserna.

Arbetsordning

5 §

Paragrafen innehåller ett krav på arbetsordning. Övervägandena finns i avsnitt 5.4.5. Bestämmelsen innebär att nämnden ska ha en arbetsordning. Uppgiften att besluta om arbetsordning är en del av ledningsansvaret och kan inte delegeras. Bestämmelsen motsvarar delvis 4 § tredje stycket i den tidigare lagen om lön till riksdagens ombudsmän och riksrevisorerna. Den bestämmelsen innebär dock endast att arbetsordningen fick innehålla föreskrifter om delegering i viss utsträckning. Till skillnad från vad som gällde enligt den äldre bestämmelsen är nämnden skyldig att ha en arbetsordning.

Delegering

6 §

Paragrafen handlar om delegering. Övervägandena finns i avsnitt 5.5. Bestämmelsen i första stycket anger vad som menas med delegering.

Av andra stycket framgår vilka slags beslut som kan delegeras till ordföranden, sekreteraren eller någon som utför kansligöromål för nämnden. Den motsvarar delvis 4 § tredje stycket i den tidigare lagen om lön till riksdagens ombudsmän och riksrevisorerna. Med stöd av första punkten kan delegering ske av rätten att fatta beslut och vidta andra åtgärder som behövs för beredningen av ett ärende, t.ex. att kommunicera skrifter. Med stöd av andra punkten kan delegering ske i fråga om remisser. Beslutsfattande som innebär prövning i sak av förmaner till justitieombudsmännen och riksrevisorerna samt beslut om arbetsordning kan inte delegeras.

Bestämmelsen i tredje stycket innebär att beslutsfattande som gäller utlämnande av allmänna handlingar kan delegeras till någon som är anställd hos en värmyndighet. Delegering kan ske till en på förhand angiven person eller en funktion hos den andra myndigheten. Den som efter en sådan delegering fattar beslut med anledning av en begäran om att få ta del av en allmän handling fattar beslutet i nämndens namn.

Ärendenas handläggning

7 §

Paragrafen handlar om beslutförhet m.m. Övervägandena finns i avsnitt 5.6.6. Bestämmelsen motsvarar 4 § första och andra stycket i den tidigare lagen om lön till riksdagens ombudsmän och riksrevisorerna. Kravet på att alla ledamöter ska vara närvarande gäller i alla ärenden där nämnden ska fatta beslut och beslutsfattandet inte delegerats.

8 §

Paragrafen handlar om experthjälp. Övervägandena finns i avsnitt 5.6.1.

Bestämmelsen innebär att nämnden alltid har rätt att anlita experter om det behövs för att nämnden ska kunna fullgöra sina uppgifter.

9 §

Paragrafen handlar om s.k. per capsulambeslut. Övervägandena finns i avsnitt 5.6.2. Bestämmelsen innebär att nämnden får avgöra ärenden utan att sammanträda. Vid sådant beslutsfattande gäller sedvanliga regler om beslutförhet. Möjligheten att fatta beslut på detta sätt bör inte användas om det inte råder enighet om beslutet.

Beslutsfattande enligt denna paragraf förutsätter inte – till skillnad från den generella regleringen i myndighetsförordningen – att saken är brådskande. Det ligger dock i sakens natur att det ofta är i sådana fall som per capsulambeslut kan vara ändamålsenliga. Frågan om ifall beslut ska fattas utan sammanträde eller inte är ytterst en fråga om huruvida det är lämpligt att saken avgörs på det sättet.

10 §

Paragrafen handlar om dokumentation av beslut. Övervägandena finns i avsnitt 5.6.3. Bestämmelsen innebär att nämnden ska dokumentera beslut som fattas. I bestämmelsen anges vilka krav som ställs på en sådan handling. Det finns inget som hindrar att beslutet dokumenteras elektroniskt om nämnden har möjlighet till det.

11 §

Paragrafen handlar om underrättelse om vissa beslut. Övervägandena finns i avsnitt 5.6.5. Bestämmelsen innebär att nämnden ska underrätta Riksdagsförvaltningen om sådana beslut som innebär att anslaget 2:2 Riksdagens förvaltningsanslag (utgiftsområde 1) tas i anspråk. Det gäller exempelvis beslut som rör arvode till sekreterare. När det gäller beslut som rör lön för justitieombudsmännen ska Riksdagens ombudsmän underrättas eftersom kostnaden för dessa löner belastar anslaget 2:4 Riksdagens ombudsmän, justitieombudsmännen (utgiftsområde 1). Beträffande beslut om lön för riksrevisorerna ska underrättelse lämnas till Riksrevisionen som anvisats anslaget 1:15 Riksrevisionen (utgiftsområde 2).

Årlig verksamhetsredogörelse

12 §

Paragrafen handlar om nämndens resultatredovisning. Övervägandena finns i avsnitt 5.8. Bestämmelsen anger när och till vilket organ verksamhetsredogörelsen ska lämnas. Tidpunkten överensstämmer med vad som gäller för andra myndigheter som lämnar årsredovisning eller verksamhetsredogörelse.

När det gäller innehållet i verksamhetsredogörelsen ställer bestämmelsen inte upp några särskilda krav. En verksamhetsredogörelse bör dock innehålla

uppgifter om nämndens arbetsuppgifter, ledamöter, hur verksamheten bedrivs och de övriga upplysningar som behövs för att ge en rättvisande bild av verksamheten.

Organisation

13 §

Paragrafen handlar om förordnande av sekreterare, se beskrivningen av gällande bestämmelser i avsnitt 5.9. Den motsvarar 3 § i den tidigare lagen om lön till riksdagens ombudsmän och riksrevisorerna.

Bestämmelsen innebär att det är nämndens ansvar att se till att det finns en sekreterare.

Uppgiften att fatta beslut om sekreterare kan delegeras till ordföranden. Bestämmelsen innehåller inga anvisningar i frågan om huruvida förordnanden ska ges för en begränsad tid eller inte. Det är nämnden som avgör den saken. Om nämnden har behov av det kan tillfälliga sekreterare utses.

Ersättningsfrågor

14 §

Paragrafen handlar om arvoden. Övervägandena finns i avsnitten 5.10.1 och 5.10.2.

Bestämmelsen i första stycket anger var frågan om arvode till ledamöter är reglerat. I den angivna lagen finns en reglering som innebär att arvodet är knutet till det arvode som betalas till riksdagsledamöter.

Av andra stycket framgår att det är nämnden som ska fatta beslut om arvode till sekreteraren och andra som tjänstgör hos nämnden. Uppgiften kan delegeras till ordföranden.

15 §

Paragrafen handlar om ersättning för resekostnader. Övervägandena finns i avsnitt 5.10.4. Bestämmelsen innebär att reseersättning ska lämnas i enlighet med vad som gäller för anställda vid Riksdagsförvaltningen. Bestämmelser om sådan ersättning finns i 3 kap. i det allmänna löne- och förmånsavtalet för riksdagen och dess myndigheter (RALF-T).

Överklagande

16 §

Paragrafen innehåller upplysningar om vad som gäller i fråga om överklagande av vissa beslut. Övervägandena finns i avsnitten 5.11.2 och 5.11.3.

Bestämmelsen i första stycket tar sikte på beslut i nämndens kärnverksamhet. Den motsvarar 5 § i den tidigare lagen om lön till riksdagens ombudsmän och riksrevisorerna. Bestämmelsen innebär att nämndens beslut om lön, avgångsersättning och övriga anställningsförmåner inte får överklagas.

Av bestämmelserna i den lag som anges i andra stycket framgår att beslut som innebär avslag på en begäran om att få ta del av en allmän handling överklagas hos Högsta förvaltningsdomstolen eller hos Riksdagens överklagandenämnd.

7.4 Förslag till lag med instruktion för Riksdagens arvodesnämnd

Uppgifter m.m.

1 §

Paragrafen handlar om Riksdagens arvodesnämnds uppgifter m.m. Övervägandena finns i avsnitt 5.3.

Bestämmelsen anger vilka uppgifter nämnden har. Den anger också att besluten ska motiveras. Härutöver klargörs att nämnden är en myndighet under riksdagen. Bestämmelsen motsvarar 1 § i den tidigare lagen (1993:1426) med instruktion för Riksdagens arvodesnämnd.

Ledning

2 §

Paragrafen handlar om nämndens ledningsform. Övervägandena finns i avsnitt 5.4.1. Innebörden av bestämmelsen är att det är nämnden som kollektivt som ansvarar för ledningen av myndigheten.

Sammansättning

3 §

Paragrafen handlar om nämndens sammansättning. Övervägandena finns i avsnitten 5.4.2, 5.9.1 och 5.9.2. Bestämmelsen motsvarar 2 och 7 §§ i den tidigare lagen med instruktion för Riksdagens arvodesnämnd. I den nya bestämmelsen har dock även angetts att den tid som uppdraget avser är fyra år. Dessutom har det lagts till en uttrycklig möjlighet att utse ersättare.

Ledningens ansvar

4 §

Paragrafen reglerar vissa delar av ledningsansvaret. Övervägandena finns i avsnitt 5.4.3. Bestämmelsen i första stycket reglerar nämndens verksamhetsansvar. Nämndens verksamhetsansvar är begränsat på det ekonomiska området. Bestämmelser som lägger huvuddelen av det ansvaret på Riksdagsförvaltningen finns i 2 § första stycket 7 och 8 lagen med instruktion för Riksdagsförvaltningen, jfr dock 1 § tredje stycket lagen med ekonomiadmi-

nistrativa bestämmelser m.m. för riksdagsförvaltningen, Riksdagens ombudsmän och Riksrevisionen.

I andra stycket anges den närmare innebörden av verksamhetsansvaret. Regleringen överensstämmer i huvudsak med vad som gäller för myndigheter under regeringen. En skillnad är dock att nämnden endast svarar för redovisning av sitt resultat. Den finansiella redovisningen sköts av Riksdagsförvaltningen, vilket följer av de nyss nämnda bestämmelserna.

Arbetsordning

5 §

Paragrafen innehåller ett krav på arbetsordning. Övervägandena finns i avsnitt 5.4.5. Bestämmelsen innebär att nämnden ska ha en arbetsordning. Uppgiften att besluta om arbetsordning är en del av ledningsansvaret och kan inte delegeras. Bestämmelsen motsvarar delvis 5 § i den tidigare lagen med instruktion för Riksdagens arvodesnämnd. Den bestämmelsen innebär dock endast att arbetsordningen fick innehålla föreskrifter om delegering i viss utsträckning. Till skillnad från vad som gällde enligt den äldre bestämmelsen är nämnden skyldig att ha en arbetsordning.

Delegering

6 §

Paragrafen handlar om delegering. Övervägandena finns i avsnitt 5.5. Bestämmelsen i första stycket anger vad som menas med delegering.

Av andra stycket framgår vilka slags beslut som kan delegeras till ordföranden, sekreteraren eller någon som utför kansligöromål för nämnden. Den motsvarar delvis 5 § i den tidigare lagen med instruktion för Riksdagens arvodesnämnd. Med stöd av första punkten kan delegering ske av rätten att fatta beslut och vidta andra åtgärder som behövs för beredningen av ett ärende, t.ex. att kommunicera skrifter. Med stöd av andra punkten kan delegering ske i fråga om remisser. Beslutsfattande som innebär prövning i sak av arvodesfrågan, jämkning av inkomstgaranti samt beslut om arbetsordning kan inte delegeras.

Bestämmelsen i tredje stycket innebär att ordföranden, eller annan ledamot kan besluta om att ett tillsynsärende ska inledas. Om utredningen av ärendet inte ger anledning att besluta om jämkning skrivs ärendet av. Också sådana beslut kan delegeras till ordföranden eller en annan ledamot av nämnden. Beslut som fattas med stöd av en sådan delegation ska anmälas för nämnden vid nästkommande sammanträde.

Bestämmelsen i fjärde stycket innebär att beslutsfattande i fråga om utlämnande av allmänna handlingar kan delegeras till någon som är anställd hos en värmyndighet. Delegering kan ske till en på förhand angiven person eller en funktion hos den andra myndigheten. Den som efter en sådan delegering

fattar beslut med anledning av en begäran om att få ta del av en allmän handling fattar beslutet i nämndens namn.

Ärendenas handläggning

7 §

Paragrafen handlar om beslutförhet m.m. Övervägandena finns i avsnitt 5.6.6. Bestämmelsen motsvarar 4 § första och andra stycket i den tidigare lagen med instruktion för Riksdagens arvodesnämnd. Kravet på att alla ledamöter ska vara närvarande gäller i alla ärenden där nämnden ska fatta beslut och beslutsfattandet inte delegerats.

8 §

Paragrafen handlar om experthjälp. Övervägandena finns i avsnitt 5.6.1.

Bestämmelsen innebär att nämnden alltid har rätt att anlita experter om det behövs för att nämnden ska kunna fullgöra sina uppgifter.

9 §

Paragrafen handlar om s.k. per capsulambeslut. Övervägandena finns i avsnitt 5.6.2. Bestämmelsen innebär att nämnden får avgöra ärenden utan att sammanträda. Vid sådant beslutsfattande gäller sedvanliga regler om beslutförhet. Möjligheten att fatta beslut på detta sätt bör inte användas om det inte råder enighet om beslutet.

Beslutsfattande enligt denna paragraf förutsätter inte – till skillnad från den generella regleringen i myndighetsförordningen – att saken är brådskande. Det ligger dock i sakens natur att det ofta är i sådana fall som per capsulambeslut kan vara ändamålsenliga. Frågan om ifall beslut ska fattas utan sammanträde eller inte är ytterst en fråga om huruvida det är lämpligt att saken avgörs på det sättet.

10 §

Paragrafen handlar om dokumentation av beslut. Övervägandena finns i avsnitt 5.6.3. Bestämmelsen innebär att nämnden ska dokumentera beslut som fattas. I bestämmelsen anges vilka krav som ställs på en sådan handling. Det finns inget som hindrar att beslutet dokumenteras elektroniskt om nämnden har möjlighet till det.

11 §

Paragrafen handlar om underrättelse om vissa beslut. Övervägandena finns i avsnitt 5.6.5. Bestämmelsen i första stycket innebär att nämnden ska underrätta Riksdagsförvaltningen om sådana beslut som innebär att anslaget 2:1 Riksdagens ledamöter och partier m.m. (utgiftsområde 1) tas i anspråk. Det gäller beslut om månadsarvode för riksdagens ledamöter. Härutöver ska för-

valtningen underrättas om beslut som innebär att anslaget 2:2 Riksdagens förvaltningsanslag tas i anspråk, exempelvis beslut som rör ersättning till sekreterare.

Bestämmelsen i andra stycket motsvarar den underrättelseskyldighet som redan gäller i fråga om beslut som rör inkomstgaranti. Den har förtydligats så att den enbart avser beslut som innebär att garantin jämkas eller ska betalas ut på nytt. Underrättelse ska också lämnas till Statens tjänstepensionsverk som handlägger ärenden om inkomstgaranti.

Årlig verksamhetsredogörelse

12 §

Paragrafen handlar om nämndens resultatredovisning. Övervägandena finns i avsnitt 5.8.

Bestämmelsen anger när och till vilket organ verksamhetsredogörelsen ska lämnas. Tidpunkten överensstämmer med vad som gäller för andra myndigheter som lämnar årsredovisning eller verksamhetsredogörelse.

När det gäller innehållet i verksamhetsredogörelsen ställer bestämmelsen inte upp några särskilda krav. En verksamhetsredogörelse bör dock innehålla uppgifter om nämndens arbetsuppgifter, ledamöter, hur verksamheten bedrivs och de övriga upplysningar som behövs för att ge en rättvisande bild av verksamheten.

Organisation

13 §

Paragrafen handlar om förordnande av sekreterare, se beskrivningen av gällande bestämmelser i avsnitt 5.9. Den motsvarar 8 § i den tidigare lagen med instruktion för Riksdagens arvodesnämnd.

Bestämmelsen innebär att det är nämndens ansvar att se till att det finns en sekreterare.

Uppgiften att fatta beslut om sekreterare kan delegeras till ordföranden. Bestämmelsen innehåller inga anvisningar i frågan om förordnanden ska ges för en begränsad tid eller inte. Det är nämnden som avgör den saken. Om nämnden har behov av det kan tillfälliga sekreterare utses.

Ersättningsfrågor

14 §

Paragrafen handlar om arvoden till ledamöter i nämnden. Den motsvarar delvis 10 § i den tidigare lagen med instruktion för Riksdagens arvodesnämnd. Övervägandena finns i avsnitt 5.10.1.

Bestämmelsen innebär att det är riksdagsstyrelsens ansvar att besluta om arvoden till ledamöter i nämnden. Arvodet bör betalas som årsarvode. Arvo-

dena ska svara mot arbetsinsatsen. Arvodesnivåerna bör ses över med jämna mellanrum så att de motsvarar den allmänna löneutvecklingen i samhället.

15 §

Paragrafen handlar om arvode till sekreterare och andra som tjänstgör hos nämnden. Övervägandena finns i avsnitt 5.10.2.

Bestämmelsen innebär att det är nämnden som ska fatta beslut om arvodet. Uppgiften kan delegeras till ordföranden.

16 §

Paragrafen handlar om ersättning i samband med resor. Övervägandena finns i avsnitt 5.10.4. Bestämmelser om resekostnadsersättning finns i 3 kap. i det allmänna löne- och förmånsavtalet för riksdagen och dess myndigheter (RALF-T).

Överklagande

17 §

Paragrafen handlar om överklagande av nämndens beslut. Övervägandena finns i avsnitten 5.11.2 och 5.11.3.

Bestämmelsen i första stycket tar sikte på beslut i nämndens kärnverksamhet. Att nämndens beslut i fråga om ledamotsarvodet inte kan överklagas framgick tidigare av lagen med instruktion för Riksdagens arvodesnämnd. Överklagandeförbudet följer nu i stället av lagen om ekonomiska villkor för riksdagens ledamöter. Den lagen innehåller också – i likhet med lagen om arvode m.m. till Sveriges ledamöter av Europaparlamentet – bestämmelser om överklagande av beslut som rör inkomstgaranti. I sistnämnda delar motsvarar bestämmelsen 9 § i den tidigare lagen med instruktion för Riksdagens arvodesnämnd.

Av bestämmelserna i den lag som avses i andra stycket framgår att beslut som innebär avslag på en begäran om att få ta del av en allmän handling överklagas hos Högsta förvaltningsdomstolen eller hos Riksdagens överklagandenämnd.

7.5 Förslag till lag med instruktion för Riksdagens överklagandenämnd

Uppgifter m.m.

1 §

Paragrafen handlar om Riksdagens överklagandenämnds uppgifter m.m. Övervägandena finns i avsnitt 5.3.

Av bestämmelsen i första stycket framgår i vilka författningar det finns bestämmelser om nämndens uppgifter. Nämndens uppgift är att pröva överklaganden av vissa administrativa beslut som fattas av Riksdagsförvaltningen, Riksdagens ombudsmän, Riksbanken, Riksrevisionen och riksdagens nämndmyndigheter. Vilka administrativa beslut som avses framgår dels av lagen om överklagande av administrativa beslut av Riksdagsförvaltningen och riksdagens myndigheter, dels av två föreskrifter som meddelats av Riksdagsförvaltningen. Den ena föreskriften är föreskriften (RFS 2006:2) om säkerhet och fredstida krishantering. Beslut om avslag m.m. på en ansökan om pressackreditering kan enligt 3 kap. 12 § överklagas hos nämnden. Det andra föreskriften som avses är föreskriften (RFS 2008:1) om resebidrag till studiebesök hos Sveriges riksdag för studerande på gymnasienivå. Riksdagsförvaltningens beslut enligt den föreskriften överklagas alltså hos nämnden.

Bestämmelsen i andra stycket klargör att nämnden är en myndighet under riksdagen.

Ledning

2 §

Paragrafen handlar om nämndens ledningsform. Övervägandena finns i avsnitt 5.4.1. Innebörden av bestämmelsen är att det är nämnden som kollektivt som ansvarar för ledningen av myndigheten.

Sammansättning

3 §

Paragrafen handlar om nämndens sammansättning. Övervägandena finns i avsnitt 5.4.2.

Av den åsyftade bestämmelsen i riksdagsordningen framgår också hur valet av ledamöter ska gå till, att ordföranden ska ha en ersättare samt att ordföranden och ersättaren ska vara eller ha varit ordinarie domare. Att suppleanter ska utses för de fyra övriga ledamöterna följer av 7 kap. 8 § riksdagsordningen. Bestämmelsen motsvarar delvis den tidigare lydelsen av 9 § lagen om överklagande av administrativa beslut av Riksdagsförvaltningen och riksdagens myndigheter.

Ledningens ansvar

4 §

Paragrafen reglerar vissa delar av ledningsansvaret. Övervägandena finns i avsnitt 5.4.3. Bestämmelsen i första stycket reglerar nämndens verksamhetsansvar. Nämndens verksamhetsansvar är begränsat på det ekonomiadministrativa området. Bestämmelser som lägger huvuddelen av det ansvaret på Riksdagsförvaltningen finns i 2 § första stycket 7 och 8 lagen (2011:745) med instruktion för Riksdagsförvaltningen, jfr dock 1 § tredje stycket lagen med

ekonomiadministrativa bestämmelser m.m. för riksdagsförvaltningen, Riksdagens ombudsmän och Riksrevisionen.

I andra stycket anges den närmare innebörden av verksamhetsansvaret. Regleringen överensstämmer i huvudsak med vad som gäller för myndigheter under regeringen. En skillnad är dock att nämnden endast svarar för redovisning av sitt resultat. Den finansiella redovisningen sköts av Riksdagsförvaltningen, vilket följer av de nyss nämnda bestämmelserna.

Arbetsordning

5 §

Paragrafen innehåller ett krav på arbetsordning. Övervägandena finns i avsnitt 5.4.5. Bestämmelsen innebär att nämnden ska ha en arbetsordning. Uppgiften att besluta om arbetsordning är en del av ledningsansvaret och kan inte delegeras.

Delegering

6 §

Paragrafen handlar om delegering. Övervägandena finns i avsnitt 5.5. Bestämmelsen i första stycket anger vad som menas med delegering.

Av andra stycket framgår vilka slags beslut som kan delegeras till ordföranden, sekreteraren eller någon som utför kansligöromål för nämnden. Med stöd av första punkten kan delegering ske av rätten att fatta beslut och vidta andra åtgärder som behövs för beredningen av ett ärende, t.ex. att kommunicera skrifter. Med stöd av andra punkten kan delegering ske i fråga om remisser. Beslutsfattande som innebär prövning i sak av överklaganden och beslut om arbetsordning kan inte delegeras.

I det tredje stycket finns en bestämmelse som medger att nämnden delegerar rätten att fatta beslut om avskrivning efter återkallelse till ordföranden.

Bestämmelsen i fjärde stycket innebär att beslutsfattande i fråga om utlämnande av allmänna handlingar kan delegeras till någon som är anställd hos en värdmyndighet. Delegering kan ske till en på förhand angiven person eller en funktion hos den andra myndigheten. Den som efter en sådan delegering fattar beslut med anledning av en begäran om att få ta del av en allmän handling fattar beslutet i nämndens namn.

Ärendenas handläggning

7 §

Paragrafen anger när nämnden ska sammanträda. Övervägandena finns i avsnitt 5.6.6. Bestämmelsen i andra stycket motsvarar delvis 9 § lagen om överklagande av administrativa beslut av Riksdagsförvaltningen och riksdagens myndigheter.

8 §

Paragrafen handlar om experthjälp. Övervägandena finns i avsnitt 5.6.1.

Bestämmelsen innebär att nämnden alltid har rätt att anlita experter om det behövs för att nämnden ska kunna fullgöra sina uppgifter. Bestämmelsen motsvarar delvis 9 § lagen om överklagande av administrativa beslut av Riksdagsförvaltningen och riksdagens myndigheter. I fråga om nämndens rätt att anlita experter avses inga sakliga förändringar i förhållande till tidigare reglering.

9 §

Paragrafen handlar om s.k. per capsulambeslut. Övervägandena finns i avsnitt 5.6.2. Bestämmelsen innebär att nämnden får avgöra ärenden utan att sammanträda. Vid sådant beslutsfattande gäller sedvanliga regler om beslutförhet. Möjligheten att fatta beslut på detta sätt bör inte användas om det inte råder enighet om beslutet.

Beslutsfattande enligt denna paragraf förutsätter inte – till skillnad från den generella regleringen i myndighetsförordningen – att saken är brådskande. Det ligger dock i sakens natur att det ofta är i sådana fall som per capsulambeslut kan vara ändamålsenliga. Frågan om ifall beslut ska fattas utan sammanträde eller inte är ytterst en fråga om huruvida det är lämpligt att saken avgörs på det sättet.

10 §

Paragrafen handlar om dokumentation av beslut. Övervägandena finns i avsnitt 5.6.3. Bestämmelsen innebär att nämnden ska dokumentera beslut som fattas. I bestämmelsen anges vilka krav som ställs på en sådan handling. Det finns inget som hindrar att beslutet dokumenteras elektroniskt om nämnden har möjlighet till det.

11 §

Paragrafen handlar om underrättelse om vissa beslut. Övervägandena finns i avsnitt 5.6.5. Bestämmelsen innebär att nämnden ska underrätta Riksdagsförvaltningen om sådana beslut som innebär att anslag tas i anspråk. Med bestämmelsen avses exempelvis beslut som rör ersättning till sekreterare och föredragande. Dessa kostnader belastar Riksdagens förvaltningsanslag (utgiftsområde 1).

När nämnden prövar överklaganden av Riksdagsförvaltningens beslut om resebidrag till gymnasieskolor för studiebesök vid Sveriges riksdag kan utgången i praktiken innebära att ett anslag disponeras. Indirekt anslagspåverkan av detta slag avses inte med bestämmelsen. Riksdagsförvaltningen kommer dock ändå att underrättas om ett sådant beslut som en följd av att beslutet bör expedieras till den myndighet som fattat det överklagade beslutet.

Årlig verksamhetsredogörelse

12 §

Paragrafen handlar om nämndens resultatredovisning. Övervägandena finns i avsnitt 5.8. Bestämmelsen anger när och till vilket organ verksamhetsredogörelsen ska lämnas. Tidpunkten överensstämmer med vad som gäller för andra myndigheter som lämnar årsredovisning eller verksamhetsredogörelse.

När det gäller innehållet i verksamhetsredogörelsen ställer bestämmelsen inte upp några särskilda krav. En verksamhetsredogörelse bör dock innehålla uppgifter om nämndens arbetsuppgifter, ledamöter, hur verksamheten bedrivs och de övriga upplysningar som behövs för att ge en rättvisande bild av verksamheten.

Organisation

13 §

Paragrafen handlar om förordnande av sekreterare, se beskrivningen av gällande bestämmelser i avsnitt 5.9. Den motsvarar delvis 9 § lagen om överklagande av administrativa beslut av Riksdagsförvaltningen och riksdagens myndigheter.

Bestämmelsen innebär att det är nämndens ansvar att se till att det finns en sekreterare.

Uppgiften att fatta beslut om sekreterare kan delegeras till ordföranden. Bestämmelsen innehåller inga anvisningar i frågan om huruvida förordnanden ska ges för en begränsad tid eller inte. Det är nämnden som avgör den saken. Om nämnden har behov av det kan tillfälliga sekreterare utses.

Ersättningsfrågor

14 §

Paragrafen handlar om arvoden. Övervägandena finns i avsnitten 5.10.1 och 5.10.2.

Bestämmelsen i första stycket anger var frågan om arvode till ledamöter är reglerad. I den angivna lagen finns en reglering som innebär att arvodet är knutet till det arvode som betalas till riksdagsledamöter.

Av andra stycket framgår att det är nämnden som ska fatta beslut om arvode till sekreteraren och andra som tjänstgör hos nämnden. Uppgiften kan delegeras till ordföranden.

15 §

Paragrafen handlar om ersättning för resekostnader. Övervägandena finns i avsnitt 5.10.4.

Bestämmelsen innebär att reseersättning ska lämnas i enlighet med vad som gäller för anställda vid Riksdagsförvaltningen. Bestämmelser om sådan

ersättning finns i 3 kap. i det allmänna löne- och förmånsavtalet för riksdagen och dess myndigheter (RALF-T).

Överklagande

16 §

Paragrafen handlar om överklagande. Övervägandena finns i avsnitt 5.11.2 och 5.11.3.

Av bestämmelsen i den angivna lagen framgår dels att nämndens beslut inom ramen för dess kärnverksamhet inte kan överklagas, dels att nämndens beslut som innebär avslag på en begäran om att få ta del av en allmän handling vanligtvis kan överklagas hos Högsta förvaltningsdomstolen.

7.6 Förslag till lag om ändring i lagen (1980:607) om beslutande organ i frågor om disciplinansvar m.m. beträffande arbetstagare hos riksdagen och dess myndigheter

4 §

Paragrafen handlar om hur ledamöter i Riksdagens ansvarsnämnd utses och om verksamhetsredogörelse. Övervägandena finns i avsnitt 5.8.

Bestämmelsen i andra stycket är ny. En motsvarande bestämmelse fanns tidigare i föreskriften (RFS 2009:1) med instruktion för Riksdagens ansvarsnämnd. I sak har den ändrats så att verksamhetsredogörelsen numera ska lämnas till riksdagen. Där kan den utlösa motionsrätt, se 3 kap. 11 § riksdagsordningen.

7.7 Förslag till lag om ändring i lagen (1989:185) om arvoden m.m. för uppdrag inom riksdagen, dess myndigheter och organ

1 §

Paragrafen handlar om månadsarvoden inom vissa riksdagsorgan. Övervägandena finns i avsnitt 5.10.1.

Bestämmelsen har ändrats på så sätt att arvoden till ordföranden och ledamöter i Riksdagens överklagandenämnd samt ordförande och ersättare för ordförande i Valprovsningsnämnden flyttats till de nya 1 a § och 1 b §.

1 a §

Paragrafen, som är ny, handlar om årsarvode. Övervägandena finns i avsnitt 5.10.1. Bestämmelsen innebär att ett årligt arvode ska betalas till de befatt-

ningshavare som omfattas av paragrafen. Årsarvodet ska baseras på det arvode som betalas till ledamöter av riksdagen. Det arvodet fastställs av Riksdagens arvodesnämnd. Besluten om arvode fattas vanligen under hösten varje år och gäller fr.o.m. För tillämpningen av denna paragraf bör utgångspunkten vara det arvodesbelopp som gäller den 1 januari varje år.

Sammanträdesarvode i riksdagens nämndmyndigheter

1 b §

Paragrafen, som är ny, handlar om sammanträdesarvode. Övervägandena finns i avsnitt 5.10.1. Av bestämmelsen i första stycket framgår med vilket belopp sammanträdesarvode ska betalas till de befattningshavare som räknas upp i paragrafen. För tillämpningen av denna paragraf bör utgångspunkten vara det arvodesbelopp som gäller då sammanträdet äger rum.

Endast den som deltar i ett beslut vid ett sammanträde har rätt till sammanträdesarvode. Det kan finnas skäl att låta en ledamot delta i sammanträden utan att delta i beslut. En sådan orsak kan vara att nya ledamöter ska få kunskap om nämndens verksamhet. För att sammanträdesarvode ska kunna betalas i dessa fall måste, enligt andra stycket, nämnden fatta beslut om det.

Sammanträdesarvode i övriga riksdagsorgan

2 §

Paragrafen handlar om sammanträdesarvode i övriga riksdagsorgan. Övervägandena finns i avsnitt 5.10.1.

I andra stycket finns en uppräkningslista av i vilka organ som sammanträdesarvode betalas utöver det månadsarvode som följer av 1 §. Ändringen innebär att sammanträdesarvodena för ledamöter och suppleanter i Valprövningsnämnden och Riksdagens överklagandenämnd numera regleras i 1 b §.

4 §

Paragrafen handlar om ersättning för inkomstförlust. Ändringen är en följd av att vissa av de uppdrag som tidigare reglerades i 1 och 2 §§ numera tas upp i 1 a och 1 b §§. Övervägandena finns i avsnitt 5.14.

7.8 Förslag till lag om ändring i lagen (1989:186) om överklagande av administrativa beslut av Riksdagsförvaltningen och riksdagens myndigheter

1 §

Paragrafen handlar om lagens tillämpningsområde. Övervägandena finns i avsnitt 5.11.3. Bestämmelsen i andra stycket är ny. Den innebär att bestämmelserna om överklagande av beslut som rör utlämnande av allmänna hand-

lingar ska tillämpas på beslut som fattas av riksdagens nämndmyndigheter, utom beslut av Partibidragsnämnden.

4 §

Paragrafen anger i vilken utsträckning beslut som rör utlämnande av handlingar och uppgifter får överklagas. Övervägandena finns i avsnitt 5.11.2 och 5.11.3.

Bestämmelsen i andra stycket har ändrats som en följd av att lagen i denna del numera även gäller beslut av riksdagens nämndmyndigheter. Tillägget innebär att statliga myndigheter inte har möjlighet att överklaga beslut av Riksdagens överklagandenämnd som går ut på att nämnden har avslagit myndighetens begäran om att få ta del av en handling eller en uppgift. Överklagandeförbudet tar alltså sikte på beslut som nämnden meddelar som första instans. Att nämndens beslut med anledning av överklaganden inte kan överklagas följer av 7 §.

7 §

Paragrafen anger vilken instans som ska pröva överklaganden. Övervägandena finns i avsnitten 5.11.2 och 5.11.3.

Bestämmelsen i första stycket är ny. Den innebär att ett uttryckligt förbud mot överklagande gäller i fråga om beslut inom nämndens kärnverksamhet. Överklagandeförbudet gäller alla slags ärenden.

I andra stycket finns en bestämmelse som anger i vilka fall överklaganden av beslut som innebär att en allmän handling eller en uppgift inte lämnas ut ska prövas av Högsta förvaltningsdomstolen. Att beslut som fattas av Riksdagens överklagandenämnd med anledning av en begäran från en statlig myndighet inte kan överklagas framgår av 4 § andra stycket.

9 och 10 §§

Det sakliga innehållet i dessa paragrafer har förts över till lagen med instruktion för Riksdagens överklagandenämnd, se 3 §, 7 § andra stycket, 8 och 13 §§ samt 14 § första stycket.

7.9 Förslag till lag om ändring i arkivlagen (1990:782)

12 §

Paragrafen anger i vilka fall en statlig myndighet får avhända sig allmänna handlingar. Övervägandena finns i avsnitt 5.12.4.

Bestämmelsen i tredje stycket är ny. De bestämmelser som åsyftas finns i Riksdagsförvaltningens föreskrift (RFS 2004:4) om arkiv och gallring för

riksdagen och dess organ och i föreskriften (RFS 2009:1) med instruktion för riksdagens ansvarsnämnd.

7.10 Förslag till lag om ändring i lagen (1991:359) om arvoden till statsråden m.m.

1 §

Paragrafen anger vilka uppgifter som Statsrådsarvodesnämnden har. Bestämmelsen i tredje stycket är ny och motsvarar 5 § i den tidigare lagen med instruktion för Statsrådsarvodesnämnden. Bestämmelsen innebär att beslut om arvoden och om avgångsersättning inte kan överklagas. Övervägandena finns i avsnitt 5.11.2.

7.11 Förslag till lag om ändring i lagen (1994:1065) om ekonomiska villkor för riksdagens ledamöter

3 kap. 4 och 5 §§, 8 kap. 4, 5 och 10 §§ samt 13 kap. 9 §

I de angivna paragraferna finns hänvisningar till en uppräknings i 1 § lagen (1989:185) om arvoden m.m. inom riksdagen, dess myndigheter och organ. Som en följd av att vissa punkter utgått ur uppräkningsen har hänvisningarna till den lagen justerats.

16 kap.

2 § Paragrafen anger i vilken utsträckning beslut som enligt denna lag fattas av Riksdagens arvodesnämnd kan överklagas. Bestämmelsen i andra stycket är ny och motsvarar delvis 9 § i den tidigare lagen med instruktion för Riksdagens arvodesnämnd. Övervägandena finns i avsnitt 5.11.2.

7.12 Förslag till lag om ändring i lagen (2006:999) med ekonomiadministrativa bestämmelser m.m. för riksdagsförvaltningen, Riksdagens ombudsmän och Riksrevisionen

1 §

I paragrafen anges lagens tillämpningsområde. Övervägandena finns i avsnitt 5.12.2.

Av andra stycket – som i sak är oförändrat – framgår att lagens bestämmelser gäller för den verksamhet som de angivna myndigheterna ansvarar för.

Vilka verksamheter det är framgår – för Riksdagsförvaltningens del – av lagen (2011:745) med instruktion för Riksdagsförvaltningen. Av den lagen framgår såvitt nu är av intresse att förvaltningen ska ombesörja utbetalningar som följer av beslut som fattas av riksdagens nämndmyndigheter och att förvaltningen ska sköta nämndernas ekonomiadministrativa uppgifter. När Riksdagsförvaltningen sköter dessa uppgifter ska bestämmelserna i den nu aktuella lagen tillämpas. Det betyder bl.a. att Riksdagsförvaltningen ska sköta redovisningen för nämnderna. Eftersom Riksdagsförvaltningen inte har något ansvar för den verksamhet som nämnderna bedriver har det i tredje stycket tagits upp en inskränkning i förvaltningens ansvar. Riksdagsförvaltningen ska alltså inte redovisa nämndernas resultat. Det ska nämnderna göra genom att avlämna verksamhetsredogörelser. Bestämmelser om det finns i nämndernas instruktioner. Vilka nämnder som avses med uttrycket riksdagens nämndmyndigheter framgår av 1 § tredje stycket lagen med instruktion för Riksdagsförvaltningen.

Mot bakgrund av att det för Partibidragsnämnden inte föreslås någon bestämmelse med skyldighet att lämna verksamhetsredogörelse undantas den nämnden i uppräknningen.

7.13 Förslag till lag om ändring i lagen (2011:745) med instruktion för Riksdagsförvaltningen

1 §

Paragrafen handlar om Riksdagsförvaltningens huvuduppgifter. Övervägandena finns i avsnitt 5.12.1.

Bestämmelsen i tredje stycket är ny. Den tydliggör att Riksdagsförvaltningen ska biträda nämndmyndigheterna. Vilka dessa myndigheter är räknas upp i paragrafen.

Kostnaderna för riksdagens nämndmyndigheter belastar Riksdagens förvaltningsanslag. Hur stora resurser som behövs för respektive nämnd klarläggs under beredningen av det aktuella anslaget. Som framgår av förslaget till 2 § sista stycket ska nämnderna lämna uppgifter till Riksdagsförvaltningen om behovet av resurser. Dessa behov kan sedan läggas till grund för upprättandet av Riksdagsförvaltningens internbudget.

När det gäller service är det givet att det i första hand är nämndmyndigheternas sekreterare och andra befattningshavare hos nämnderna som ska svara för den, se avsnitt 5.12.3. Nämndmyndigheterna kan alltså inte påräkna att arbetsuppgifter som typiskt sett bör skötas av nämndernas sekreterare ska utföras av Riksdagsförvaltningen. Vilket ytterligare stöd som nämnderna ska lämnas har överlämnats till Riksdagsförvaltningen och nämndmyndigheterna att träffa närmare överenskommelse om, se 7 a §.

2 §

Paragrafen innehåller närmare bestämmelser om Riksdagsförvaltningens uppgifter. Övervägandena finns i avsnitten 5.12.1 och 5.12.2.

Bestämmelsen i första stycket innehåller en uppräkningslista av vilka uppgifter Riksdagsförvaltningen har. Punkt 7, som är ny, klargör att Riksdagsförvaltningens ansvar i förhållande till riksdagens nämndmyndigheter är att ombesörja de utbetalningar som krävs för att effektuera nämndernas beslut. Det är bara kostnader som ska belasta de anslag som riksdagen anvisat till Riksdagsförvaltningen som avses med bestämmelsen. Som exempel kan nämnas kostnader för arvoden till sekreterare och experter. I punkt 8, som också är ny, anges att förvaltningen ska sköta nämndernas ekonomiadministration. För den verksamheten gäller lagen (2006:999) med ekonomiadministrativa bestämmelser m.m. för riksdagsförvaltningen, Riksdagens ombudsmän och Riksrevisionen.

Fjärde stycket, som är nytt, innebär att nämnderna ska göras delaktiga i budgetprocessen. Synpunkter på det kommande resursbehovet bör kunna lämnas muntligt eller skriftligt.

7 a §

Paragrafen, som är ny, handlar om kanslistöd. Övervägandena finns i avsnitt 5.12.3.

Bestämmelsen i första stycket innebär att varje nämnd ska träffa en överenskommelse med Riksdagsförvaltningen om vilket kanslistöd som ska lämnas. Av bestämmelsen i andra stycket följer att en annan myndighet än Riksdagsförvaltningen kan lämna kanslistöd till en nämndmyndighet, förutsatt att förvaltningen ingått en överenskommelse om saken med den andra myndigheten. Bestämmelsen öppnar för att en domstol eller en förvaltningsmyndighet under regeringen lämnar kanslistöd. I tredje stycket har det tagits in en bestämmelse som syftar till att säkerställa nämndernas oberoende. Övervägandena finns i avsnitt 5.12.3.